

ZAKON O STEČAJU POTROŠAČA

Priručnik za polaznike/ice

Izrada obrazovnog materijala:

Nevenka Marković,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Nevenka Baran,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Zagreb, svibanj 2016.

Copyright 2016.

Pravosudna akademija

Ulica grada Vukovara 49, 10 000 Zagreb, Hrvatska

TEL 00385(0)1 371 4540 FAKS 00385(0)1 371 4549 WEB www.pak.hr

Sadržaj

UVOD	5
CJELINA I. Uvod u stečaj potrošača	7
1. Prvi dio - Općenito	7
1.1. <i>Struktura Zakona o stečaju potrošača</i>	7
1.2. <i>Pravni izvori stečajnog prava u Republici Hrvatskoj</i>	8
1.3. <i>Stečajni postupak i njegova povezanost s drugim granama prava</i>	10
1.4. <i>Povijesni uvod u hrvatsko stečajno pravo</i>	15
1.5. <i>Cilj stečaja potrošača</i>	17
1.6. <i>Stečajni dužnik</i>	18
1.7. <i>Stečajni razlog</i>	19
1.8. <i>Vjerovnici u postupku stečaja potrošača</i>	19
1.9. <i>Tijela stečajnog postupka</i>	22
2. Drugi dio – Osnovne postupovne odredbe	26
2.1. <i>Nadležnost suda i pravila postupka</i>	26
2.2. <i>Načela postupka</i>	28
2.3. <i>Dostava sudskih pismena</i>	29
2.4. <i>Odluke i pravni lijekovi</i>	29
2.5. <i>Registar postupka stečaja potrošača</i>	30
CJELINA II. Izvansudski postupak i pripremno ročište pred sudom	31
1. Izvansudski postupak	31
2. Pokretanje stečajnog postupka	35
3. Pripremno ročište pred sudom	35
CJELINA III. Stečajni postupak	37
1. Pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka	37
2. Slučajevi u kojima se otvoreni stečajni postupak ne provodi	37
3. Otvoreni stečajni postupak	40
4. Pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača	41
5. Stečajna masa	44
6. Zaštita potrošača tijekom stečajnog postupka	48
7. Unovčenje imovine potrošača koja ulazi u stečajnu masu	49
8. Obavljanje samostalne djelatnosti	50
9. Namirenje vjerovnika u postupku stečaja potrošača	51
10. Zaključenje stečajnog postupka	57

CJELINA IV. Razdoblje provjere ponašanja i oslobođenja od preostalih obveza	57
1. Uvod.....	57
2. Razdoblje provjere ponašanja (nakana oslobođenja od preostalih obveza).....	58
3. Oslobođenje od preostalih obveza	60
VJEŽBE.....	62
Vježba 1.	62
Vježba 2.	67
LITERATURA.....	93

UVOD

Donošenjem novog Zakona o stečaju potrošača¹ u hrvatski pravni poredak uvedena je mogućnost provedbe stečaja nad imovinom svih fizičkih osoba. Do ove reforme stečajni postupak mogao se provesti samo nad imovinom pravne osobe i imovinom dužnika pojedinca prema pravilima uređenim Stečajnim zakonom.² Donošenjem ZSP-a Hrvatska se svrstala u moderna europska zakonodavstva koja pružaju mogućnost svakoj fizičkoj osobi da se pod određenim pretpostavkama oslobodi od preostalih obveza prema svojim vjerovnicima.³

S materijom stečajnog prava, kao specijaliziranog dijela prava do donošenja ZSP-a susretali su se i susreću izravno suci trgovačkih sudova koji kao tijela stečajnog postupka i suci pojedinci provode stečajne postupke. Nadležnost za provođenje postupka stečaja potrošača povjerena je sucima pojedincima općinskih sudova, dok po žalbi protiv prvostupanjskih odluka odlučuje vijeće od tri sudca županijskih sudova. Time se ukazala potreba edukacije sudaca tih sudova u području stečajnog prava.

Obrazovanje sudaca koji provode postupak stečaja potrošača u prvom i drugom stupnju kompleksnije je od obrazovanja sudaca trgovačkih sudova koji provode stečajni postupak iz dva razloga. Trgovačkim sudovima je oduvijek bilo povjereno rješavanje predmeta vezanih za stečaj pravnih osoba, a od 1. srpnja 1997.⁴ i rješavanje stečajnih predmeta u kojima se kao dužnik pojavljuje fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost. Pri provođenju stečajnog postupka trgovački suci koriste SZ-a kao glavni izvor prava te supsidijarno primjenjuju Zakon o parničnom postupku⁵ i Ovršni zakon.⁶

Druga situacija je s općinskim sucima. Oni su se do sada samo posredno susretali sa stečajnim pravom u parničnim, ovršnim i drugim postupcima, dok stečajni postupak nisu provodili. Osim toga, kod provedbe stečaj potrošača općinski i županijski suci trebaju primjenjivati ZSP-a kao glavni izvor prava, ali isto tako i SZ-a u dijelu koji uređuje: stečajne vjerovnike, izlučne, razlučne vjerovnike i vjerovnike stečajne mase; pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka; unovčenje stečajne mase i unovčenje predmeta na kojima postoji razlučno pravo i namirenje stečajnih vjerovnika. U ostalom djelu SZ-a primjenjuje se supsidijarno kao i ZPP i OZ.

¹ Narodne novine broj 100/15, stupio na snagu 1. siječnja 2016., u nastavku ZSP

² Narodne novine broj 71/15 u nastavku SZ

³ Propise o osobnom stečaju, stečaju potrošača poznaje Velika Britanija, Austrija, Njemačka, Francuska, Belgija, Irska, Španjolska, Luksemburg, Nizozemska, Danska, Malta, Češka i Slovenija.

⁴ Stečajni zakon, Narodne novine broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12, stavljen izvan snage stupanjem na snagu SZ iz 2015. – 1. rujna 2015.

⁵ Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99 i 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 u nastavku ZPP

⁶ Narodne novine broj 112/12, 25/13, 93/14, u nastavku OZ

Materija je opsežna posebno uzimajući u obzir da ZSP-a i SZ-a sadrže i materijalnoppravne i procesnopravne odredbe.

Stoga je cilj prve radionice Pravosudne akademije posvećene postupku stečaja potrošača na najlakši način približiti polaznicima materiju stečajnog prava radi njene primjene u praksi.

Šestosatna radionica je podijeljena u četiri tematske cjeline i prati faze u postupku stečaja potrošača predviđene ZSP-a. Prvu cjelinu čini uvod u postupak stečaja potrošača u kojem se obrađuju glavna materijalnopravna obilježja postupka stečaja potrošača (izvori prava, ciljevi postupka, stečajni dužnik i stečajni razlog te tijela postupka). Drugu cjelinu čini upoznavanje sa izvansudskim postupkom bez kojeg se ne može pokrenuti niti provoditi postupak stečaja potrošača te upoznavanje s mogućnošću da se i pred sudom prihvati plan ispunjenja obveza bez otvaranja i provođenja postupka stečaja. Treću cjelinu čini sam stečajni postupak od njegovog pokretanja do zaključenja. Četvrtu cjelinu čini okosnica postupka stečaja potrošača, oslobođenje od preostalih obveza kojemu prethodi razdoblje provjere ponašanja potrošača. Oslobođenje od preostalih osoba upravo je onaj dio postupka koji čini osnovnu razliku između stečaja nad imovinom fizičke osobe i stečaja nad imovinom pravne osobe. Pravna osoba vjerovnicima odgovara svojom imovinom i ne može se osloboditi od preostalih obveza, osim kroz stečajni plan. Kod fizičke osobe, oslobođenjem od preostalih obveza daje se toj osobi mogućnost novog financijskog početka. Međutim, da bi ona tu mogućnost mogla iskoristiti mora prethodno proći kroz postupak stečaja.

Sama radionica nije osmišljena kao predavanje, bez obzira na kratkoću trajanja radionice, već treba biti prilika za zajednički rad na organizaciji provedbe novog postupka pri općinskim i županijskim sudovima. Kako je materija opsežna, a postupak složen, ova prva radionica bi mogla biti temelj daljnjoj edukaciji sudaca iz područja stečajnog prava da bi se postigla ujednačenost u provođenju radnji u postupku.

Materijal pripremljen od strane autora temelji se na odredbama naprijed navedenih zakona te Pravilnicima koji prate provedbu zakona. Kako je postupak stečaja potrošača u Hrvatskoj novi postupak to će sudska praksa tek biti ustanovljavana. Međutim, budući da se u postupku stečaja potrošača izravno ili supsidijarno primjenjuju pravila SZ-a sadržaj materijala je i odabrana sudska praksa Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske⁷ na tom području.

⁷ dalje VTS

CJELINA I. Uvod u stečaj potrošača

1. Prvi dio - Općenito

U Republici Hrvatskoj do rujna 2015. stečajni postupak bio je propisan isključivo odredbama Stečajnog zakona iz 96.⁸ Stečajni zakon iz 96. pretrpio je brojne novele prije donošenja novog Stečajnog zakona⁹ (dalje u tekstu: SZ) koji je stupio je na snagu 1. rujna 2015. i uveo veliki broj značajnih novina u stečajni i predstečajni postupak¹⁰. Predlagatelj zakona Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske kao razlog donošenja novog SZ-a navodi potrebu učinkovitijeg rješenja problema insolventnosti poslovnih subjekata u vremenu izrazite gospodarske krize, problema koji su se pojavili u njegovoj dugogodišnjoj primjeni te dvojbe i problemi koji su se pojavili u postupcima predstečajne nagodbe¹¹.

Od 1. siječnja 2016. u pravni sustavu RH uz klasični stečajni postupak uveden je postupak stečaja potrošača. Pravila vezana uz postupak stečaja potrošača propisana su odredbama Zakona o stečaju potrošača¹² (dalje u tekstu: ZSP). Kao razlog donošenja ZSP-a predlagatelj zakona¹³ naveo je da su globalna ekonomska kriza i razvoj kreditne industrije pridonijeli rastu prezaduženosti građana. Zbog globalne ekonomske krize povećala se stopa nezaposlenosti građana dok se usporedno sa njom smanjivao životni standarda građana Republike Hrvatske dok su cijene na tržištu rastle. Sve naprijed navedeno rezultirao je znatnim porastom broja kreditno zaduženih građana¹⁴ te potrebom da se insolventnim građanima pomogne i pruži šansa za novi početak.

1.1. Struktura Zakona o stečaju potrošača

Zakon o stečaju potrošača sadrži 81 članak i podijeljen je u dva dijela. Prvi dio podijeljen je u dvije glave¹⁵. Drugi dio ZSP-a podijeljen je u osam glava¹⁶. U prvom

⁸ „Narodne novine“, broj: 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10., 25/12. i 133/12.

⁹ „Narodne novine“, broj: 71, od 29. lipnja 2015.

¹⁰ Prije je bio reguliran odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“ broj: 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13.).

¹¹ Odnosile su se na razgraničenje nadležnosti tijela izvršne i sudbene vlasti, nedostatnu ulogu suda te položaj i zaštitu vjerovnika.

¹² „Narodne novine“, broj: 100/15, od 18. rujna 2015.

¹³ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske

¹⁴ Prema podacima HNB-a tražbine banaka prema građanima u prosincu 2004. iznosila su 65,28 milijardi kuna, u prosincu 2006. iznosila su 95,69 milijardi kuna, u prosincu 2008. iznosila su 126, 55 milijardi kuna dok su u studenom 2014. iznosila 126, 87 milijardi kuna. Prema podacima FINA-e, zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. prosinca 2014. u blokadi računa bilo je 322.498 građana (njihov dug iznosio je 31,06 milijardi kuna).

¹⁵ GLAVA:

I. OSNOVNE ODREDBE

II. IZVANSUDSKI POSTUPAK

¹⁶ GLAVA:

III. OSNOVNE POSTUPOVNE ODREDBE U POSTUPKU PRED SUDOM4

dijelu ZSP-a nalaze se osnovne odredbe te je reguliran izvansudski postupak. U drugom dijelu zakona nalaze se osnovne postupovne odredbe u postupku pred sudom, regulirana su tijela postupka stečaja potrošača, propisan je način pokretanja postupka i pripremno ročište, otvaranje postupka stečaja potrošača i pravne posljedice njegova otvaranja, stečajna masa i zaštita potrošača, zaključenje postupka stečaja potrošača, razdoblje provjere ponašanja i oslobođenje od preostalih obveza te prijelazne i završne odredbe.

1.2. Pravni izvori stečajnog prava u Republici Hrvatskoj

U pravnom poretku Republike Hrvatske osim primarnih izvora stečajnog prava postoje i sekundarni izvori.

Primarni izvori stečajnog prava su:

1. Stečajni zakon
2. Zakon o stečaju potrošača
3. Zakon o kreditnim institucijama¹⁷ (u glavi XXI uređuje stečaj kreditne institucije, u glavi XXVIII reorganizacijske mjere, likvidacijski i stečajni postupci s međunarodnim elementom)
5. Zakon o osiguranju¹⁸ (u glavi XIV, poglavlje III, odjeljak IX uređuje stečaj društava za osiguranje)
6. Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o insolventijskim postupcima¹⁹ (radi lakšeg razumijevanja i primjenu Uredbe njenom tekstu prethode 33 razmatrajuća razloga)²⁰.

Od 26. lipnja 2017. imati ćemo još jedan novi primarni izvor stečajnog prava a to je Uredba(EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o insolventijskim postupcima. Navedena Uredba objavljena je 5. lipnja 2015. u Službenom listu Europske unije²¹, stupila je na snagu 20 dana nakon te objave a početi će se primjenjivat od 26. lipnja 2017.²²

IV. TIJELA POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA
V. POKRETANJE POSTUPKA I PRIPREMNO ROČIŠTE
VI. OTVARANJE POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA I PRAVNE POSLJEDICE NJEGOVA OTVARANJA
VII. STEČAJNA MASA I ZAŠTITA POTROŠAČA
VIII. ZAKLJUČENJE POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA
IX. RAZDOBLJE PROVJERE PONAŠANJA I OSLOBOĐENJE OD PREOSTALIH OBVEZA
X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

¹⁷ „Narodne novine“, broj: 159/13, 19/15, 102/15

¹⁸ „Narodne novine“, broj: 30/15

¹⁹ Koja je postala primarni izvor 1. srpnja 2013. Uredba je stupila na snagu 31. svibnja 2002. godine te se primjenjuje na području svih država članica Europske unije izuzev Danske, u skladu s njezinim posebnim pravnim položajem u Europskoj uniji.

²⁰ Njen sastavni dio su: Prilog A, Prilog B i Prilog C u kojima su navedeni insolventijski i likvidacijski postupci kao te upravitelji u tim postupcima u svakoj državi članici.

²¹ Službeni list EU 2015, br. L 141, str. 19.-72.

²² u Prilogu A Uredbe naveden je samo stečajni postupak što znači da se njene odredbe neće primjenjivati na predstečajni postupak.

Uz primarne izvore stečajnog prava postoje čitav niz sekundarni izvori stečajnog prava od kojih su veoma bitni:

1. Zakon o parničnom postupku²³
2. Ovršni zakon²⁴
3. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći²⁵
4. Zakon o zaštiti osobnih podataka²⁶
5. Zakon o sudskom registru²⁷
6. Zakon o sudskim pristojbama²⁸
7. Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca²⁹.

Podzakonski propisi vezani uz ZSP-a

Na temelju odredaba ZSP-a doneseni su slijedeći podzakonski propisi:

1. Uredba o utvrđivanju kriterija i načina obračuna i plaćanja nagrade povjerenicima³⁰
2. Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca u stečaju potrošača³¹
3. Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova savjetovališta i načinu rada savjetovališta³²
4. Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova posrednika³³
5. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika savjetovališta i posrednika³⁴
6. Pravilnik o registru postupaka stečaja potrošača³⁵
7. Pravilnik o utvrđivanju lista povjerenika u postupku stečaja potrošača³⁶
8. Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju povjerenika³⁷
9. Pravilnik o pretpostavkama i načinu izvora povjerenika metodom slučajnog odabira³⁸.

²³ „Narodne novine“, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14

²⁴ „Narodne novine“, broj: 112/12, 25/13, 93/14

²⁵ „Narodne novine“, broj: 143/13

²⁶ „Narodne novine“, broj: 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12

²⁷ „Narodne novine“, broj: 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15

²⁸ „Narodne novine“, broj: 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15

²⁹ „Narodne novine“, broj: 86/08, 80/13, 82/15

³⁰ „Narodne novine“, broj: 13/16

³¹ „Narodne novine“, broj: 2/16

³² „Narodne novine“, broj: 2/16

³³ „Narodne novine“, broj: 3/16

³⁴ „Narodne novine“, broj: 7/16

³⁵ „Narodne novine“, broj: 7/16

³⁶ „Narodne novine“, broj: 12/16

³⁷ „Narodne novine“, br. 12/16

³⁸ „Narodne novine“, broj: 7/16

Na temelju odredaba Pravilnika o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova posrednika donesen je Program obuke za posrednike³⁹.

Na osnovi Pravilnika o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju povjerenika doneseni su:

1. Jedinostveni program stručne obuke za povjerenike⁴⁰
2. Program stručnog usavršavanja povjerenika⁴¹.

1.3. Stečajni postupak i njegova povezanost s drugim granama prava

Stečajni postupak je specifična vrsta izvanparničnog postupka u kojemu su jasno definirana procedura, rokovi i ovlasti. Rokovi postupanja su veoma kratki kako bi se osigurao učinkovit postupak. Osim rokova postupanja u stečajnom postupku jasno su podijeljene uloge sudionika (stečajni upravitelj, sud, vjerovnici) što osigurava kvalitetno njegova provođenja⁴².

Stečajno i Europsko pravo

Općenito

Hrvatska je gotovo tri godine punopravna članica EU sa svim pravima i obvezama koje iz članstva proizlaze. Istovremeno s članstvom pojedine su ovlasti prenesene institucijama EU na osnovu odredbi Ugovora o Europskoj uniji (dalje u tekstu: UEU), Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu: UFEU)⁴³ te odredbi Ustava Republike Hrvatske⁴⁴. Temeljem UEU i UFEU svakodnevno se donosi tisuće propisa od odlučujućeg značaja za države članice te za živote njezinih građana, koje su dužni primjenjivati suci sudova u RH na istovjetan način na koji to čine suci ostalih zemalja članica.

³⁹ <https://pravosudje.gov.hr/istaknute-teme/stecaj-potrosaca/obuka-za-posrednike/10644>

⁴⁰ Na temelju članka 27.

⁴¹ Na temelju članka 31. stavka 2.

⁴² Mr. sc. Ante Vuković, mr.sc. Dejan Bodul: Stečajno zakonodavstvo u tranziciji - komparativni osvrt ...Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 49, 3/2012.

⁴³ Ugovori su prevedeni na hrvatski jezik i objavljeni su na stranici: <http://www.mvep.hr/custompages/static/hrv/files/pregovori/111221-lisabonski-prociscena.pdf>

⁴⁴ Hrvatski je sabor 16. 06. 2010, prihvatio promjene Ustava Republike Hrvatske, kojima je između ostaloga, uređen i status prava Unije (nova Glavi VIII. Ustava), koja nosi naslov "Europska unija". Promjene koje je donijela Glava VIII. uredile su pravnu osnovu članstva u Uniji i prijenos ustavnih ovlasti na njene institucije (članak 143), sudjelovanje hrvatskih građana i institucija u institucijama Unije (čl. 144), odnos nacionalnog prava i prava Unije (čl. 145), te prava građana Unije (čl. 146).

Uredbe

Među propisima koji se svakodnevno donose na nivou EU su Uredbe. Uredba u potpunosti unificira pravo države članice (zamjenjuju do tada postojeće interne norme država članica jednom, potpuno istovjetnom europskom normom) i njome se želi osigurati jedinstvena primjena prava EU. Uredbe imaju obilježja općih normativnih akata i može ih se uspoređivati sa zakonima. Međutim, zbog načina donošenja, uredba se ne može u potpunosti izjednačiti s pojmom zakona. Oni na koje se odnosi⁴⁵, moraju je u potpunosti poštovati. Uredba se izravno primjenjuje u svim državama članicama čim stupi na snagu⁴⁶ i ne mora biti prenesena u nacionalno zakonodavstvo. Uredba poništava nacionalne norme koje nisu u skladu s odredbama koje uredba sadrži i u cijelosti je obvezujuća.

Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o insolventijskim postupcima

Najznačajniji Europski propis koji se odnosi na područje stečajnog prava je Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o insolventijskim postupcima (u daljnjem tekstu: Uredba)⁴⁷ koja je stupila na snagu 31. svibnja 2002. te se primjenjuje na području svih država članica EU izuzev Dansk⁴⁸. Podjeljena je u pet poglavlja i sadrži 47 članaka. Uredbom su regulirana slijedeća bitna pitanja: područje primjene⁴⁹, međunarodnu nadležnost za otvaranje insolventijskog postupka⁵⁰, pravo koje se primjenjuje u području međunarodnog insolventijskog prava⁵¹, priznavanje stečajnog postupka⁵², sekundarni stečajni postupci⁵³, davanje informacija vjerovnicima i prijava njihovih potraživanja⁵⁴.

Uredba(EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o insolventijskim postupcima

Uredbu br. 1346/2000, 26. lipnja 2017. zamijeniti će nova Uredba(EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o insolventijskim postupcima (u daljnjem tekstu: Uredba 2015/848). Uredba 2015/848 objavljena je 5.

⁴⁵ Institucije Unije, države članice i privatne osobe.

⁴⁶ Na dan koji je u njoj određen ili, ako taj dan nije određen, dvadesetog dana od objave u Službenom listu Unije.

⁴⁷ Objavljena na hrvatskom jeziku u posebnom izdanju Službenog lista Europske unije za HR, 19/Sv. 3

⁴⁸ Ima u Europskoj uniji poseban pravni položaj.

⁴⁹ Članak 1.

⁵⁰ Članak 3.

⁵¹ Članak 4.

⁵² Poglavlje II

⁵³ Poglavlje III

⁵⁴ Poglavlje IV

lipnja 2015. u Službenom listu Europske unije⁵⁵, stupila je na snagu 20 dana nakon te objave⁵⁶ a početi će se primjenjivati od 26. lipnja 2017. s iznimkom:

- (a) članka 86., koji se primjenjuje od 26. lipnja 2016.;
- (b) članka 24. stavka 1., koji se primjenjuje od 26. lipnja 2018.; i
- (c) članka 25., koji se primjenjuje od 26. lipnja 2019.⁵⁷

Kao i važeća Uredba nova reformirana Uredba primjenjuje se na području svih država članica EU izuzev Danske (u skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske priloženog UEU i UFEU, Danska ne sudjeluje u donošenju Uredbe te je ona ne obvezuje niti se na nju primjenjuje⁵⁸). Reformirani tekst sadrži veliki broj novih pravila te brojne izmjene postojećih pravila (preambula sadrži 89 razmatrajućih razloga koji prethode tekstu Uredbe dok sama Uredba sadrži 92 članaka i 4 priloga)⁵⁹.

Stečajno i radno pravo

Članak 191. SZ-a posebnu zaštitu daje radnicima, kao najdelikatnijoj kategoriji vjerovnika, budući da otvaranjem stečajnoga postupka ugovori o radu ili službi sklopljeni s dužnikom kao poslodavcem ne prestaju ali pokretanje stečajnog postupka predstavlja posebno opravdani razlog za otkaz ugovora o radu.

Nakon otvaranja stečajnoga postupka stečajni upravitelj i radnik mogu otkazati ugovor o radu, bez obzira na ugovoreno trajanje ugovora i bez obzira na zakonske ili ugovorene odredbe o zaštiti radnika⁶⁰. Ako radnik smatra da otkaz njegova radnog odnosa nije u skladu sa zakonom ima mogućnost tražiti zaštitu svojih prava u skladu s odredbama Zakona o radu⁶¹.

Stečajni upravitelj može, radi završetka započelih poslova i otklanjanja moguće štete, na temelju odobrenja suda, sklopiti nove ugovore o radu na određeno vrijeme bez ograničenja koji su za ugovor o radu na određeno vrijeme propisani općim propisom o radu. U naprijed navedenoj situaciji plaće i ostala primanja iz radnoga odnosa određuje stečajni upravitelj, na temelju odobrenja suda, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.⁶²

⁵⁵ Službenog lista Europske unije L 141/19 od 5. lipnja 2015.
http://publications.europa.eu/resource/cellar/db164a5d-0b48-11e5-8817-01aa75ed71a1.0011.03/DOC_1

⁵⁶ članak 92.

⁵⁷ članak 92.

⁵⁸ Preambula - 88. razmatrajući razlog

⁵⁹ Više o Uredbi u Priručniku Pravosudne akademije iz veljače 2016. „EUROPSKO INSOLVENCISKO I OVRŠNO PRAVO“ autorica prof.dr.sc. Jasnice Garašić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Nevenke Marković, sutkinje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske

⁶⁰ Otkazni rok iznosi mjesec dana, ako zakonom nije određen kraći rok.

⁶¹ „Narodne novine“, broj: 93/14

⁶² Plaće i ostala primanja iz radnoga odnosa na koja je pravo nastalo nakon otvaranja stečajnoga postupka namiruju se kao obveze stečajne mase.

Otvaranjem stečajnoga postupka prestaju prava radnika na suodlučivanje a sporazumi s radničkim vijećem ne obvezuju stečajnoga upravitelja.⁶³

Zakonom o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca Osim zaštite propisane odredbama SZ-a zaposlenici uživaju posebnu zaštitu propisanu i posebnim zakonom i to Zakonom o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca⁶⁴ (dalje u tekstu: ZOPRSSP)⁶⁵. Navedenim zakonom utvrđena su pravna pravila o zaštiti materijalnih prava iz radnih odnosa radnika u slučaju stečaja poslodavca i u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće, vrste i opseg zaštićenih prava, osnovana je Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (u daljnjem tekstu: Agencija), utvrđena je njezina djelatnost i način upravljanja i obavljanja djelatnosti te su određeni uvjeti, postupak i izvori sredstava za ostvarenje zaštite prava radnika.

Na temelju odredaba ZOPRSSP-a donesena su i tri podzakonska propisa:

1. Statut Agencije za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca⁶⁶
2. Pravilnik o sadržaju obrasca zahtjeva radnika za ostvarivanje prava u slučaju stečaja poslodavca⁶⁷
3. Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja obrazaca u postupku ostvarivanja prava u slučaju blokade računa poslodavca⁶⁸.

Stečajno i ovršno pravo

Ovršni⁶⁹ i stečajni postupak su izvanparnični postupci. Blisko su povezani jer se prodaja imovine potrošača u stečajnom postupku provodi primjenom određenih elemenata ovršnog postupka⁷⁰. Ovršni i stečajni postupak za cilj imaju prisilnim putem namiriti vjerovnike. „Cilj je ovršnog postupka prisilno ostvarenje tražbine ovrhovoditelja utvrđenoj u ovršnoj ispravi iz pojedinačno određenih dijelova ovršenikove imovine, odnosno prisiljavanje ovršenika na određeno individualno ponašanje. Ovršni postupak je u pravilu dvostranački postupak, a sastoji se iz dva osnovna stadija; stadija određivanja ovrhe i stadija provedbe ovrhe. Osnovni je cilj

⁶³ Članak 192. SZ-a

⁶⁴ „Narodne novine“, broj: 86/08, 80/13, 82/15

⁶⁵ Odredbama zakona u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena je Direktiva 2008/94/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca (Službeni list Europske unije L 283 od 28. listopada 2008.).

⁶⁶ „Narodne novine“, broj: 50/09, 48/09, 107/15

⁶⁷ „Narodne novine“, broj: 93/15

⁶⁸ „Narodne novine“, broj: 93/15

⁶⁹ Ovršni postupak uređen je odredbama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj: 112/12, 25/13, 93/14), koji će i u 2016. doživjeti izmjene i dopune (prijedlog teksta izmjena i dopuna objavljen je na <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=3365>

⁷⁰ Stečajni se zakon poziva na ovršni postupak u člancima: 135., 136., 169., 216., 229., 235., 247., 248. i 249.

stečajnog postupka skupno namirenje vjerovnika stečajnoga dužnika, unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima. Ovrha je individualna egzekucija, dok je stečaj generalna egzekucija. Za razliku od ovrhe, stečaj ima za cilj i eliminaciju iz pravnog i gospodarskog prometa ekonomsko financijski nesposobnih dužnika. Kako je stečaj generalna ovrha, u pravilu paralelno ne mogu teći i ovršni i stečajni postupak. Kada je u pitanju namirenje tražbina stečajnih vjerovnika prioritet ima stečajni postupak. Ovršni postupak isključuje stečajni postupak u ostvarivanju prava izlučnih vjerovnika.⁷¹

Osnovna razlika između stečajnog i ovršnog postupka sastoji se u tome što je stečajni postupak jedini sudski postupak u čijem provođenju sudjeluju, osim suda i izvansudsko tijelo⁷² (povjerenik).

Stečajno i parnično pravo

Parnični postupak je osnovni sistem pružanja pravne zaštite u građanskom sudskom postupku koji se primjenjuje u pravilu uvijek, kad god na temelju izričitog zakonskog propisa, nije predviđen izvanparnični postupak⁷³. U predstečajnom i stečajnom postupku na odgovarajući se način primjenjuju pravila parničnoga postupka u postupku pred trgovačkim sudovima.⁷⁴ Međutim bez obzira što se u stečajnom postupku primjenjuju pravila parničnog postupka, za razliku od parničnog postupka, stečajni postupak je izvanparnični a ne parnični postupak.

Nastupanje pravnih posljedica stečajnog postupka⁷⁵ reflektira se na parnični postupak na način da se isti prekida, temeljem članka 212. stavak 5. Zakona o parničnom postupku⁷⁶.

Stečajno i kazneno pravo

Kod velike većine stečajnih dužnika može se pronaći znatan broj nezakonitih radnji, koje su vrlo često i temeljni razlog koji je doveo do stečaja. No, već letimičan pogled u sudsku praksu pokazuje da izostaje kazneni progon počinitelja stečajnih kaznenih djela.

Po odredbama Kaznenog zakona⁷⁷ (dalje u tekstu: KZ) kaznena dijela vezana uz stečaj kaznena su dijela protiv gospodarstva i nalaze se u glavi dvadeset četvrtoj

⁷¹ mr. sc. Andrija Eraković, sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske „Učinci stečaja na parnični i ovršni postupak likvidacije trgovačkog društva“

⁷² U stečajnom postupku: stečajni upravitelj, skupština i odbor vjerovnika.

⁷³ Stečajni zakon poziva se na parnični postupak u člancima: 10., 93., 113., 165., 166., 172., 269., 404. i 416.

⁷⁴ Članak 10.

⁷⁵ Temeljem članka 158. stavka 1. pravne posljedice stečajnog postupka nastupaju u trenutku kad je rješenje o otvaranju stečajnoga postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

⁷⁶ „Narodne novine“, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14

KZ-a. U navedena kaznena djela ulaze: prouzročenje stečaja⁷⁸, primanje i davanje mita u postupku stečaja⁷⁹ a i kazneno djelo pogodovanja vjerovnika⁸⁰ može biti vezano uz stečaj.

Uz kaznena djela iz KZ-a po Zakonu o trgovačkim društvima⁸¹ (dalje u tekstu: ZTD) nepokretanje stečajnog postupka u slučaju da je društvo nesposobno za plaćanje ili da je prezaduženo kazneno je djelo⁸².

Počinitelji stečajnih kaznenih djela

Stečajna kaznena djela mogu počinuti isključivo članovi uprava trgovačkih društava (u iznimnim slučajevima i članovi nadzornih odbora) te dužnici pojedinci u smislu odredbi SZ-a, uz iznimku kaznenih djela iz članka 251. po kojem se kao mogući počinitelji mogu pojaviti stečajni upravitelj, vjerovnik ili član odbora vjerovnika.

Donošenjem Zakona o kaznenoj odgovornosti pravnih osoba 24. rujna 2003.⁸³ kao mogući počinitelji kaznenih djela u stečajnom postupku pojavljuju se i pravne osobe.

1.4. Povijesni uvod u hrvatsko stečajno pravo

Stečajni postupak do drugog svjetskog rata

Važan izvor stečajnog prava su srednjovjekovni statuti primorskih gradova i otoka koji su sadržavali odredbe o postupanju s pojedincima koji ne ispunjavaju svoje obveze. Jedan od starijih podataka nalazimo u Supetarskom kartularu, rukopisu iz XI.-XII. stoljeća s prostora Poljica⁸⁴.

Odluke Slavenskog sabora iz 1273. pod toč. 7. spominju: „u novčanim predmetima osuđeni tuženik ne smije se nikako zatvoriti, osim ako je očito da nema ni novaca ni nekretnina.“ Zanimljivo je rješenje Dubrovačkog statuta iz 1272. (knj. III., gl. 26.) koje oslobađa nasljednike dugova koje ostavitelj nije izričito prenio na njih. Senjski statut iz 1388. sadrži posebnu pravnu ustanovu u svezi s ostvarivanjem tražbina koja se zove “navod” (članak 41.).

Po Statutima Šibenika, Splita i Trogira ako je netko bio opljačkan na području izvan svoje komune ili bi imao neka potraživanja koja nije mogao ostvariti bio je

⁷⁷ „Narodne novine“, broj: 125/11, 144/12, 56/15, 61/15

⁷⁸ Članak 249. KZ-a

⁷⁹ Članak 251. KZ-a

⁸⁰ Članak 252. KZ-a

⁸¹ „Narodne novine“, broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15

⁸² propisano člankom 626. ZTD-a

⁸³ „Narodne novine“, broj: 151/03, 110/07, 45/11, 143/12

⁸⁴ Uočljiva je osobna ovisnost koja prestaje plaćanjem dužnog iznosa, uz poštivanje prava ostalih članova obitelji nad obiteljskim nekretninama.

dužan obratiti se svojoj komuni s prijavom potraživanja dok je službenik komune bio dužan pokušati mirno riješiti spor. On bi se obratio komuni ili državi u kojoj je živio dužnik tražeći da ta osoba ispuni obvezu vjerovniku. Ako je i ponovljeni pokušaj ostao uzaludan nastojala se utvrditi visina potraživanja. O tomu je službenik izvješćivao viši organ komune, koji je odlučivao hoće li će se i kako izvršiti represalija. Ako bi viši organ pozitivno odlučio vjerovniku se ispostavljala posebna dozvola - carta repressaliarum. Ona predstavlja pismeno ovlaštenje za zapljenu imovine bilo kojega građanina komune ili države kojoj pripada dužnik ili same komune (države) kako bi namirio svoje potraživanje. Vjerojatno su tako zaplijenjene stvari morale biti pohranjene kod službenika koji bi još jednom pozvao komunu (državu) dužnika da izmiri tražbinu. Ako bi se i tada oglasili, procjenitelji bi izvršili procjenu vrijednosti zaplijenjenih stvari i dosudili ih vjerovniku.⁸⁵

Prvi stečajni zakon, odnosno Stečajni red donesen je 18. srpnja 1853. i nosio je naziv Privremeni stečajni red a naslijedio ga je Stečajni zakon iz 1897.⁸⁶ (ostao je na snazi i nakon formiranja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca⁸⁷ sve do donošenja Stečajnog zakona i Zakona o prinudnom poravnavanju van stečaja iz 1929.⁸⁸). Uredba o Banovini Hrvatskoj donesena je 26. kolovoza 1939.⁸⁹

Stečajni postupak nakon drugog svjetskog rata

Nakon Drugog svjetskog rata smatralo se da su pravna pravila prijašnjeg stečajnog prava u suprotnosti s novim pravnim poretkom te stoga nisu bila primjenjivana. Zbog toga je slijedio čitav niz promjena u području stečajne regulative kojima se nastojalo prilagoditi stečajno zakonodavstvo specifičnim uvjetima koji su vladali u našem gospodarstvu.

Poslijeratni propisi koji reguliraju materiju stečajnog prava su u RH su:

1. Uredba o prestanku poduzeća i radnji iz 1953.⁹⁰
2. Zakon o prisilnom poravnavanju i stečaju⁹¹
3. Zakon o sanaciji i prestanku organizacija udruženog rada⁹²
4. Zakon o sanaciji i prestanku organizacija udruženog rada⁹³

⁸⁵ Slično je bilo propisano u statutima drugih gradova sa obale Jadranskog mora

⁸⁶ Nije bio pisan jednostavnim jezikom i nije bio pregledan.

⁸⁷ 1918. godine

⁸⁸ Temeljene karakteristike ovog zakona bile su sljedeće: vjerovnicima je osigurana veća zaštita od zloupotreba dužnika, autonomija vjerovnika je svedena na pravu mjeru, precizno je definirano pobijanje pravnih radnji, propisano je da založna i druga prava odvojenog namirenja koja su stečena u određeno vrijeme prije otvaranja stečaja gube pravnu snagu, u stečajnom postupku važniju ulogu dobiva stečajni sudac, čime je znatno ubrzan stečajni postupak, uvođenje nagrade stečajnom upravitelju i uspostavljanje njegove odgovornosti doprinosi učinkovitosti postupka i stečajno pravne zaštite.

⁸⁹ Njom su bile određene i njene nadležnosti, tako da je temeljem čl. 2., st. 3., t. 9. Stečajno pravo ostalo u nadležnosti državne centralne vlasti.

⁹⁰ Službeni list SFRJ, broj: 51/53, 49/56, 53/61 i 52/62

⁹¹ Službeni list SFRJ, broj: 15/65, 55/69, 39/72 i 16/74

⁹² Službeni list SFRJ, broj: 41/80, 66/81, 20/84, 7/85, 39/85, 9/86 i 43/86

5. Zakon o financijskom poslovanju iz 1989.⁹⁴
6. Zakon o sanaciji, stečaju, likvidaciji banka i drugih financijskih organizacija iz 1989.⁹⁵
7. Zakon o prisilnoj nagodbi, stečaju i likvidaciji iz 1989.⁹⁶ (RH ga je preuzela nakon osamostaljenja⁹⁷ a noveliran je 1994.⁹⁸).

Prije stupanja na snagu SZ-a iz 2015. stečajni postupak bio je uređen odredbama Stečajnog zakona od 15. svibnja 1996.⁹⁹ (nakon donošenja mijenjan je i dopunjavan osam puta).

1.5. Cilj stečaja potrošača

Uvod

Razlozi za pokretanje postupka stečaja potrošača prilagođeni su europskim standardima i trenutnoj gospodarskoj situaciji u RH. Europski standardi temelje se na prevenciji i otklanjanju negativnih posljedica problema u kojima se našao potrošač, prije nego one postanu neotklonjive. Temeljni dokument na europskoj razini koji jamči određena prava pojedincu je Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu: Konvencija)¹⁰⁰.

Konvencija je međunarodni ugovor prema kojemu se države članice Vijeća Europe¹⁰¹ obvezuju osigurati zaštitu temeljnih građanskih i političkih prava i sloboda. Konvencija je donesena 4. studenog 1950., stupila je na snagu 1953. i djeluje kao opći pravni okvir u kojemu su definirana temeljna ljudska prava i slobode te način njihove zaštite. Države potpisnice Konvencije su se obvezale osigurati primjenu Konvencije u okviru vlastitih pravnih sustava. RH je ratificirala je Konvenciju 5. studenog 1997. stoga ona temeljem članka 141. Ustava Republike Hrvatske¹⁰² predstavlja dio našeg unutarnjeg pravnog poretka što za domaće sudove podrazumijeva obvezu pružanja zaštite konvencijskih prava pojedinaca.

⁹³ Službeni list SFRJ, broj: 72/86, 42/87 i 69/88

⁹⁴ Službeni list SFRJ, broj: 10/89, 26/89, 35/89, 58/89 i 79/89

⁹⁵ Službeni list SFRJ, broj: 84/89

⁹⁶ Službeni list SFRJ, broj: 84/89

⁹⁷ „Narodne novine“, broj: 53/91

⁹⁸ „Narodne novine“, broj: 9/94.

⁹⁹ „Narodne novine“, broj: Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 1997. kada je prestao važiti Zakon o prisilnoj nagodbi, stečaju i likvidaciji (čl. 341. Stečajnog zakona iz 1997.).

¹⁰⁰ Prijevod na hrvatski jezik „Narodne novine-Međunarodni ugovori“ broj: 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 (Konvencija je stupila na snagu 4. studenoga 1953., a za RH 5. studenoga 1997.)

¹⁰¹ Vijeće Europe samostalna je međunarodna organizacija odvojena od Europske unije. Broji 47 država članica šire europske regije, čiji su glavni zadaci jačanje demokracije, zaštite ljudskih prava i pravne države na europskom kontinentu. Najveći doseg Vijeća Europe ogleda se u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, i koja služi kao osnovni pravni dokument Europskom sudu za ljudska prava.

¹⁰² „Narodne novine“, broj: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14

Konvencija jamči pojedincima pravo na poštivanje osobnog i obiteljskog života (članak 8.) što je osobito važno istaknuti zbog toga što se veliki broj građana¹⁰³ našao u situaciji da ostane bez svog doma. Međutim osim potrošača i vjerovnici su ti koji zaslužuju efektivnu pravnu zaštitu i jedan od osnovnih ciljeva postupka stečaja potrošača je upravo njihovo skupno i ravnomjerno namirenje, no treba voditi računa o tome da se oduzimanjem osnovnog životnog prostora pojedincu taj cilj veoma često ne uspijeva ostvariti.

Cilj Zakona o stečaju potrošača

Cilj Zakona o stečaju potrošača je poštenog potrošača osloboditi od obaveza koje preostanu nakon unovčenja njegove imovine i raspodjele prikupljenih sredstava vjerovnicima¹⁰⁴. Raspodjela prikupljenih sredstava vjerovnicima provodi se u skladu s planom ispunjenja obveza ili u okviru postupka pred sudom. Zakonom je propisana i mogućnost oslobođenja poštenog potrošača od preostalih obveza prema vjerovnicima po isteku razdoblja provjere ponašanja i to isključivo u postupku pred sudom¹⁰⁵.

Opći i posebni cilj

U obrazloženju Konačnog prijedloga ZSP-a predlagatelj¹⁰⁶ je naveo da je: „opći cilj uvođenja instituta stečaja potrošača razviti sustav koji će rezultirati stvaranjem uvjeta insolventnim potrošačima za reprogramiranje njihovih obveza ili novi početak, a vjerovnicima omogućiti ravnomjerno namirenje njihovih tražbina.

Posebni ciljevi su stvaranje uvjeta da se kroz neformalne (neinstitucionalne) i formalne (institucionalne) okvire postigne dogovor između vjerovnika i potrošača oko restrukturiranja postojećih tražbina, stvaranje uvjeta za odgovorno i ekonomski racionalno ponašanje potrošača te rasterećenje sustava od bezuspješnih i višestrukih ovršnih postupaka.“

1.6. Stečajni dužnik

Postupak stečaja potrošača provodi se nad imovinom potrošača. Potrošačem se smatra svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Potrošačem se smatra i fizička osoba obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema

¹⁰³ zbog ovrhe

¹⁰⁴ Članak 2. St. 1. ZSP-a. U stavku 2. propisan je način na koji sud procjenjuje poštenje potrošača radi ocjene da li udovoljava mogućnosti oslobođenja od preostalih obveza prema vjerovnicima.

¹⁰⁵ Članak 76.ZSP-a

¹⁰⁶ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske

odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁰⁷ i fizička osoba obveznik poreza na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit¹⁰⁸ ako:

1. nema više od 20 vjerovnika
2. obveze iz obavljanja djelatnosti ne prelaze iznos od 100.000,00 kuna
3. nema obveza iz radnih odnosa koje proizlaze iz obavljanja djelatnosti i
4. nije pokrenut predstečajni ili stečajni postupak.

1.7. Stečajni razlog

Po odredbi članka 5. ZSP-a postupak stečaja potrošača može se otvoriti ako je potrošač insolventan¹⁰⁹. Smatrat će se da je potrošač insolventan ako najmanje 90 dana uzastopno ne može ispuniti jednu ili više dospjelih novčanih obveza u ukupnom iznosu većem od 30.000,00 kuna¹¹⁰.

Insolventnost se smatra osnovnim financijskim povodom stečaja jer izaziva teške posljedice po osobu koja je došla u financijske poteškoće iz razloga što vjerovnici poduzimaju akcije za zaštitu svojih interesa.

1.8. Vjerovnici u postupku stečaja potrošača

U postupku stečaja potrošača osim vjerovnika stečajne mase i stečajnih vjerovnika kao vjerovnici se javljaju razlučni vjerovnici i izlučni vjerovnici.

Vjerovnici stečajne mase

Vjerovnici stečajne mase su vjerovnici čije su tražbine nastale nakon otvaranja stečajnoga postupka, po osnovi troškova stečajnoga postupka i po osnovi ostalih obveza stečajne mase. Oni ne ostvaruju svoje tražbine podnošenjem prijave stečajnom upravitelju. Obveze po osnovi troškova stečajnoga postupka¹¹¹ i ostale obveze stečajne mase¹¹² stečajni upravitelj izvršava sukladno sadržaju obveznog odnosa iz kojeg proizlaze, s tim da se troškovi stečajnog postupka namiruju prije ostalih obveza stečajne mase.

¹⁰⁷ „Narodne novine“, broj: 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14, 136/15

¹⁰⁸ „Narodne novine“, broj: 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14

¹⁰⁹ insolventnost (lat.), trajnija nesposobnost za udovoljavanje dospjelim financijskim obvezama.

¹¹⁰ Prema podacima koje je objavila Financijska agencija krajem ožujka 2016. blokirane je račune imalo 328.532 građana s 37,87 milijardi kuna dugovanja.

¹¹¹ članak 155. SZ

¹¹² Članak 156. SZ-a

Stečajni vjerovnici

Stečajni vjerovnici su osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka imaju koju imovinskopravnu tražbinu prema njemu.¹¹³ Stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku.

Izlučni vjerovnici

Izlučni vjerovnici su osobe koje temeljem nekog stvarnoga ili osobnoga prava mogu dokazati da neki predmet ne spada u stečajnu masu nije stečajni vjerovnik. Njezino će se pravo na izdvajanje predmeta utvrđivati prema pravilima za ostvarivanje tih prava izvan stečajnoga postupka.¹¹⁴ Ako je pravo izlučnog vjerovnika upisano u javnoj knjizi, stečajni dužnik mora dokazati da predmet na koji se to pravo odnosi ulazi u stečajnu masu. Prodavatelj kojem cijena nije isplaćena u cijelosti može tražiti da mu se vrati roba koja je iz drugoga mjesta poslana dužniku prije dana otvaranja stečajnoga postupka, a do dana otvaranja toga postupka nije prispjela u određeno mjesto, odnosno ako je do toga dana dužnik nije preuzeo (pravo na vraćanje¹¹⁵).

Izlučno pravo je pravo koje ovlašćuje svoga nositelja da zahtjeva od stečajnog dužnika da se iz stečajne mase izdvoji ili da mu se preda određeni predmet ako on ne spada u stečajnu masu i ako dokaže da ima valjanu pravnu osnovu na kojoj temelji svoj zahtjev za njegovo izdvajanje (najčešće se radi o pravu vlasništva).¹¹⁶ Stečajni postupak ne tiče se izlučnog vjerovnika; izlučni vjerovnik ostvaruje svoja prava kao da stečaj nije niti otvoren¹¹⁷.

Izlučni vjerovnici su dužni, prema članku 258. stavku 1. SZ-a, obavijestiti stečajnog upravitelja o svom izlučnom pravu, pravnoj osnovi izlučnog prava i označiti predmet na koji se njihovo izlučno pravo odnosi, odnosno u obavijesti označiti pravo. Dakle, izlučni vjerovnik ne prijavljuje svoje tražbine stečajnom upravitelju kao što to rade stečajni vjerovnici, a ako stečajni upravitelj odbije takav zahtjev za izlučenje, izlučni vjerovnik ima pravo pokrenuti parnicu radi ostvarivanja svoga prava.

Ako je izlučno pravo te osobe upisano u zemljišnoj ili u kojoj drugoj javnoj knjizi, stečajni dužnik mora dokazati da predmet na koji se to pravo odnosi spada u stečajnu masu. Također, izlučni vjerovnici imaju prvenstveno pravo na povrat dane stvari ili prava. No, izlučni vjerovnik neće moći tražiti svoje pravo na izlučenje

¹¹³ Članak 137. stavak 1. SZ-a

¹¹⁴ Članak 147. SZ-a

¹¹⁵ Pravo na vraćanje ima i komisionar za kupnju robe.

¹¹⁶ Ako je netko posudio pokretnine stečajnom dužniku može tražiti natrag stvari na kojima ima pravo vlasništva kao izlučni vjerovnik.

¹¹⁷ Odluka Visokog trgovačkog suda RH broj: PŽ 3366/08-3 od 27. svibnja 2008.

određenog predmeta iz stečajne mase ako se predmet više ne nalazi u stečajnoj masi.¹¹⁸

Razlučni vjerovnici

Razlučni vjerovnici su vjerovnici koji imaju pravo na odvojeno namirenje iz određenih dijelova stečajne mase. Razlučno pravo jeste pravo vjerovnika da tražbinu osiguranu založnim ili s njim u stečaju izjednačenim pravom na stvari ili pravu stečajnoga dužnika (pravom na namirenje, pravom retencije, fiducijarnim pravom) namiri iz vrijednosti te stvari ili prava odvojeno i neovisno o namirenju vjerovnika čije tražbine nisu osigurane i u pravilu neovisno o tijeku stečajnoga postupka.¹¹⁹ Vjerovnici s pravom odvojenoga namirenja su stečajni vjerovnici ako im je dužnik i osobno odgovoran. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenog namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti.¹²⁰

Razlučno pravo ovlašćuje vjerovnika u stečajnom postupku na odvojeno i prioritarno namirenje njegove tražbine osigurane tim pravom.¹²¹

Razlučni vjerovnici isključuju do visine iznosa svojih tražbina stečajne vjerovnike od namirenja iz vrijednosti stvari ili prava na kojima je zasnovano razlučno pravo, odnosno namiruju se prije stečajnih vjerovnika.

Prema članku 258. SZ-a razlučni vjerovnici dužni su obavijestiti stečajnog upravitelja o svom razlučnom pravu, pravnoj osnovi razlučnog prava i dijelu imovine stečajnog dužnika na koji se odnosi njihovo razlučno pravo. Ako razlučni vjerovnici prijavljuju i tražbinu kao stečajni vjerovnici, u prijavi su dužni označiti dio imovine stečajnog dužnika na koji se odnosi njihovo razlučno pravo i iznos do kojeg njihova tražbina predvidivo neće biti pokrivena tim razlučnim pravom. No, ako razlučni vjerovnici nisu obavijestili stečajnoga upravitelja o razlučnom pravu, oni ne gube pravo odvojenog namirenja. Iznimno razlučni vjerovnici gube pravo na odvojeno namirenje i nemaju pravo tražiti naknadu štete ili bilo kakvu drugu naknadu od stečajnoga dužnika ili od vjerovnika, ako je predmet razlučnog prava mimo njih unovčen u stečajnom postupku, a razlučno pravo nije bilo upisano u javnoj knjizi ili za njega stečajni upravitelj nije znao niti morao znati.

¹¹⁸On tada ima pravo na protučinidbu iz stečajne mase ili kao stečajni vjerovnik ili vjerovnik stečajne mase tražiti naknadu štete.

¹¹⁹A.Eraković: Položaj razlučnih vjerovnika nakon reforme stečajnoga prava, Zbornik radova, 39. susret pravnika u gospodarstvu, Opatija, svibanj, 2001.,str.112.

¹²⁰Članak 153. SZ-a

¹²¹Ako netko ima založno pravo na nekretnini koja se nalazi u stečajnoj masi dužnika, može se namiriti iz vrijednosti te stvari ili prava odvojeno i neovisno o namirenju vjerovnika čije tražbine nisu osigurane.

1.9. Tijela stečajnog postupka

Tijela postupka stečaja potrošača su sud i povjerenik.

Sud

U postupku stečaja potrošača sud: odlučuje o otvaranju postupka stečaja potrošača; imenuje i razrješava povjerenika i nadzire njegov rad; određuje nagradu povjereniku; odlučuje o visini sredstava potrebnih potrošaču za primjerene životne potrebe/primjereni životni standard; odlučuje o odgodi prodaje nekretnine koja je potrošaču potrebna za stanovanje; odlučuje o obavljanju samostalne djelatnosti; određuje razdoblje provjere ponašanja; odlučuje o zaključenju i obustavi stečajnoga postupka; odlučuje o oslobođenju od preostalih obveza; odlučuje o opozivu oslobođenja potrošača od preostalih obveza; odlučuje o svim drugim pitanjima (ako o njima po ZSP-u ne odlučuje povjerenik).¹²²

Povjerenik

Za povjerenika može se imenovati osoba upisana na listu povjerenika za područje nadležnoga suda dok ne može biti imenovana osoba koja bi morala biti izuzeta kao sudac u postupku stečaja potrošača, osobito: osoba koja je bila zaposlena kod potrošača ako je obavljao ili obavlja samostalnu djelatnost ili blizak srodnik suca, potrošača, vjerovnika te osobe koje su u odnosu suparništva s potrošačem.

Lista povjerenika

Listu povjerenika za područje nadležnosti svakoga suda utvrđuje ministar pravosuđa. Osoba može biti upisana na listu povjerenika za područje nadležnosti jednog ili više sudova. Liste povjerenika mogu se dopunjavati i objavljuju se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Ministarstvo pravosuđa dužno je voditi i na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova objaviti popis povjerenika s naznakom postupaka stečaja potrošača u kojima su imenovani kao povjerenici, način njihova izbora, naznaku potrošača i suca koji vodi postupak, naznaku razrješenja i razloga razrješenja te izrečenih novčanih kazni.

Pravilnik o utvrđivanju lista povjerenika u postupku stečaja potrošača propisuje podatke koji se upisuju na liste povjerenika i popis povjerenika te način vođenja i objave popisa povjerenika na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

¹²² Članak 30.

Upis na listu povjerenika

Na listu povjerenika može biti upisana fizička osoba: koja ima poslovnu sposobnost, završeni diplomski sveučilišni studij, odnosno završeno visoko obrazovanje s najmanje 300 ECTS bodova, položen stručni ispit za povjerenika i koja je dostojna za obavljanje poslova povjerenika.

Temeljem odredbe članka 33. stavka 2. ZSP-a smatrat će se da nije dostojna osoba: protiv koje je pokrenut kazneni postupak ili koja je osuđena za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti; koja je razriješena dužnosti povjerenika zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva postupka stečaja potrošača u tijeku tri godine, dok ne prođu tri godine od dana brisanja i ponovno ne položi ispit za povjerenika ili koja je prezadužena.

Brisanje s liste povjerenika

Osoba koja se nalazi na listi povjerenika može biti brisat će se s liste povjerenika na osobni zahtjev ili po službenoj dužnosti.

Po službenoj dužnosti brisat će se osoba: protiv koje je pokrenut kazneni postupak ili koja je osuđena zbog kaznenoga djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti; koja je razriješena dužnosti povjerenika zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva postupka stečaja potrošača u tijeku tri godine; ako svake dvije godine od dana upisa ne dostavi dokaz o provedenom stručnom usavršavanju nakon položenoga stručnog ispita; koja je prezadužena ili koja je umrla.

Stručni ispit i stručno usavršavanje

Stručni ispit za povjerenika sastoji se od općeg¹²³ i posebnog dijela. Uvjet za polaganje stručnog ispita ispunjava osoba: koja je obavila stručnu obuku u trajanju od jedne godine ili koja je upisana na listu A stečajnih upravitelja.

Osim što moraju položiti stručni ispit povjerenici imaju i obavezu stručno se usavršavati nakon položenoga stručnog ispita.

Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju povjerenika propisuje uvjete za pristupanje polaganju stručnog ispita¹²⁴ i provođenja usavršavanja povjerenika nakon položenog stručnog ispita.

¹²³ Opći dio nije dužna polagati osoba koja ima položen ispit za stečajnoga upravitelja.

¹²⁴ Polaganje stručnog ispita za povjerenike: podnošenje prijave i utvrđivanje ispunjavanja pretpostavki za polaganje stručnog ispita, sastav i način rada Ispitnog povjerenstva za polaganje stručnog ispita za povjerenike, način polaganja i ocjenjivanja na stručnom ispitu, program ispita i druga pitanja u vezi s njegovim polaganjem (pravilnik propisuje i sadržaj te način provedbe stručne obuke kandidata za povjerenika).

Izbor i imenovanje povjerenika

Izbor povjerenika u postupku stečaja potrošača obavlja se metodom slučajnoga odabira (kroz sustav eSpis)¹²⁵ s liste povjerenika za područje nadležnoga suda. Rješenjem o otvaranju postupka stečaja potrošača sud imenuje povjerenika izabranog metodom slučajnoga odabira.¹²⁶

Prije prihvaćanja dužnosti povjerenik pred sudom daje izjavu da će savjesno, držeći se Ustava, zakona i pravnoga poretka Republike Hrvatske, obavljati svoju dužnost nakon čega mu sud predaje potvrdu o imenovanju¹²⁷ koju je dužan vratiti sudu odmah nakon prestanka obavljanja svoje dužnosti.

Poseban račun povjerenika

Prvi dan nakon što ga je sud imenovao povjerenik je dužan otvoriti poseban transakcijski račun¹²⁸ kod financijske institucije za svakog pojedinog potrošača (preko tog računa povjerenik može samo primati uplate i obavljati isplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom) nad kojim je otvoren stečaj u skladu s nalogom suda. Sve uplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom povjerenik je dužan imati odvojene od svoje imovine.

Dužnosti povjerenika

Povjerenik je dužan¹²⁹ pri ispunjavanju svojih dužnosti postupati s pažnjom dobrog stručnjaka. Prva mu je dužnost bez odgode unovči stečajnu masu u ime i za račun potrošača. Prilikom unovčenja imovine uvijek mora pokušati postići najvišu cijenu stvari i prava. Nakon što unovči imovinu prikupljena sredstva raspodijeliti će vjerovnicima razmjerno njihovim tražbinama.

Povjerenik je dužan podnositi sudu kvartalna pisana izvješća u kojima će navesti stanje potrošačeve imovine, nove okolnosti koje bi mogle utjecati na mogućnost ispunjenja potrošačevih obveza, iznos ukupno isplaćenih sredstava pojedinom vjerovniku, podatke o unovčenoj stečajnoj masi i ostale podatke koji su od utjecaja na tijek postupka. Navedena izvješća sud objavljuju mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

¹²⁵ Detalji vezani uz izbor propisani su odredbama Pravilnika o pretpostavkama i načinu izvora povjerenika metodom slučajnog odabira.

¹²⁶ Odluka o imenovanju povjerenika može se pobijati žalbom protiv rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača u kojoj situaciji prvostupanjski sud može u roku od tri dana donijeti odluku o imenovanju novoga povjerenika.

¹²⁷ U kojoj je navedeno da je rješenjem o otvaranju postupka stečaja potrošača imenovan za povjerenika u određenom postupku.

¹²⁸ Sredstva s posebnog računa ne mogu biti predmetom ovrhe koja se provodi protiv povjerenika, a u slučaju stečaja ili smrti povjerenika ne ulaze u njegovu stečajnu masu odnosno ostavinu.

¹²⁹ Na obavljanje dužnosti i odgovornost povjerenika na odgovarajući se način primjenjuje SZ-a.

Nadzor nad radom povjerenika

Nadzor nad radom povjerenika provodi sud. Ako povjerenik svoju dužnost ne obavlja uspješno, ne poštuje odluke suda, bez odgode ne dostavi sudu tražene podatke i obavijesti o provedbi postupka ili odredbe zakona, sud ga može u svako doba rješenjem razriješiti dužnosti.

Nagrada za rad i naknada troškova

Povjerenik ima pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu stvarnih troškova. Kriteriji i način obračuna i plaćanja nagrade za rad povjerenicima u postupku stečaja potrošača propisani su odredbama Uredbe o utvrđivanju kriterija i načina obračuna i plaćanja nagrade povjerenicima. Povjerenik nema pravo na nagradu ako je razriješen zbog nesavjesnoga obavljanja dužnosti a ako mu je nagrada isplaćena prije toga sud će mu naložiti vraćanje nagrade koju je primio tijekom postupka.

Naknada troškova određuje se na temelju pisanoga, obrazloženoga i dokumentiranoga¹³⁰ izvješća povjerenika. Nagradu i naknadu troškova rješenjem određuje sud a protiv tog rješenja pravo na žalbu imaju povjerenik, potrošač i svaki vjerovnik.

Prilikom određivanja nagrade za rad sud će uzeti u obzir obujam i složenost poslova, rad povjerenika na ispitivanju tražbina te vrijednost unovčene stečajne mase. Sud može povjereniku odrediti i dodatnu nagradu, čija visina ovisi o stupnju namirenja stečajnih vjerovnika i osobitom zalaganju povjerenika¹³¹, te posebnu nagradu, čija visina ovisi o broju ispitanih tražbina¹³².

Nagrada za rad povjereniku do zaključenja postupka stečaja potrošača iznosi najviše 150.000,00¹³³ kuna, od čega s osnove vrijednosti unovčene stečajne mase najviše 120.000,00 kuna, s osnove dodatne nagrade najviše 20.000,00 kuna i s osnove posebne nagrade najviše 10.000,00 kuna.¹³⁴

Za razdoblje provjere ponašanja povjereniku pripada pravo na nagradu za svaku godinu nadzora u iznosu od 2.000,00 kuna do 20.000,00 kuna, ovisno o složenosti poslova koje obavlja.

Popis povjerenika

¹³⁰ Moraju biti priloženi dokazi (npr.: račun: za gorivo, cestarina, račun za hotel i t.d.)

¹³¹ Smatrat će se da se povjerenik osobito zalagao ako je stečajna masa unovčena u roku od jedne godine od održanoga izvještajnog ročišta.

¹³² Posebna nagrada obračunava se u iznosu do 100,00 kuna za svaku ispitanu tražbinu iznad 50.

¹³³ bruto

¹³⁴ Članak 4. Uredbe

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi službenu evidenciju povjerenika u obliku popisa povjerenika koji se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Popis povjerenika sadrži: ime i prezime povjerenika; naznaku općinskog suda; naznaku suda i poslovni broj postupka stečaja potrošača u kojima su imenovani; naznaku dužnika; naznaku suca koji vodi postupak; naznaku razrješenja i razloga razrješenja te naznaku izrečenih novčanih kazni.

Pravomoćna rješenja o imenovanju i razrješenju povjerenika te izrečenim novčanim kaznama povjerenicima sudovi su dužni bez odgode dostaviti Ministarstvu pravosuđa.

2. Drugi dio – Osnovne postupovne odredbe

2.1. Nadležnost suda i pravila postupka

U postupku stečaja potrošača isključivo je stvarno i mjesno nadležan općinski sud na čijem području potrošač ima prebivalište. Prvostupanjski postupak provodi sudac pojedinac dok drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u vijeću koje čine tri suca.

Ako je podnesen zahtjev za izuzeće suca¹³⁵, sudac može nastaviti s radom u postupku dok se ne odluči o zahtjevu za izuzeće a ako zahtjev za izuzeće bude prihvaćen, ukinut će se radnje koje je sudac poduzeo ili u čijem je poduzimanju sudjelovao.

U postupku stečaja potrošača, podredno se primjenjuju¹³⁶ odredbe Stečajnog zakona¹³⁷.

U postupku¹³⁸ stečaja potrošača podnesci se podnose na propisanim obrascima ako je to propisano odredbama SZ-a. Obrasci su dostupni na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova¹³⁹. Ako podnesak nije podnesen na propisanom obrascu, sud će ga odbaciti kao nedopušten.

Obrasci po odredbama ZSP-a

Po odredbama ZSP-a obavezni su obrasci za podnošenje slijedećih podnesaka:

1. Zahtjev potrošača za provedbu izvansudskog postupka¹⁴⁰

¹³⁵ O zahtjevu za izuzeće suca mora se odlučiti najkasnije u roku od tri dana.

¹³⁶ ako nije drukčije propisano odredbama SZ-a

¹³⁷ Članak 23. SZ-a, članak 58. stavak 3., članak 59.

¹³⁸ I u izvansudskom postupku

¹³⁹ <https://e-oglasna.pravosudje.hr/?q=popisi-obraci/5999>

¹⁴⁰ čl. 12. st. 2. ZSP

2. Zahtjev vjerovnika za provedbu izvansudskog postupka ¹⁴¹
3. Popis imovine i obveza ¹⁴²
4. Plan ispunjenja obveza ¹⁴³
5. Izvansudski sporazum ¹⁴⁴.

Obrasci po odredbama SZ-a

Po odredbama SZ-a čije se odredbe podredno primjenjuju i u postupku stečaja potrošača obvezni su obrasci za podnošenje slijedećih podnesaka:

1. Prijedlog dužnika za otvaranje predstečajnoga postupka ¹⁴⁵
2. Prijedlog vjerovnika za otvaranje predstečajnog postupka ¹⁴⁶
3. Prijava tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku ¹⁴⁷
4. Očitovanje dužnika o prijavljenim tražbinama ¹⁴⁸
5. Očitovanje povjerenika o prijavljenim tražbinama ¹⁴⁹
6. Oспорavanje tražbine u predstečajnom postupku od strane vjerovnika ¹⁵⁰
7. Tablica prijavljenih tražbina u predstečajnom postupku ¹⁵¹
8. Dopuna tablice prijavljenih tražbina u predstečajnom postupku ¹⁵²
9. Tablica osporenih tražbina u predstečajnom postupku ¹⁵³
10. Dopuna tablice osporenih tražbina u predstečajnom postupku ¹⁵⁴
11. Obrazac za glasovanje u predstečajnom postupku ¹⁵⁵
12. Prijedlog dužnika za otvaranje stečajnoga postupka ¹⁵⁶
13. Prijedlog vjerovnika za otvaranje stečajnoga postupka ¹⁵⁷
14. Prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ¹⁵⁸
15. Prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ¹⁵⁹
16. Zahtjev za provedbu skraćenog stečajnoga postupka ¹⁶⁰
17. Zahtjev za provedbu skraćenog stečajnoga postupka ¹⁶¹
18. Prijava tražbine u stečajnom postupku ¹⁶²

¹⁴¹ čl. 12. st. 2. ZSP

¹⁴² čl. 13. ZSP

¹⁴³ čl. 17. ZSP

¹⁴⁴ čl. 20. ZSP

¹⁴⁵ na temelju čl. 16. SZ

¹⁴⁶ na temelju čl. 16. SZ

¹⁴⁷ na temelju čl. 36. SZ

¹⁴⁸ na temelju čl. 41. st. 2. SZ

¹⁴⁹ na temelju čl. 41. st. 2. SZ

¹⁵⁰ na temelju čl. 42. st. 2. SZ

¹⁵¹ na temelju čl. 43. st. 2. SZ

¹⁵² na temelju čl. 43. st. 5. SZ

¹⁵³ na temelju čl. 43. st. 3. SZ

¹⁵⁴ na temelju čl. 43. st. 5. SZ

¹⁵⁵ na temelju čl. 58. SZ

¹⁵⁶ na temelju čl. 16. i 109. SZ

¹⁵⁷ na temelju čl. 16. i 109. SZ

¹⁵⁸ na temelju čl. 110. st. 1. SZ

¹⁵⁹ na temelju čl. 444. st. 2. SZ

¹⁶⁰ na temelju čl. 429. st. 2. SZ

¹⁶¹ na temelju čl. 444. st. 1. SZ

19. Tablice prijavljenih tražbina, razlučnih i izlučnih prava¹⁶³
20. Izvješće stečajnoga upravitelja o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase¹⁶⁴
21. Izvješće stečajnoga upravitelja o stanju stečajne mase¹⁶⁵
22. Završni račun stečajnoga upravitelja¹⁶⁶.

U svim situacijama u kojima se na stečaj potrošača primjenjuju odredbe SZ-a postoji obaveza korištenja obrazaca propisanih odredbama SZ-a.

Podaci za identifikaciju

U smislu odredaba ZSP-a podaci za identifikaciju:

1. fizičke osobe su: ime, prezime, sjedište, poslovna adresa, adresa prebivališta i osobni identifikacijski broj,
2. pravne osobe su: tvrtka ili naziv, sjedište, poslovna adresa i osobni identifikacijski broj.

2.2. Načela postupka

Načelo hitnosti postupanja

Postupak stečaja potrošača je hitan zbog toga su odredbama ZSP-a propisani kratki rokovi za poduzimanje pojedine radnje u postupku (30 dana za dostavu prijedloga vjerovnika za izmjenu plana, 3 dana za odluku o zahtjevu za izuzeće suca, 8 dana za dostavu žalbe na odlučivanje drugostupanjskom sudu, 60 dana za odluku drugostupanjskog suda o žalbi, 3 dana za donošenje odluke o imenovanju novoga povjerenika, tri mjeseca od dana izdavanja potvrde za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, 30 dana za očitovanje vjerovnika na plan ispunjenja obaveza, 60 dana za prijavu tražbina).

Sud može donositi odluke i bez usmene rasprave a hoće li ili ne održati raspravu odlučuje prema slobodnoj procjeni.

Načelo oficijelnosti

Načelo oficijelnosti znači da činjenice koje su važne za postupak sud utvrđuje po službenoj dužnosti (ex officio). Radi utvrđivanja činjenica može izvoditi sve

¹⁶² na temelju čl. 257. st. 1. SZ

¹⁶³ na temelju čl. 259. st. 1. SZ

¹⁶⁴ na temelju čl. 89. st. 2. SZ

¹⁶⁵ na temelju čl. 289. st. 6. SZ

¹⁶⁶ na temelju čl. 95. st. 1. SZ

potrebne dokaze¹⁶⁷, prikupljati obavijesti, obavljati uvid u odgovarajuće javne knjige¹⁶⁸, registre¹⁶⁹, upisnike¹⁷⁰ i očevidnike¹⁷¹. Osim u stečajnom postupku načelo oficijelnost vrijedi u kaznenom, prekršajnom, upravnom, stegovnom i drugim postupcima predmet kojih je od posebnoga javnog interesa. Prema ovom načelu sud¹⁷² je dužan na vlastitu inicijativu pokrenuti i voditi postupak ili poduzeti radnju, neovisno o volji druge zainteresirane osobe (dispozitivno načelo).

2.3. Dostava sudskih pismena

U postupku stečaja potrošača pismena se objavljuju putem mrežne stranice e-oglasna ploča sudova¹⁷³. Objava pismena na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova smatra se dokazom da je dostava obavljena svim sudionicama¹⁷⁴. Za svakog potrošača u svakom sudu posebno vodi se, prema vremenskom redoslijedu objave, očevidnik pismena¹⁷⁵ dostavljenih preko mrežne stranice e-oglasna ploča sudova u elektroničkom obliku. U očevidniku pismena unose se podaci na temelju kojih se može utvrditi istovjetnost potrošača, broj predmeta, vrsta sudskoga pismena i dan objave pismena na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Smatra se da je dostava pismena obavljena istekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Sudionici postupka mogu zatražiti da im se pismena dostavljaju na kućnu adresu, na adresu elektroničke pošte ili u osobni korisnički pretinac, međutim navedena dostava nema pravni učinak na tijek rokova propisanih ZSP-om.

2.4. Odluke i pravni lijekovi

U postupku stečaja potrošača sud donosi odluke u obliku rješenja i zaključka. Zaključkom sud izdaje nalog službenoj osobi ili tijelu u postupku za obavljanje pojedinih radnji te odlučuje o upravljanju postupkom. Protiv zaključka nije dopušten pravni lijek.

¹⁶⁷ Dokazivanje predstavlja sve radnje suda i stranaka koje se poduzimaju u cilju da sud utvrdi istinitost jedne činjenice koja je predmet dokazivanja.

¹⁶⁸ Sudski registar, zemljišne knjige, Obrtni registar, Registar udruga i t.d.

¹⁶⁹ Registar neplaćenih kazni, Registar branitelja, Registar birača, Hrvatski registar o osobama s invaliditetom i t.d.

¹⁷⁰ Upisnika sudskih i javnobilježničkih osiguranja, Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, Upisnik šumoposjednika, Upisnik založnih prava, Upisnik brodova, Upisnik jahti, Upisnik brodica, Hrvatski registar civilnih zrakoplova....

¹⁷¹ Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje, Očevidnik nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku i t.d.

¹⁷² Osim suda i državna tijela koja vode postupke dužna su primjenjivat navedeno načelo.

¹⁷³ <https://e-oglasna.pravosudje.hr/>

¹⁷⁴ I onima za koje ovaj ZSP propisuje posebnu dostavu.

¹⁷⁵ Očevidnik pismena je javan i mora biti dostupan zainteresiranim osobama tijekom cijeloga radnog vremena suda.

Protiv rješenja donesenoga u prvom stupnju može se izjaviti žalba koja ne odgađa provedbu rješenja. Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dostave prvostupanjskoga rješenja.

Kada je protiv rješenja podnesena žalba, prvostupanjski sud će umnožiti dio spisa na koji se žalba odnosi i prijepis toga dijela spisa sa žalbom dostaviti drugostupanjskom sudu. U prvostupanjskom postupku sud će poduzimat one radnje koje je moguće poduzimati prije pravomoćnosti pobijanoga rješenja, dok drugostupanjski sud ne donese odluku o žalbi.

Žalbu podobnu za odlučivanje prvostupanjski sud, u roku od osam dana od njezina primitka, dužan je dostaviti drugostupanjskom sudu dok je drugostupanjski sud dužan o žalbi odlučiti najkasnije u roku od 60 dana od primitka žalbe.

U postupku stečaja potrošača revizija se može izjaviti samo ako odluka drugostupanjskoga suda ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguravanje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana dok se podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka ne može podnijeti.

2.5. Registar postupka stečaja potrošača

Registar postupaka stečaja potrošača (dalje u tekstu: Registar) vodi ministarstvo pravosuđa. Registar sadržava podatke o pokrenutim i zaključenim postupcima stečaja potrošača, te podatke o oslobođenju od preostalih obveza. Sadržaj i način vođenja Registra propisan je odredbama Pravilnika o registru postupaka stečaja potrošača. Registar se vodi u elektroničkom obliku i javan je¹⁷⁶. O posljednjim ili prethodno upisanim podacima u Registar ovlaštena osoba u Ministarstvu pravosuđa izdat će potvrdu na zahtjev suda, drugog tijela državne vlasti ili potrošača.

Naziv suda i poslovni broj pod kojim je zaprimljen prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača te datum podnošenja prijedloga za otvaranje stečaja potrošača preuzimaju se elektroničkim putem iz sustava e-Spis.

¹⁷⁶ Svatko ima pravo uvida, bez dokazivanja pravnog interesa, u podatke upisane u Registar.

CJELINA II. Izvansudski postupak i pripremno ročište pred sudom

1. Izvansudski postupak

Izvansudski postupak provodi posrednik u savjetovalištu sa ciljem sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i vjerovnika, prije pokretanja postupka stečaja potrošača.

Savjetovališta

Savjetovališta se po odredbama ZSP-a smatraju ustrojstvene jedinice Financijske agencije¹⁷⁷ i druge osobe koje su dobile dozvolu za obavljanje poslova savjetovališta¹⁷⁸.

Dozvolu za obavljanje poslova savjetovališta može dobiti fizička ili pravna osoba koja ima: odgovarajući prostor, opremu, žiro račun i mrežnu stranicu, pod uvjetom da učini vjerojatnim da će tijekom radnog vremena biti u mogućnosti, u svojim prostorijama, osigurati prisutnost posrednika upisanog u očevidnik posrednika. Zahtjev za obavljanje poslova savjetovališta podnosi se Ministarstvu pravosuđa. Savjetovališta se temeljem članka 3. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika savjetovališta i posrednika, upisuje po službenoj dužnosti u dio Očevidnika za savjetovališta¹⁷⁹.

Posrednik

Posrednik je djelatnik Financijske agencije te druga fizička osoba¹⁸⁰ kojoj je ministar pravosuđa izdao dozvolu za obavljanje poslova posrednika. Za obavljanje poslova posrednika dozvolu može dobiti fizička osoba koja ispunjava uvjete propisane odredbom članka 10. stavka 4. ZSP-a¹⁸¹ i koja je prošla obuku za posrednika.

¹⁷⁷ Ukupno 21 podružnica FINA-e

¹⁷⁸ Uvjeti za dobivanje dozvole propisane su odredbama Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova savjetovališta i načinu rada savjetovališta.

¹⁷⁹ Na temelju rješenja kojim se daje dozvola za obavljanje poslova savjetovališta.

¹⁸⁰ Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova posrednika

¹⁸¹ „Posrednik može biti fizička osoba:

1. koja ima poslovnu sposobnost
2. koja ima završen diplomski sveučilišni studij čijim završetkom je stekla najmanje 300 ECTS bodova ili ima završen preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij čijim završetkom je stekla najmanje 180 ECTS bodova, iz područja ekonomije ili prava
3. koja ima iskustva u mirnom rješavanju sporova između strana sa suprotnim interesima ili iskustva u vođenju postupaka u kojima su sudjelovale strane sa suprotnim interesima
4. koja je dostojna za obavljanje poslova posrednika.“

Posrednik se upisuje u dio Očevidnika za posrednike po službenoj dužnosti na temelju rješenja kojim mu se izdaje dozvola za obavljanje poslova posrednika¹⁸². Provođenje obuke za posrednike organizira Ministarstvo pravosuđa¹⁸³. Obuka traje najmanje četrdeset sati i provodi se za grupu od najviše 24 polaznika. Potvrdu o završenoj obuci izdaje Ministarstvo pravosuđa¹⁸⁴.

Dužnosti posrednika

Posrednik je dužan u izvansudskom postupku postupati prema potrošaču na način koji osigurava potpuno poštivanje osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti potrošača te posvetiti osobitu pažnju zaštiti potrošača kao slabije strane u pravnom odnosu.

Posrednik je ovlašten i dužan kod tijela ili osoba koje vode odgovarajuće javne knjige, registre, upisnike i očevidnike provjeriti podatke koje je potrošač naveo u popisu imovine i obveza.¹⁸⁵

Posrednik je dužan pružiti potrošaču stručnu pomoć za sastavljanje plana ispunjenja obveza te upozoriti vjerovnike na nepotpunost ili netočnost podataka sadržanih u popisu imovine i obveza, ako nakon provjere podataka utvrdi da podaci u istom nisu točni, te o tome na popisu imovine i obveza sastaviti bilješku.

S osobnim podacima potrošača posrednik je dužan postupati u skladu s odredbama Zakon o zaštiti osobnih podataka¹⁸⁶ (dalje u tekstu: ZZOP). Temeljem članka 1. stavaka 3. ZZOP-a u Republici Hrvatskoj zaštita osobnih podataka osigurana je svakoj fizičkoj osobi bez obzira na državljanstvo i prebivalište te neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

„Osobni podatak je svaka informacija koja se odnosi na identificiranu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može identificirati; osoba koja se može identificirati je osoba čiji se identitet može utvrditi izravno ili neizravno, posebno na osnovi identifikacijskog broja ili jednog ili više obilježja specifičnih za njezin fizički, psihološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet.“¹⁸⁷

¹⁸² Članak 6. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika savjetovaništa i posrednika.

¹⁸³ Prema programu koji se objavljuje na njegovim mrežnim stranicama.

¹⁸⁴ Osim što izdaje potvrde vodi i evidenciju izdanih potvrda.

¹⁸⁵ Smatra se da je potrošač suglasan da posrednik može provjeriti podatke iz popisa imovine i obveza te za provjeru podataka nije potrebna pisana suglasnost potrošača.

¹⁸⁶ „Narodne novine“, broj:103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12.

¹⁸⁷ Čl. 1. st.1. t. 1.

Pokretanje izvansudskog postupka

Izvansudski postupak pokreće se zahtjevom (može ga podnijeti potrošač ili svaki njegov vjerovnik) za provedbu izvansudskog postupka, podnesenom na propisanom obrascu.

Potrošač je uz zahtjev dužan priložiti na propisanom obrascu podnesen popis imovine i obveza te dokaz o postojanju stečajnog razloga.¹⁸⁸

Vjerovnik je uz zahtjev dužan priložiti izričiti pristanak potrošača za provedbu izvansudskog postupka te isprave iz kojih proizlazi vjerojatnost postojanja njegove tražbine.

Provjera podataka

Ako posrednik nakon provjere podataka koje je potrošač naveo u popisu imovine i obveza utvrdi da su navedeni podaci nepotpuni ili netočni, pozvati će potrošača da ih dopuni ili ispravi. Ako potrošač ne ispravi ili dopuni podatke neće se smatrati poštenim potrošačem.

Troškovi izvansudskog postupka

Troškovi izvansudskog postupka namiruju se iz položenog predujma u iznosu od 300,00 kuna koji je dužan uplatiti podnositelj zahtjeva. Ako zahtjev podnosi potrošač, može se osloboditi obveze uplate predujma na način i uz pretpostavke propisane odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći¹⁸⁹.

Poziv za sudjelovanje

Nakon što primi dokaz o uplati predujma i plan ispunjenja obveza Savjetovalište je na mrežnoj stranici Financijske agencije¹⁹⁰ dužno bez odgode objaviti poziv vjerovnicima za sudjelovanje¹⁹¹. Sastanak s vjerovnicima se može sazvati najranije 30 dana od dana objave poziva za sudjelovanje. Objavom poziva na mrežnoj stranici dostava poziva potrošaču i vjerovnicima smatra obavljenom.

Poziv za sudjelovanje sadržava: podatke za identifikaciju potrošača, vrijeme i mjesto kada su svi vjerovnici pozvani pristupiti u savjetovalište radi održavanja

¹⁸⁸ Ako je podnositelj zahtjeva vjerovnik, potrošač je dužan bez odgode dostaviti savjetovalištu popis imovine i obveza.

¹⁸⁹ „Narodne novine“, broj: 143/2013

¹⁹⁰ <http://stecajpotrosaca.fina.hr/stepo-public-web/predmet/search>

¹⁹¹ Savjetovalište je dužno upozoriti potrošača da se poziv za sudjelovanje ne dostavlja osobno vjerovnicima te da ima mogućnost samostalnog obavještanja vjerovnika o vremenu i mjestu kada su pozvani pristupiti u savjetovalište.

sastanka, uz naznaku podataka za identifikaciju vjerovnika navedenih u popisu imovine i obveza, te plan ispunjenja obveza (koji sadrži iznos potrošačevih obveza, postotak umanjena obveza, iznos za isplatu, rokove isplate i način ispunjenja obveza prema svakom od vjerovnika¹⁹²) na koji su vjerovnici ovlašteni¹⁹³ savjetovalištu dostaviti svoje prijedloge¹⁹⁴ za izmjenu ili dopunu najkasnije u roku od 30 dana od dana objave poziva.

Trajanje izvansudskog postupka

Izvansudski postupak traje najduže 30 dana od dana sastanka navedenoga u pozivu za sudjelovanje a iznimno može biti produžen za dodatnih 30 dana, ako savjetovalište ocijeni da postoji mogućnost sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i svih njegovih vjerovnika ili ako su potrošač i svi njegovi vjerovnici suglasni da se izvansudski postupak produži.

Po isteku naprijed navedenih rokova savjetovalište će potrošaču bez odgode izdati potvrdu o tome da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio.

Ako nakon objave poziva za sudjelovanje neki od vjerovnika izjavi da ne želi sudjelovati u izvansudskom postupku ili pokrene ili nastavi postupak radi prisilnog ostvarenja svoje tražbine smatra se da sklapanje izvansudskog sporazuma nije uspjelo a savjetovalište o tome izdaje potvrdu potrošaču.

Izvansudski sporazum

Izvansudski sporazum sklapa se na propisanom obrascu a sklapa ga potrošača sa svojim vjerovnicima. Naprijed navedeni sporazum ima učinak izvansudske nagodbe i predstavlja ovršnu ispravu¹⁹⁵. Njegovi bitni sastojci su: vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze te potvrda posrednika da je izvansudski sporazum sklopljen pred ovlaštenim savjetovalištem i uz sudjelovanje posrednika.

Vjerovnik koji je sklopio izvansudski sporazum može u prijedlogu za ovrhu na temelju izvansudskog sporazuma tražiti od ovršnog suda da dopusti provedbu ovrhe radi naplate njegove tražbine prije tražbine koja se u ovršnom postupku ostvaruje u korist vjerovnika koji nije sklopio izvansudski sporazum: ako je tražbina vjerovnika koji nije sklopio izvansudski sporazum nastala prije sklapanja izvansudskog sporazuma i ako vjerovnik koji nije sklopio izvansudski sporazum nije bio naveden u popisu imovine i obveza, a savjetovalištu nije dostavio svoje prijedloge za izmjenu ili

¹⁹² Način ispunjenja obaveza može biti različit u odnosu na svakog vjerovnika.

¹⁹³ pisanim putem

¹⁹⁴ Dostavljeni prijedlozi objavljuju se na mrežnoj stranici Financijske agencije.

¹⁹⁵ nema pravnog učinka na vjerovnike koji ga nisu sklopili

dopunu plana ispunjenja obveza najkasnije u roku od 30 dana od dana objave poziva za sudjelovanje.

2. Pokretanje stečajnog postupka

Postupak stečaja pokreće potrošač prijedlogom koji može podnijeti u roku od tri mjeseca od dana izdavanja potvrde o tome da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio (dalje u tekstu: potvrda). Uz prijedlog je dužan priložiti potvrdu, popis imovine i obveza i plan ispunjenja obveza (ako ne podnese sud će prijedlog odbaciti).

Potrošač je dužan predujmiti troškove postupka u paušalnom iznosu koji odredi sud, a koji ne može biti manji od 1.000,00 kuna. Ako potrošač nije u mogućnosti predujmiti troškove, a ima imovine, sud može odlučiti da se troškovi predujme iz proračunskih sredstava te prioriteto naknade iz unovčene imovine potrošača.

Ako potrošač nema imovine a nije u mogućnosti predujmiti troškove postupka može se osloboditi obveze uplate predujma na način i uz pretpostavke propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Potrošač i vjerovnici mogu suglasno prije donošenja rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača, zatražiti od suda zastoje postupka, koji može trajati najdulje tri mjeseca, radi pokušaja sklapanja sporazuma. Po isteku zastoja sud nastavlja postupak po službenoj dužnosti.

Troškove postupka koje imaju vjerovnici snose svaki vjerovnik svoje.

3. Pripremno ročište pred sudom

Raspravljanje i glasovanje o planu ispunjenja obveza provodi se na pripremnom ročištu koje je sud dužan zakazati prije donošenja odluke o otvaranju postupka stečaja potrošača. Pripremno ročište sud može odgoditi samo jednom i to kad ocijeni da je to potrebno radi zaštite interesa stranaka ili ako je dao rok potrošaču da izmijeni plan ispunjenja obveza¹⁹⁶.

Poziv za pripremno ročište objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova i sadržava poziv vjerovnicima da se u roku od 30 dana od objave očituju na plan ispunjenja obveza. Zajedno sa pozivom objavljuje se popis imovine i obveza i plan ispunjenja obveza. Svatko može obaviti uvid u popis imovine i obveza i plan ispunjenja obveza u pisarnici nadležnog suda što mora biti istaknuto u objavi. Vrijeme

¹⁹⁶ U slučaju kad mu je koji od vjerovnika uskratio pristanak na plan ispunjenja obveza.

između pripremnog ročišta i objave poziva za pripremno ročište i ne može biti kraće od 60 dana.

Vjerovnici čije tražbine nisu uzete u obzir pri izradi plana ispunjenja obveza niti su sadržane u popisu imovine i obveza mogu zahtijevati njihovo namirenje samo ako su u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište podnijele zahtjev za dopunu ili izmjenu popisa. Sud je dužan upozoriti vjerovnike u pozivu za pripremno ročište na pravne posljedice koje će nastupiti zbog propuštanja roka za podnošenje zahtjeva za dopunu ili izmjenu popisa.

Tijek pripremnog ročišta

Pripremno ročište započinje razmatranjem plana ispunjenja obveza koji se može dopuniti ili izmijeniti na prijedlog pojedinih vjerovnika ili potrošača. Provjeru i dopunu svih tražbina sadržanih u popisu imovine i obveza ima pravo zahtijevati svaki vjerovnik dok potrošač ima pravo zahtijevati provjeru svih tražbina koje se na prijedlog vjerovnika naknadno unose u plan. Smatrat će se da plan ispunjenja obveza nije prihvaćen ako je potrošač ili koji od vjerovnika ospori tražbinu vjerovnika.

3.2. Prihvaćanje plana

Zakonom su propisane dvije presumpcije za prihvaćanje plana ispunjenja obaveza. Prva od njih je kako se smatra se da je dao svoj pristanak na plan vjerovnik koji se u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište nije izjasnio o planu ispunjenja obveza. Druga situacija je kako će se smatrati da je plan prihvaćen ako nijedan vjerovnik nije uskratio pristanak na plan.

Sud će odrediti potrošaču rok u kojem ima mogućnost izmijeniti plan ispunjenja obveza ako je koji od vjerovnika uskratio pristanak na plan ispunjenja obveza. Ako neki od vjerovnika ne daju svoj pristanak na plan ispunjenja obveza sud ima mogućnost svojom odlukom¹⁹⁷, koju će donijeti nakon što omogući očitovanje vjerovnicima koji su uskratili pristanak, nadomjestiti nedostajući pristanak vjerovnika:

1. ako je većina svih vjerovnika prihvatila plan ispunjenja obveza
2. ako zbroj tražbina vjerovnika koji su dali svoj pristanak prelazi polovinu ukupnih tražbina i
3. ako se vjerovnik koji je uskratio pristanak planom ispunjenja obveza ne dovodi u (ekonomski) lošiji položaj od onoga u kojem bi bio u slučaju otvaranja postupka stečaja potrošača i oslobođenja od preostalih obveza.

¹⁹⁷ Ako je u planu sadržan i pravni položaj razlučnih vjerovnika, na ročištu će se posebno raspraviti prava tih vjerovnika.

Prihvaćeni plan unosi se u zapisnik i ima učinak sudske nagodbe a prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača smatra se povučenim.

Sud otvara postupak stečaja potrošača ako plan ispunjenja obveza ne bude prihvaćen.

CJELINA III. Stečajni postupak

1. Pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka

Ispitivanje pretpostavki za otvaranje postupka stečaja potrošača zavisi od toga je su li vjerovnici i potrošač nakon pokretanja stečajnog postupka predložili zastoj postupka radi pokušaja sklapanja sporazuma (članak 46. ZSP) ili nisu.

Ako potrošač i vjerovnici nisu zatražili zastoj postupka radi sklapanja sporazuma, sud bi stečajni postupak mogao otvoriti samo nakon što utvrdi postojanje stečajnog razloga zbog toga što se stečaj potrošača može otvoriti samo ako je potrošač nesposoban za plaćanje (članak 5/1. ZSP).

Međutim u slučaju da su potrošač i vjerovnici predložili zastoj postupka, prije donošenja odluke o otvaranje postupka stečaja sud bi mogao stečajni postupak otvoriti ako utvrdi da postoji stečajni razlog i da na pripremnom ročištu nije prihvaćen plan ispunjenja obveza, ako je pripremo ročište održano. Dakle, ako ni u okviru sudske postupka vjerovnici nisu prihvatili sporazum za reguliranje dugova dužnika, a sud nedostatak postojanja pristanka pojedinih vjerovnika nije zakonski mogao nadomjestiti svojom odlukom (51. ZSP), nastavlja se postupak povodom prijedloga za otvaranje stečajnog postupka koji je mirovao, i to po službenoj dužnosti (52. ZSP).

2. Slučajevi u kojima se otvoreni stečajni postupak ne provodi

Općenito

Nakon što sud utvrdi postojanje pretpostavki za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom potrošača, ocijenit će ima li potrošač imovine koja bi ušla u stečajnu masu ili on te imovine nema. Zavisno od toga sud može donijeti dva rješenja: (1) rješenje o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača ili (2) rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača.

Postupak stečaja neće se provoditi ako sud na temelju isprava koje se nalaze u spisu (popisa imovine i obveza i plana ispunjenja obveza) stekne uvjerenje da imovina potrošača koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova postupka ili je neznatne vrijednosti

Rješenje o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača sadrži sve elemente koje mora sadržavati sudska odluka: uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

Uvod sadrži podatke o sudu pred kojim se postupak provodi, podatke o predlagatelju/potrošaču.

Izreka rješenja sadrži (1) utvrđenje da je otvoren postupak stečaja potrošača, (2) imenovanje povjerenika s njegovim podacima, (3) utvrđenje da je zaključen postupak stečaja potrošača, (4) razdoblje provjere ponašanja u trajanju od pet godina (58. ZSP).

Obrazloženje rješenja treba sadržavati razloge zbog čega je sud stekao uvjerenje da se u konkretnom slučaju neće provoditi postupak stečaja. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana dostave. (27. ZSP). Na dostavu rješenja primjenjuju se pravila o dostavi sudskih pismena (25. ZSP) što bi značilo da se smatra da je dostava rješenja obavljena istekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e - oglasna ploča sudova (25/3. ZSP).

Pravo na žalbu protiv ovog rješenja imao bi potrošač i svi njegovi vjerovnici. Dužnik bi imao interes pobijati rješenje zbog toga što nije zadovoljan imenovanim povjerenikom i razdobljem provjere ponašanja. Vjerovnici bi imali interes pobijati odluku o zaključenju postupka stečaja potrošača. Kako se, u stvari radi o jedinstvenom rješenju povodom žalbe odlučivalo bi se o valjanosti cijelog rješenja.

U razdoblju provjere ponašanja i dalje rade tijela postupka stečaja potrošača. U slučaju da je potrošač imao neku neznatnu imovinu, povjerenik bi bio dužan tu imovinu unovčiti i ostvarenim sredstvima namiriti troškove postupka te o obavljenim radnjama podnositi izvješće sudu. U slučaju da potrošač stekne imovinu tijekom razdoblja provjere ponašanja iz koje se mogu namiriti vjerovnici, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Stečajnog zakona o nastavljanju postupka radi naknadne diobe u slučajevima u kojima se otvoreni stečajni postupak ne provodi (58/3. ZSP).

Nastavljanje postupka radi naknadne diobe

Primjenom pravila SZ-a otvoreni stečajni postupak, ne provodi se ako dužnik (pravna osoba i dužnik pojedinac) nema imovine ili je ona neznatne vrijednosti da bi se namirili troškovi tog postupka (132/1. SZ).

Međutim u slučaju da se steknu uvjeti da se zaključeni stečajni postupak nastavi, sud donosi rješenje o nastavljanju postupka i poziva vjerovnike da u roku od 30 dana stečajnom upravitelju prijave svoje tražbine te zakazuje ispitno i izvještajno ročište (133/5.,6. SZ).

Rješenje o nastavljanju stečajnog postupka, sud donosi na prijedlog stečajnog upravitelja, kojega od stečajnih vjerovnika ili po službenoj dužnosti (289/1. SZ). Imovina zbog koje je nastavljen stečajni postupak je stečajna masa i na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe SZ-a o dužniku u njegovim tijelima.

Ove odredbe SZ-a na odgovarajući način primjenjuju se i u postupku stečaja potrošača. Razlika je u tome što se stečajni postupak pravnih osoba i dužnika pojedinca nastavlja nakon što je on otvoren i zaključen zbog toga što dužnika nema imovine ili je ona neznatne vrijednosti, a kod stečaja potrošača, postupak stečaja se nastavlja nakon što je već određeno razdoblje provjere ponašanja potrošača u trajanju od 5 godine. Dakle, iz razdoblja provjere ponašanja vraćamo se u nastavak postupka stečaja pa se postavlja pitanje što će biti s postupkom oslobođenja od preostalih obveza?

Oslobođenje od preostalih obveza predviđeno je i SZ-a u slučaju da se stečajni postupak provodi nad imovinom dužnika pojedinca (fizička osoba). Prema odredbama SZ-a dužnik pojedinac treba predložiti oslobođenje od preostalih obveza najkasnije do izvještajnog ročišta (373/1. SZ), a o njegovom prijedlogu se odlučuje se na završnom ročištu (375/1. SZ). To znači da se oslobođenje od preostalih obveza omogućava samo onom dužniku pojedincu protiv koga je proveden stečajni postupak (utvrđene tražbine).

Kako se prema odredbama ZSP-a nastavlja stečajni postupak nakon što je on istovremeno otvoren i zaključen, dakle, nisu prijavljene i ispitane tražbine vjerovnika, nesporno je da se treba provesti stečajni postupak da bi se utvrdilo koje tražbine vjerovnika potrošač u razdoblju provjere ponašanja treba namirivati.

U postupku stečaja povjerenik sastavlja završni diobeni popis, a sud donosi rješenje o zaključenju postupka stečaja potrošača i određuje razdoblje provjere ponašanja koje ne može biti kraće od godinu dana ni duže od pet godina (69. ZSP).

Nejasno zakonsko uređenje da se za vrijeme trajanja razdoblja provjere ponašanja treba nastaviti stečajni postupak ako potrošač stekne imovinu iz koje se mogu namiriti vjerovnici, dovodi do pitanja prekida li se ili obustavlja oslobođenje od preostalih obveza?

Kako se vraćamo u postupak stečaja potrošača koji, u pravilu prethodi oslobođenju od preostalih obveza, očito je da nemamo više razdoblje provjere ponašanja potrošača. U razdoblju provjere ponašanja predviđeno je da se potrošaču može uskratiti oslobođenje od preostalih obveza u slučaju da se ispune zakonom predviđene pretpostavke (75. ZSP). Međutim, nije predviđeno da bi se uskratilo oslobođenje od preostalih obveza ako se postupak stečaja potrošača istovremeno otvori i zaključi zbog toga što potrošač nije imao imovine ili je ona bila neznatne vrijednosti na početku stečaja.

Budući da se oslobođenje od preostalih obveza može provoditi samo ako se postupak stečaja zaključi, to bi značilo da u slučaju kada se nastavlja stečajni postupak više nemamo zaključeni stečajni postupak pa bi trebalo razmisliti treba li se razdoblje provjere ponašanja obustaviti i o ponovnom oslobođenju od preostalih obveza odlučivati tek nakon što se nastavljeni postupak stečaja zaključi.

3. Otvoreni stečajni postupak

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka

Sud donosi rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača ako utvrdi postojanje stečajnog razloga i ako na pripremnom ročištu nije prihvaćen plan ispunjenja obveza (53. ZSP).

Uvod rješenja treba sadržavati podatke koje sadržava i rješenje o istovremenom otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača.¹⁹⁸

Izreka rješenja obavezno sadrži (1) podatke o potrošaču nad čijom imovinom se otvara stečajni postupak, (2) podatke o povjereniku, (3) dan, sat i minutu otvaranja postupka stečaja potrošača, (4) poziv vjerovnicima, (5) poziv na ispitno i izvještajno ročište, (6) određenje da se otvaranje postupka stečaja potrošača upiše u javne knjige, registre, upisnike i očevidnike u kojima je potrošač upisan kao nositelj nekoga prava.

Obrazloženje rješenja treba sadržavati razloge zbog kojih je sud ocijenio da su ispunjenje pretpostavke za otvaranje postupka stečaja potrošača.

Protiv rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača dopušteno je podnijeti žalbu u roku d 15 dana od dostave prvostupanjskog rješenja. Prvostupanjsko rješenje objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova pa se smatra da je dostava rješenja obavljena istekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e oglasna ploča sudova (25/3. ZSP). Ovo pravilo o dostavi primjenjuje se bez obzira što se rješenje dostavlja i osobno potrošaču. Ovo je posebno važno zbog računanja rokova za podnošenje pravovremene žalbe.

Rješenje se dostavlja i drugim tijelima radi njegove provedbe i to: pravnim osobama koje za potrošača obavljaju poslove platnog prometa (banke), ispostavi porezne uprave prema prebivalištu potrošača, nadležnom državnom odvjetništvu i tijelima koja vode upisnike, javne knjige, registre i očevidnike (56. ZSP).

¹⁹⁸ Vidi 2.1.

Prema odredbama SZ-a pravo na žalbu protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka imaju osobe ovlaštene za zastupanje dužnika pravne osobe do dana otvaranja stečajnog postupka i dužnik pojedinac (128/8. SZ). Ovo je razumljivo zbog toga što stečajni postupak nad pravnom osobom i dužnikom pojedincem mogu pokrenuti i druge ovlaštene osobe, a ne samo dužnik.

Stečaj potrošača pokreće se samo na prijedlog potrošača pa se postavlja pitanje koje su osobe ovlaštene na podnošenje žalbe protiv rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača. Kako bi sud otvaranjem postupka stečaja potrošača udovoljio zahtjevu potrošača proizlazilo bi da on ne bi imao pravni interes pobijati rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača, ali bi imao pravni interes pobijati to rješenje u dijelu imenovanja povjerenika ili upisa u pojedine upisnike i registre pa bi sud trebao voditi računa koje dijelove rješenja o otvaranju stečaja potrošača, potrošač pobija i iz kojih razloga.

4. Pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača

Općenito

Odredbama ZSP-a propisano je da pravne posljedice otvaranja stečaja potrošača nastupaju trenutkom objave rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova (57/1. ZSP). Ako rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača u povodu žalbe bude ukinuto, a u ponovnom postupku stečaj nad potrošačem bude opet otvoren, smatrat će se da su pravne posljedice otvaranja postupka nastupile od trenutka objave prvog rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova (57/2. ZSP).

Konkretne pravne posljedice ZSP-a ne uređuje već upućuje na odgovarajuću primjenu SZ-a. Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka uređene glavom IV. SZ-a. SZ-a pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka dijeli na (1) osnovne pravne posljedice (158. do 180. SZ), (2) ispunjenje pravnih poslova (181. do 197. SZ) i (3) pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika (198. do 215. SZ).

Navedene pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača mogli bismo podijeliti na: procesnopravne posljedice, materijalnopravne posljedice, ispunjenje pravnih poslova i pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika.

Procesno pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača

U postupku stečaja potrošača pravne posljedice odnose se na: prekid i preuzimanje parnica, tražbine stečajnih vjerovnika, izlučna i razlučna prava, zabranu ovrhe i osiguranja i dužnost obavješćivanja i suradnje.

Otvaranjem postupka stečaja potrošača prekidaju se ex lege svi parnični postupci u kojima je stranka potrošač (212. ZPP). Parnice o imovini koja ulazi u stečajnu masu, preuzima povjerenik u ime i za račun potrošača (165. SZ). U postupku pred sudom u kojem je stranka potrošač, sud će uvijek obraćati pažnju o potrebi hitnog rješavanja (166/1. SZ). Nastavljene parnice moraju se završiti u roku od 6 mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o nastavku postupka (166/2. SZ). Drugostupanjski sud dužan je odluku o žalbi donijeti u roku od 6. mjeseci od primitka žalbe (166/3. SZ).

Stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema potrošaču ostvariti samo u stečajnom postupku (167. SZ). Izlučni vjerovnici imaju pravo na izdvajanje predmeta prema pravilima za ostvarivanje tog prava izvan stečajnog postupka (147. SZ). Razlučni vjerovnici imaju pravo odvojenog namirenja iz predmeta razlučnog prava. Prodaja predmeta razlučnog prava dopuštena je samo u stečajnom postupku (247. SZ).

Stečajni vjerovnici ne mogu nakon otvaranja stečajnog postupka, protiv potrošača tražiti ovrhu ili osiguranje (169/1. SZ). Postupci ovrhe i osiguranja koji su bili u tijeku, prekidaju se i ovršni sud obustavlja postupak. Prekinute postupke ovrhe i osiguranja nastavlja sud koji vodi stečajni postupak primjenom pravila o unovčenju predmeta na kojima postoji razlučno pravo u stečajnom postupku (169/6. SZ). Razlučni vjerovnici, nakon otvaranja stečaja, nisu ovlašteni pokrenuti postupak ovrhe ili osiguranja (169/5. SZ). Nakon otvaranja stečaja dopušten je upis u javne knjige ako su pretpostavke za upis ostvarene prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka (169/9. SZ).

Tijekom postupka stečaja, potrošač je dužan: tijelima postupka davati sve potrebne obavijesti koje se odnose na postupak, pomagati povjereniku pri ispunjenju njegovih zadataka, suzdržavati se od svih radnji kojima bi se moglo otežati obveza, davati obavijesti o svakoj nakani da se udalji iz mjesta prebivališta (177. SZ).

Materijalno pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača

Otvaranjem postupka stečaja potrošača, povjerenik preuzima u posjed cjelokupnu imovinu potrošača i njome upravlja (216. SZ). Time dolazi do formiranja stečajne mase.

Otvaranjem postupka stečaja potrošača pravo potrošača na upravljanje i raspolaganje imovinom koja ulazi u stečajnu masu prelazi na povjerenika (159/2. SZ). Potrošač ostaje vlasnikom stvari i nositeljem prava koja je do tada imao, ali se isključuje iz upravljanja stečajnom masom, odnosno raspolaganjem tom masom.

Potrošač ne gubi svoju pravnu osobnost niti pravnu sposobnost, a poslovna sposobnost mu se ograničava tako što povjerenik vodi one poslove potrošača koji se

odnose na stečajnu masu i zastupa ga kao stečajnog dužnika s ovlastima zakonskog zastupnika (88/4. SZ). U dijelu pravnih poslova koji nisu obuhvaćeni stečajnom masom, potrošač zadržava svoju poslovnu sposobnost.

Pravilo o prijelazu prava potrošača na povjerenika povezano je i s pravilom da su raspolaganja potrošača nakon otvaranja stečajnog postupka predmetima stečajne mase bez pravnog učinka (161. SZ). Potrošaču je zabranjeno raspolaganje stečajnom masom, jer takvo ovlaštenje nakon otvaranja postupka stečaja ima samo povjerenik. Pravna posljedica raspolaganja protivno zakonskoj zabrani dovela bi do apsolutne ništetnosti (322. ZOO). Izuzetak su ona raspolaganja za koja vrijede opća pravila o zaštiti povjerenja u javne knjige. Tako je pravno zaštićen stjecatelj koji je u dobroj vjeri postupio s povjerenjem u zemljišne knjige, ako nije znao niti je mogao znati da ono što je upisano u zemljišne knjige nije točno, odnosno pravilno. Ovakvu zaštitu bi imao stjecatelj imovine potrošača koja ulazi u stečajnu masu, ako ona nije upisana u određene javne registre.

U postupku stečaja potrošača primjenjuju se i odredbe SZ-a o činidbama u korist dužnika (162. SZ), prestanku prava stečenih ovrhom ili osiguranjem (168. SZ) te prijebodu (174. do 176. SZ)

Potrošač ima pravo na uzdržavanje iz stečajne mase (63/1. ZSP). Odluku o visini sredstava potrebnih potrošaču za primjerene životne potrebe/primjereni životni standard donosi sud (30/1. 4. ZSP) na prijedlog povjerenika koji je dužan pri unovčenju stečajne mase voditi računa o tome da potrošaču mjesečno ostane dovoljno sredstava za primjerene životne potrebe/primjereni životni standard (63/1. ZSP). Visinu sredstava određuje sud prema iznosu koji je izuzet od ovrhe u slučaju kada se ovrha provodi na plaći ovršenika (63/2. ZSP).

Troškove stanovanja (najamnina, komunalna naknada, električna energija, plin, grijanje, voda, odvodnja i drugi troškovi stanovanja u skladu s posebnim propisima) potrošač samostalno namiruje iz sredstava koja su mu osigurana iz stečajne mase.

Ispunjenje pravnih poslova

Otvaranje postupka stečaja potrošača utječe i na ispunjenje pravnih poslova zasnovanih prije toga. Opća pravila o pravu stečajnog upravitelja (povjerenika) da traži ispunjenje ugovora ili da odbije njegovo ispunjenje (181. SZ), o djeljivim činidbama (183. SZ), o ispunjenju pravnih poslova čije je ispunjenje osigurano predbilježbom (184. SZ), o pravnim poslovima s pridržavanjem prava vlasništva (185. SZ), o najamnim i zakupnim odnosima (186. do 189. SZ), o prestanku naloga i ugovora o obavljanju poslova (193. SZ), o ponudi (194. SZ), te punomoći (196. SZ), primjenjuju se i u postupku stečaja potrošača.

Pravila o ispunjenju pravnih poslova sklopljenih prije otvaranja postupka stečaja prisilnopravnog su karaktera. Ugovorne odredbe kojima se unaprijed isključuje ili ograničava primjena odredaba o pravilima ispunjenja pravnih poslova, bez pravnog su učinka (197. SZ).

Pobijanje pravnih radnji potrošača

Posebnu kategoriju pravnih posljedica otvaranja postupka stečaja čini mogućnost pobijanja pravnih radnji potrošača. Pobijati se mogu pravne radnje poduzete prije otvaranja postupka stečaja kojima se remeti ujednačeno namirenje vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika). Na pobijanje pravnih radnji primjenjuju se odredbe SZ-a od članka 198. do 215. Pravna radnja može se pobijati tužbom ili isticanjem prigovora (212. SZ).

Pravnu radnju ovlašten je pobijati povjerenik u roku od godine i pol dana od otvaranja postupka stečaja potrošača (212/ 3. SZ) uz suglasnost suda. Stečajni vjerovnici mogu pravne radnje pobijati prema pravilima iz odredbe članka 212. stavak 4. SZ-a kojima je određeno u kojim rokovima pravnu radnju mogu pobijati stečajni vjerovnici ako s tužbom ne ustane povjerenik.

Tužba se podnosi protiv osobe prema kojoj je pravna radnja poduzeta što bi značilo da je tuženik osoba koja je pobojom radnjom nešto stekla. Tužitelj bi u pravilu bio povjerenik u ime i za račun stečajne mase potrošača, odnosno stečajni vjerovnik za svoje ime i na svoj rizik troškova.

5. Stečajna masa

Općenito

Otvaranjem postupka stečaja cjelokupna imovina potrošača koju je stekao do zaključenja stečajnog postupka i imovina koju će steći do isteka razdoblja provjere ponašanja ulazi u stečajnu masu. U stečajnu masu ne ulazi imovina potrošača na kojoj se ne može provesti ovrha u skladu sa zakonom koji uređuje ovršni postupak (60. ZSP).

Pod imovinom bi se podrazumijevala samo aktivna imovina potrošača pa ono što je izuzeto od ovrhe ne može biti predmetom stečajne mase.

Stečajnu masu čini i udio bračnog druga u imovini bračnih drugova ako se na tom dijelu prema zakonu kojim se uređuje ovršni postupak može protiv dužnika provesti ovrha. Podjela imovine provodi se izvan postupka stečaja potrošača na zahtjev povjerenika (61. ZSP).

Stečajnu masu čini i nasljedstvo ili zapis ako potrošač nasljedstvo ili zapis prihvati tijekom stečajnog postupka. Međutim, ako se potrošač odrekne nasljeđa ili zapisa ili nasljedstvo ustupi, nasljedstvo ili zapis ne čine stečajnu masu. U takvom slučaju sud će razloge odricanja odnosno ustupanja ocjenjivati prilikom donošenja odluke o oslobođenju od preostalih obveza (62. ZSP). S druge strane, nasljedstvo stečeno tijekom razdoblja provjere ponašanja ulazi u stečajnu masu i potrošač je imovinu stečenu nasljeđivanjem dužan predati povjereniku (73/2. ZSP).

Izuzeta imovina

Pravila ovrhe uređena su Ovršnim zakonom prema kojima fizička osoba u ovršnom postupku uživa zaštitu od pljenidbe određenih predmeta iz njene imovine radi osiguranja egzistencijskog minimuma (75/1. OZ), ali također i pravilima Zakona o obrtu¹⁹⁹.

Institut ovršnog prava kojim su određene granice ovrhe na imovini ovršenika naziva se izuzimanjem od ovrhe. Opća i posebna pravila ovršnog materijalnog prava doduše pod tim institutom koriste dva izraza – izuzimanje od ovrhe i ograničenje ovrhe, ali u osnovi radi se o izuzimanju od ovrhe u apsolutom i relativnom smislu.

Pod terminom apsolutnog izuzimanja od ovrhe podrazumijevala bi se situacija kada se ovrha na određenim predmetima uopće ne može provesti bez obzira na njihovu namjenu, količinu i sl., a pod terminom relativnog izuzimanja od ovrhe podrazumijevala bi se ograničenja ovrhe na određenim predmetima uvjetovano njihovom namjenom, količinom, funkcijom i sl.

Polazeći od ovakve podjele instituta izuzimanja od ovrhe, apsolutno bi iz stečajne mase potrošača bile izuzete stvari izvan prometa (4/4. OZ) i tražbine na osnovi poreza i drugih pristojbi (4/5. OZ). U tu bi kategoriju spadale određene pokretnine (135/1.7., 135/2) te određena primanja i naknade (172. OZ) .

Relativno izuzimanje od ovrhe (ograničenje ovrhe) odnosi se na one dužnikove predmete koji imaju određenu namjenu ili funkciju ili na kojima je limitiran opseg u kojem mogu biti predmet ovrhe. U tom smislu predmet ovrhe ne mogu biti: objekti, oružje i oprema namijenjeni obrani te oprema i objekti namijenjeni radu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravosudnih tijela (4/6. OZ); odjeća, obuća, rublje i drugi predmeti osobne uporabe, posteljne stvari, posuđe, namještaj, štednjak, hladnjak, stroj za pranje rublja i druge stvari koje služe za zadovoljenje potreba kućanstva ako su nužni dužniku i članovima njegova kućanstva s obzirom na uobičajene uvjete života svoje društvene okoline; hrana i ogrjev za potrebe dužnika i članova njegova kućanstva za šest mjeseci; gotov novac dužnika po osnovi tražbina koje su izuzete od ovrhe te gotov novac dužnika koji ima stalna mjesečna primanja do mjesečnoga iznosa koji je po zakonu izuzet od ovrhe,

¹⁹⁹ Narodne novine broj 143/13, dalje ZO

razmjerno vremenu do idućega primanja; pomagala koja su invalidu ili drugoj osobi s tjelesnim nedostacima nužna za obavljanje životnih funkcija (135/1., 1.,2.,4.,5.,8. OZ).

Relativno izuzimanje od ovrhe plaće i drugih primanja uređeno je slijedećim pravilima: (1) ako se ovrha provodi na plaći ovršenika, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini od jedne polovine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, osim u slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta u kojem slučaju je od ovrhe izuzet iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine prosječne mjesečne isplaćene netoplaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za proteklu godinu (173/1, OZ), (2) ako ovršenik prima plaću koja je manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine plaće ovršenika, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini jedne polovine netoplaće ovršenik (173/2. OZ). Prosječna neto plaća je prosječan iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj, za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti je u Narodnim novinama, najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjivat će se u narednoj godini. Odredbe zakona primjenjuju se i na ovrhu na naknadi umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme, naknadi zbog umanjenja plaće, mirovini, plaći vojnih osoba te na primanja osoba u pričuvnom sastavu za vrijeme vojne službe i na drugom stalnom novčanom primanju civilnih i vojnih osoba, osim na ovrhu na primanjima invalida i ugovora o doživotnom uzdržavanju i doživotnoj renti te primanjima po osnovi osiguranja života. Ovrha na primanju invalida po osnovi novčane naknade za tjelesno oštećenje i doplatka za tuđu pomoć i njegu može se provesti samo radi naplate tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, i to do iznosa od jedne polovice toga primanja. Ovrha na primanju po osnovi ugovora o doživotnom uzdržavanju i doživotnoj renti te na primanju po osnovi ugovora o osiguranju života može se provesti samo na dijelu koji prelazi iznos (173. OZ).

Nekretnine za stanovanje i obavljanje poslovne djelatnosti prema OZ ne smatraju se stvarima nužnim za zadovoljenje osnovne životne potrebe dužnika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati ili za obavljanje samostalne djelatnosti. Iz ovrhe je jedino izuzeto poljoprivredno zemljište i gospodarska zgrada poljodjelca u

opsegu potrebnom za njegovo uzdržavanje i uzdržavanje članova njegove uže obitelji te drugih osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati (91. OZ).

Kako se postupak stečaja potrošača može provesti nad potrošačem, ali i dužnikom pojedincem (osobom koja obavlja samostalnu djelatnost) ustanovljen je poseban režim u odnosu na nekretninu koja je potrebna za stanovanje.

U odnosu na dužnika pojedinca ZO ustanovio je pravilo da se protiv obrtnika ne može provesti ovrha na nekretnini u kojoj ovršenik stanuje u opsegu nužnom za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati (36/3. ZO). Naime, ZO ustanovljena je odgovornost obrtnik tako da on za obveze nastale u obavljanju obrtom odgovara cjelokupnom imovinom, što bi značilo imovinom koja je unijeta u obrt i svojom privatnom imovinom. Iz ovrhe su relativno izuzete stvari i prava na kojima se protiv obrtnika ne bi mogla provesti ovrha kad ne bi obavljao gospodarsku djelatnost te one stvari i prava koja su nužna za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti ako mu je ona glavni izvor sredstava za život (36/2. ZO) i mjesto stanovanja (nekretnina u kojoj ovršenik stanuje u opsegu nužnom za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati).

Pravilo ZO o izuzimanju mjesta stanovanja u ovrsi, ograničeno je založnim pravom. Tako se obrtnik ne može pozivati na izuzimanje od ovrhe mjesta stanovanja ako je vjerovnik na temelju dobrovoljnog pravnog posla s njim stekao na nekretninama mjesta stanovanja založno ili slično pravo radi osiguranja tražbine čije prisilno ostvarenje na tom predmetu traži (36/4. ZO). Radilo bi se o dobrovoljnim založnim pravima stečenim prije pokretanja ovrhe, čime prisilno osiguranje koje dovodi do zasnivanja založnog prava na izuzetoj imovini ne bi bilo dopušteno.

Sve navedeno upućuje da bi se obrtnik i u postupku stečaja potrošača mogao pozivati na ovaj institut izuzimanja od ovrhe mjesta stanovanja, odnosno da bi mjesto stanovanja obrtnika u opsegu nužnom za zadovoljenje njegovih stambenih potreba i stambenih potreba osoba koje je dužan uzdržavati, bilo izuzeto iz stečajne mase (osim u slučaju dobrovoljnog zasnivanja založnog prava).²⁰⁰

S druge strane, potrošač koji ne obavlja samostalnu djelatnost može preložiti da se do okončanja razdoblja provjere ponašanja ne prodaje nekretnina koja mu je potrebna za stanovanje, ako u vlasništvu nema drugih nekretnina i ako na raspolaganju nema drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati (64/1. ZSP).

²⁰⁰ Pravila za utvrđivanje opsega nužnim za zadovoljenje životnih potreba uređena su Zakonom o socijalnoj skrbi, Narodne novine broj 157/13, 152/14 i 99/15 te Obiteljskom zakonom, Narodne novine broj 103/15.

Jedna od bitnih specifičnosti stečaja nad potrošačem tiče se upravo stečajne mase pa je nužno jasno utvrditi što čini stečajnu masu potrošača, a posebno obratiti pozornost na pravila o izuzimanju iz stečajne mase

Pravila stečajnog prava o stečajnoj masi i pravila ovršnog prava o izuzimanju od ovrhe su pravila materijalnog prava pa bi radi ostvarivanja tih prava trebalo urediti i postupak po kojem bi se provodilo izuzimanje od ovrhe. Postupak u kome bi se utvrđivalo koja je imovina izuzeta od ovrhe mogao bi načelno biti uređen na dva načina, zavisno je li izuzeta imovina u vrijeme otvaranja stečajnog postupka dio stečajne mase ili nije. Ako izuzeta imovina ne bi bila dio stečajne mase, tada bi povjerenik sastavljao popis imovine koja čini stečajnu masu i one koja je izuzeta iz stečajne mase. Ako bi izuzeta imovina bila dio stečajne mase tada bi potrošač morao podnijeti zahtjev za izuzimanje određene imovine iz stečajne mase.

6. Zaštita potrošača tijekom stečajnog postupka

Zaštitu potrošača u stečajnom postupku osiguravaju dva instituta (1) institut zaštite dostojanstva potrošača i (2) institut zaštite doma.

Institut zaštite dostojanstva potrošača sadrži njegovu osobnu zaštitu i osiguranje mjesečnih sredstava za primjerene životne potrebe/primjeren životni standard.

O zaštiti dostojanstva potrošača dužan je voditi računa povjerenik pri unovčenju stečajne mase. Na dostojanstvo potrošača upućuje OZ-a na način da bi povjerenik trebao voditi računa o tome da provedba prodaje imovine potrošača u stečaju bude što manje nepovoljna za potrošača.²⁰¹ Povjerenik ne može unovčiti imovinu potrošača ispod najniže prodajne cijene po kojoj se pojedini dio imovine može prodati prema pravilima ovršnog prava (63/4. ZSP).²⁰² Zabranjeno je unovčenje imovine na kojoj postoji razlučno prvo ispod polovine procijenjene vrijednosti svakog pojedinog dijela imovine (65/3. ZPS).

Potrošaču je omogućeno zaštititi jedino mjesto stanovanja tako da može predložiti sudu da se ta nekretnina u stečajnom postupku ne prodaje (64. ZSP). Pri tome potrošač mora dokazati da mu je to jedina nekretnina i da nema na raspolaganju drugi smještaj niti da je u mogućnosti osigurati takav smještaj. U tome slučaju sud može, odlučiti da se nekretnina ne prodaje do okončanja razdoblja provjere ponašanja nakon kojeg razdoblja će ocijeniti svrsishodnost prodaje nekretnine, vodeći računa o opsegu namirenja svih vjerovnika koji bi se namirili iz prodajne cijene nekretnine (64/3. ZSP).

²⁰¹ Članka 6. OZ-a

²⁰² Prodajna cijena nekretnina uređena je odredbom članka 102. OZ-a tako da se nekretnina ne može prodati ispod tri četvrtine prodajne vrijednosti nekretnine.

7. Unovčenje imovine potrošača koja ulazi u stečajnu masu

Općenito

Unovčenje imovine potrošača koja ulazi u stečajnu masu, u postupku stečaja provode tijela stečajnog postupka (1) povjerenik i (2) sud prema pravilima ZSP-a i SZ-a (59. ZSP). Način unovčenje imovine potrošača zavisi o tome je li ta imovina slobodna ili opterećena razlučnim pravom.

Unovčenje imovine koja nije opterećena razlučnim pravom

Imovinu potrošača koja nije opterećena razlučnim pravom prodaje povjerenik tako da uvijek pokuša postići najvišu cijenu stvari i prava (40/2. ZSP). Sud može donijeti odluku da se neće unovčavati dijelovi imovine ako bi troškovi unovčenja bili veći od iznosa ostvarenog unovčenjem u kom slučaju će se potrošaču odrediti rok u kojem mora na poseban račun povjerenika uplatiti iznos koji odgovara iznosu koji bi se ostvario unovčenjem imovine (63/5. ZSP).

U slučaju da sud odluči prodati potrošačevu jedninu nekretninu koja nije opterećena razlučnim pravom, po službenoj dužnosti će pokrenuti ovršni postupak radi naplate novčane tražbine te odrediti ovrhu na toj nekretnini (64/6. ZSP). U ovršnom postupku sudjeluje povjerenik s ovlastima ovrhovoditelja. Troškovi prodaje plaćaju se iz kupovnine, a vjerovnici se namiruju prema pravilima namirenja stečajnih vjerovnika (64/7. ZSP).

Unovčenje nekretnina opterećenih razlučnim pravom

Nekretnina opterećena razlučnim pravom prodaje su prema pravilima ovršnog postupka. U pravilu nekretninu bi sud prodavao sud u skladu s odredbom članka 247. SZ-a, elektroničkom javnom dražbom, a rješenje o prodaji donosio bi na temelju prijedloga povjerenika ili razlučnog vjerovnika.

Na prijedlog povjerenika, razlučnog vjerovnika ili potrošača, sud može odlučiti da se imovina unovči slobodnom prodajom (65/1. ZPS) s time da je zabranjeno unovčenje imovine ispod polovine vrijednosti svakog pojedinog dijela imovine (65/3. ZSP). U tom slučaju sud određuje rok za unovčenje imovine, a ako se u određenom roku imovine ne unovči slobodnom prodajom, unovčava se uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnog postupka (65/3. ZSP).

Unatoč tome što se nekretnina potrošača na kojoj je zasnovano razlučno pravo, u pravilu prodaje u stečajnom postupku, ZSP-a poznaje iznimku od navedenog pravila. Tako sud može odlučiti da se nekretnina koja je jedino mjesto stanovanja potrošača ne prodaje do okončanja razdoblja provjere ponašanja, ako to predloži potrošač i dokaže da nema na raspolaganju drugi smještaj niti ga je u

mogućnosti osigurati (64/1. ZSP). Pri tome je sud dužan pozvati vjerovnike koji imaju različno pravo da se u roku od osam dana očituju na prijedlog potrošača i izjasne daju li svoj pristanak. Sud nije vezan očitovanjem razlučnog vjerovnika jer tek po završetku razdoblja provjere ponašanja može ocijeniti svrsishodnost prodaje nekretnine vodeći računa o opsegu namirenja svih vjerovnika koji će se namiriti iz prodajne cijene nekretnine (64/3. ZSP).

Odluku o tome da se nekretnina koja je jedino mjesto stanovanja ne prodaje u stečajnom postupku, sud može ukinuti ako utvrdi da potrošač ne ispunjava obveze propisane odredbama ZSP-a. Protiv odluke o ne prodaji nekretnine i odluke o ukidanju odluke o ne prodaji nekretnine, vjerovnici i potrošač imaju pravo žalbe u roku od tri dana od obavljene dostave (64/5. ZSP).

Unovčenje pokretnina opterećenih razlučnim pravom

Pokretnine opterećene razlučnim pravom prodaju se u postupku stečaja potrošača i prema pravilima SZ (249. do 256. SZ).

Osnovna su pravila da (1) pokretninu koja je u posjedu povjerenika prodaje povjerenik (249/1. SZ), a (2) ako povjerenik nema pravo na unovčenje, pokretninu prodaje vjerovnik (256/1. SZ).

Prilikom prodaje pokretnina opterećenih razlučnim pravom, povjerenik je dužan priopćiti razlučnom vjerovniku namjeru otuđenja i omogućiti mu da u roku od osam dana predloži unovčenje predmeta koje bi za njega bilo povoljnije (251. SZ). Pokretnu stvar povjerenik može unovčiti uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnog prava ili slobodnom pogodbom (249/1. SZ).

U slučaju da vjerovnik ima pravo prodaje pokretne stvari, sud može na prijedlog povjerenika vjerovniku odrediti rok u kojem je dužan stvar unovčiti. Nakon tog roka stvar ima pravo unovčiti sud (256/2. SZ).

8. Obavljanje samostalne djelatnosti

U slučaju da je protiv osobe koja obavlja samostalnu djelatnost pokrenut stečaj potrošača, on može nakon otvaranja postupka stečaja potrošača i u razdoblju provjere ponašanja zahtijevati od suda dopuštenje za obavljanje samostalne djelatnosti. Pri tome je dužna navesti djelatnosti koje namjerava obavljati, planiranu dobit ili dohodak te druge pretpostavke na temelju kojih bi sud mogao utvrditi osnovanost zahtjeva. U zahtjevu može zatražiti da se iz stečajne mase izuzmu strojevi, oprema, materijal ili drugi dio imovine potreban za obavljanje djelatnosti, osim nekretnina. Zahtjev mora sadržavati mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase koji se potrošač obvezuje uplaćivati u stečajnu masu. Mjesečni iznos naknade ne može biti veći od 1% tržišne vrijednosti dijela imovine koja je izuzeta iz stečajne mase.

U tome slučaju sud će, uz prethodno mišljenje povjerenika i vjerovnika, dopustiti obavljanje samostalne djelatnosti ako stekne uvjerenje da će potrošač obavljanjem djelatnosti ostvariti dobit ili dohodak i da će biti u mogućnosti plaćati mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase. U odluci o dopuštenju obavljanja samostalne djelatnosti, sud je dužan naznačiti dio imovine koji se izuzima iz stečajne mase i obvezati potrošača na plaćanje mjesečne naknade (66.ZSP).

Sud može na prijedlog povjerenika ili vjerovnika ukinuti dopuštenje za obavljanje samostalne djelatnosti ako potrošač: (1) redovito ne plaća mjesečnu naknadu za imovinu izuzetu iz stečajne mase, (2) u izvješću o dobiti i gubitku iskaže gubitak ili se takav gubitak utvrdi analizom, osim ako sud stekne uvjerenje da će potrošač u sljedećem razdoblju ostvariti dobit ili dohodak ili (3) ne ispunjava tekuće porezne obveze.

Ako sud ukine dopuštenje za obavljanje samostalne djelatnosti, u stečajnu masu vratit će se izuzeti dio imovine i ostvarena dobit ili dohodak. Neispunjene obveze nastale obavljanjem samostalne djelatnosti smatraju se troškovima postupka (67. ZSP).

9. Namirenje vjerovnika u postupku stečaja potrošača

Općenito

Odredbe SZ-a na odgovarajući način primjenjuju se u postupku stečaja potrošača kada se namiruju tražbine vjerovnika potrošača. Kao i u stečajnom postupku pravne osobe i dužnika pojedinca i u postupku stečaja potrošača mogu sudjelovati: izlučni, razlučni vjerovnici, vjerovnici stečajne mase i stečajni vjerovnici. SZ-a utvrđena su pravila o redoslijedu i načinu namirenja tražbina vjerovnika stečajnog dužnika, dok je ZSP-a samo odredio neke posebnosti na koje treba obratiti pozornost kada je riječ o namirenju vjerovnika potrošača.

Namirenje izlučnog vjerovnika

U postupku stečaja potrošača pravni položaj izlučnog vjerovnika nije drugačiji od njegovog pravnog položaja u stečaju nad pravnom osobom. Nakon otvaranja postupka stečaja potrošača izlučni vjerovnici mogu radi ostvarivanja svojih prava pokrenuti postupak ovrhe i osiguranja po općim pravilima ovršnog postupka. Nakon otvaranja postupka stečaja potrošača, pokrenuti postupci ovrhe i osiguranja koje su ti vjerovnici pokrenuli prije otvaranja postupka stečaja, nastavlja i provodi ovršni sud po pravilima ovršnog postupka (169/4. SZ).

Bitno je da predmet izlučnog prava ne spada u imovinu potrošača koja čini stečajnu masu, a pravo na izlučenje ima onaj koji po bilo kojoj pravnoj osnovi ima

pravo zahtijevati da mu se stvar preda. Izlučni vjerovnici ne ostvaruju svoje pravo podnošenjem prijave povjereniku. Njih se stečaj ne tiče. Pravo na izdvajanje predmeta utvrđuje se prema pravilima koja važe za ostvarivanje tog prava izvan stečajnoga postupka (147/1. SZ-a). Zahtjevi izlučnih vjerovnika ne ispituju se u stečajnom postupku i o njima nije ovlašteno donositi bilo kakvu odluku (260/4. SZ-a). Izlučni vjerovnik jednostavno treba podnijeti zahtjev povjereniku da mu preda stvar za koju smatra da ne pripada u stečajnu masu i da je on ima pravo po nekoj pravnoj osnovi zahtijevati, pa ako povjerenik odbije takav zahtjev za izlučenje, ima pravo pokrenuti parnicu radi ostvarivanja svoga prava.

Izlučni vjerovnici nisu sudionici stečajnog postupak u kojem se potrošač oslobađa preostalih obveza, osim u slučaju kada je njegovo izlučno pravo prestalo jer je potrošač prije otvaranja stečajnog postupka, neovlašteno otuđio predmet čije se izdvajanje moglo tražiti. Tada izlučni vjerovnik kao stečajni vjerovnik ostvaruje svoja prava na način i pod uvjetima propisanim Glavom IX. ZSP-a (oslobođenje od preostalih obveza).

Namirenje razlučnog vjerovnika

Rješenjem o otvaranju postupka stečaja potrošača, pozivaju se kako izlučni tako i razlučni vjerovnik obavijestiti povjerenika o svojim pravima (54. ZSP).

Primjenom pravila SZ-a razlučnim vjerovnicima stavljene su na dispoziciju tri mogućnosti: obavijestiti o razlučnom pravu i namirivati se samo iz predmeta razlučnog prava, obavijestiti o razlučnom pravu i prijaviti tražbinu pa se namirivati prvenstveno iz razlučnog prava, a s ostatkom potraživanja iz opće stečajne mase i odreći se razlučnog prava i namirivati se kao stečajni vjerovnik na temelju prijave tražbine (258/2. SZ).

Ako razlučni vjerovnik ne obavijesti povjerenika o svom razlučnom pravu ne gubi pravo odvojenog namirenja. Iznimka je da će razlučni vjerovnik ipak ovo pravo izgubiti, kada nije dostavio pravovremenu obavijest ako pravo nije upisano u javnoj knjizi, a povjerenik za njega nije znao pa je prodao predmet razlučnog prava (258/3. SZ).

Razlučno pravo se ne ispituje u stečajnom postupku, pa povjerenik ili stečajni vjerovnik može posebnom tužbom radi pobijanja pravnih radnji zahtijevati da se utvrdi kako stečeno razlučno pravo nema učinka prema stečajnoj masi (212. SZ).

Nakon otvaranja postupka stečaja potrošača razlučni vjerovnik ne može pokrenuti postupak ovrhe ili osiguranja (169/5. SZ), a postupci koji su bili pokrenuti prije otvaranja postupka stečaja, prekidaju se i nastavljaju pred sudom koji vodi postupak stečaja po pravilima o unovčenju predmeta na kojima postoji razlučno pravo u stečajnom postupku (169/6. SZ).

Nakon što se unovči stvar ili pravo na kojem postoji razlučno pravo, sud podjelu kupovnine obavlja tako da (1) najprije namiruje troškove unovčenja, (2) zatim tražbine razlučnih vjerovnika prema redoslijedu određenom pravilima ovršnog postupka, a (3) preostali iznos predaje povjereniku za namirenje stečajnih vjerovnika (248. SZ).

Namirenje vjerovnika stečajne mase

Tražbine vjerovnika stečajne mase najprije se namiruju iz opće stečajne mase i to redom kojim one dospijevaju (154. SZ).

Povjerenik je dužan voditi brigu o namirenju vjerovnika stečajne mase, odnosno osiguranju sredstava za njihovo namirenje tijekom postupka stečaja potrošača. Prije zaključenja postupka stečaja, dužan je uz suglasnost suda dio stečajne mase izdvojen za vjerovnika stečajne mase položiti kod suda ili javnog bilježnika. Nakon zaključenja stečaja položena sredstva isplaćuje sud na temelju zahtjeva pojedinog vjerovnika (157. SZ) .

Ako povjerenik nekog od vjerovnika potrošača ne smatra vjerovnikom stečajne mase i sud ne odobri isplatu troškova, vjerovnik stečajne mase svoje pravo može izravno ostvariti pokretanjem odgovarajućeg postupka izvan stečajnog postupka.

Ako vjerovnik stečajne mase, pokrene parnicu radi utvrđivanja svoje tražbine, tužbeni zahtjev treba postaviti kao kondemnatorni tužbeni zahtjev (zahtjev na isplatu), a ne tužbeni zahtjev na utvrđenje osnovanosti tražbine jer vjerovnik stečajne mase nije stečajni vjerovnik i njegova se tražbina niti prijavljuje u stečaj, niti ispituje na ispitnom ročištu, niti se kao osporena tražbina upućuje u parnicu nakon osporavanja na općem ispitnom ročištu. Ovaj vjerovnik samo postavlja zahtjev povjereniku na isplatu tražbine, pa ili ga povjerenik sam isplaćuje po dospelju njegove tražbine ili ako mu tražbina po dospelju nije isplaćena, bez odluke suda o upućivanju u parnicu, ovlašten je pokrenuti odgovarajući postupak izvan stečajnog postupka radi namirenje svoje tražbine prije stečajnih vjerovnika.

Namirenje stečajnih vjerovnika

Namirenje tražbina stečajnih vjerovnika obavlja se u nekoliko koraka: (1) prijavom tražbine, (2) ispitivanjem tražbine i (3) diobom. Jedna od osnovnih pravih posljedica otvaranja stečaja je da stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku (potrošaču) ostvarivati samo u stečajnom postupku (167. SZ).

9.5.2. Prijava tražbine

Prvi korak koji neki vjerovnik potrošača mora poduzeti da bi postao stečajni vjerovnik u stečajnom postupku je prijavljivanje tražbine. Stečajna pravila određuju da

se prijava mora podnijeti u roku od 60 dana od dana objave rješenja o otvaranju postupka stečaja na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova (54. ZSP).

Svi stečajni vjerovnici prijavljuju svoje tražbine povjereniku na adresu navedenu u rješenju o otvaranju postupka stečaja u dva primjerka. Uz prijavu tražbine obračunate u kunama dostavlja se isprava iz koje tražbina proizlazi, odnosno kojom se postojanje tražbine dokazuje (račun, obračun kamata, ugovor, presuda ili druga ovršna isprava, broj spisa i naziv suda ukoliko se o prijavljenoj tražbini već vodi parnica). Tražbinu prijavljenu nakon isteka roka za prijavu sud odbacuje rješenjem (257/6. SZ).

Važno je napomenuti da samo vjerovnici višeg isplatnog reda prijavljuju tražbinu u roku od 60 dana od dana objave rješenja o otvaranju postupka stečaja na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Tražbine vjerovnika nižih isplatnih redova prijavljuju se samo na poseban poziv suda. U prijavi takvih tražbina treba naznačiti da se radi o tražbini nižega isplatnog reda i redno mjesto na koje vjerovnik ima pravo (257/5. SZ).

Ispitivanje tražbina (ispitno ročište)

Osnovna zadaća ispitnog ročišta je ispitivanje prijavljenih tražbina stečajnih vjerovnika. Na ispitnom ročištu se odluke o ispitanoj tražbini donose pojedinačnim izjašnjavanjem vjerovnika, povjerenika i potrošača o svakoj prijavljenoj tražbini.

Pretpostavke za održavanje ispitnog ročišta su: a) da je ispitno ročište određeno u rješenju o otvaranju stečajnog postupka s datumom i satom održavanja, b) da su vjerovnici prijavili svoje tražbine i c) da je povjerenik sastavio tablicu prijavljenih tražbina.

Ispitno ročište zakazuje se najranije osam dana, a najkasnije dva mjeseca nakon proteka roka od 60 dana za prijavu tražbine (55. ZSP).

Povjerenik je dužan prije održavanja ispitnog ročišta sastaviti tablicu prijavljenih tražbina na propisanom obrascu i objaviti je na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova nakon isteka roka za prijavu tražbine, a najkasnije osam dana prije održavanja ispitnog ročišta.

Na općem ispitnom ročištu mogu se ispitivati samo tražbine koje su prijavljene u roku određenom u rješenju o otvaranju postupka stečaja. Prijavljene tražbine ispituju se prema svojim iznosima i redu namirenja. Tražbina se smatra utvrđenom ako ju na ispitnom ročištu prizna povjerenik, a ne ospori koji od stečajnih vjerovnika, odnosno ako izjavljeno osporavanje bude otklonjeno (263. SZ).

Osporavanje tražbine, u pravilu je povjerenom povjereniku i stečajnim vjerovnicima nazočnim na ročištu na kojem se tražbine ispituju. Potrošač može ospori tražbinu, ali to ne sprječava utvrđivanje tražbine. U tom slučaju vjerovnik ima pravo protiv potrošača podnijeti tužbu radi utvrđenja svoje tražbine, odnosno ako je u vrijeme otvaranja postupka stečaja tekla parnica o toj tražbini, vjerovnik može preuzeti tu parnicu protiv potrošača (272. SZ).

Sud sastavlja tablicu ispitanih tražbina u koju za svaku prijavljenu tražbinu unosi u kojoj je mjeri tražbina utvrđena prema svom iznosu i svom redu odnosno tko je tražbinu osporio. Osporavanje tražbina od strane potrošača također se unosi u tablicu. Na mjenicama ili drugim ispravama o dugu sud će naznačiti da je tražbina utvrđena (264. SZ).

Tablica ispitanih tražbina temelj je da bi sud donio rješenje kojim odlučuje u kojem iznosu i kojem isplatnom redu su utvrđene, odnosno osporene pojedine tražbine. Tim rješenjem sud odlučuje i o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja, odnosno osporavanja tražbine. Rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova s time da se vjerovnici čije su tražbine utvrđene o tome neće posebno obaviještene, o čemu će biti upozoreni prije ispitnoga ročišta. Ti vjerovnici mogu na svoj trošak tražiti da im se izda ovjerovljeni izvadak rješenja. Protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama pravo na žalbu ima svaki vjerovnik u dijelu koji se tiče njegove prijavljene tražbine, odnosno tražbine koju je osporio i povjerenik (265. SZ). Ako je potrošač na ispitnom ročištu osporio neku tražbinu, vjerovnik ima pravo protiv dužnika podnijeti tužbu radi utvrđivanja svoje tražbine. Ako se u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka vodila parnica o toj tražbini, vjerovnik može preuzeti tu parnicu protiv dužnika (272. SZ).

Ako povjerenik ospori tražbinu kojem od stečajnih vjerovnika koja nije zasnovana na ovršnoj ispravi, stečajni vjerovnik kojem je osporena tražbina upućuje se u parnicu protiv potrošača kojeg zastupa povjerenik radi utvrđivanja osporene tražbine (266/1. SZ). Ako koji od stečajnih vjerovnika ospori tražbinu drugom stečajnom vjerovniku koju je priznao povjerenik, sud će u parnicu uputiti stečajnog vjerovnika kojemu je tražbina osporena a osporavatelj (stečajni vjerovnik koji je drugom stečajnom vjerovniku osporio tražbinu) u parnici nastupa u ime i za račun potrošača (266/2. SZ). Ovakvo rješenje je sasvim logično jer povjerenik koji je priznao tražbinu nekom vjerovniku nema pravni interes zastupati u parnici potrošača kada je tražbinu stečajnom vjerovniku osporio na ispitnom ročištu drugi stečajni vjerovnik. Osporavatelj mora dokazati osnovanost osporavanja tuđe tražbine i snositi troškove parničnog postupka koje je svojim osporavanjem uzrokovao. Ako je tražbina zasnovana na ovršnoj ispravi u parnicu se upućuje osporavatelj da dokaže osnovanost svog osporavanja.

Zakonom je propisan rok u kojem se mora pokrenuti parnica radi osporene tražbine pa će se smatrati da je osporavatelj odustao od vođenja parnice protiv

stečajnog dužnika i da je osporavanje otklonjeno ako se ne pokrene parnica u roku od 8 dana od dana primitka rješenja o upućivanju u parnicu (267. SZ).

Dioba (namirenje stečajnih vjerovnika)

Stečajni vjerovnici mogu svoju tražbinu u postupku stečaja namiriti samo diobom gotovinskih sredstava ostvarenih prodajom imovine potrošača. Primjenom pravila SZ-a o stečajnim vjerovnicima proizlazilo bi da u postupku stečaja potrošača imamo viši i niži isplatni red. U viši isplatni red bi spadale sve tražbine vjerovnika koji su osobni vjerovnici potrošača i koji u vrijeme otvaranja postupka stečaja imaju koju imovinskopravnu tražbinu prema njemu (137/1. SZ). Tražbina se sastoji od glavnice, kamata do otvaranja stečajnog postupka te troškova ako se temelji na ovršnoj ispravi.

U tražbine nižih isplatnih redova spadaju:

1. kamate na tražbine stečajnih vjerovnika od otvaranja stečajnoga postupka,
2. troškovi koji za pojedine vjerovnike nastanu njihovim sudjelovanjem u postupku,
3. novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškovi kaznenoga ili prekršajnoga postupka,
4. tražbine za besplatnu činidbu dužnika
5. tražbine za povrat zajma kojim se nadomješta kapital nekoga člana društva ili odgovarajuće tražbine (139. SZ).

Osnovna su pravila da se vjerovnici kasnijega isplatnoga reda mogu namiriti tek nakon što budu u cijelosti namireni vjerovnici prethodnoga isplatnog reda. Stečajni vjerovnici istoga isplatnog reda namiruju se razmjerno veličini svojih tražbina (137/2. SZ).

To bi značilo da se tek nakon namirenja tražbina višeg isplatnog reda (138/2. SZ), namiruju tražbine nižeg isplatnog reda prema redosljedu iz odredbe članka 139/1. SZ.

Nakon što se održi ispitno ročišta i završi unovčenje stečajne mase, povjerenik sastavlja završni diobeni popis (68/1. ZSP). Popis se objavljuje na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova nakon što sud da suglasnost na završni diobeni popis (274/2. SZ). Prigovori protiv završnog diobenog popisa mogu se podnijeti u roku od 15 dana od njegove objave. Neobrazložene prigovore, sud je ovlašten odbaciti bez pozivanja podnositelja na njihov ispravak ili dopunu (68/1. ZSP).

O završnom diobenom popisu raspravlja se na posebnom ročištu na kojem se očito raspravlja o obrazloženim prigovorima. Sud rješenjem odlučuje o osnovanosti prigovora. Ako bi prigovor bio osnovan sud bi rješenjem odredio ispravak diobenog

popisa koje rješenje bi objavio na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova (280/3. SZ).

10. Zaključenje stečajnog postupka

Zaključenju otvorenog stečajnog postupka može se pristupiti samo ako je unovčena imovina potrošača i ako je provedena dioba prema završnom diobenom popisu. O zaključenju postupka stečaja potrošača sud odlučuje rješenjem koje se objavljuje na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova i dostavlja Ministarstvu pravosuđa.

Rješenje o zaključenju postupka stečaja potrošača ima dva osnovna dijela. Prvi dio je utvrđenje da je zaključen postupak stečaja potrošača, a drugi dio određenje razdoblja provjere ponašanja koje ne može biti kraće od godinu dana ni duže od pet godina (nakanu oslobođenja od preostalih obveza).

Razdoblje provjere ponašanja može biti jedana do pet godina od pravomoćnosti rješenja o zaključenju postupka stečaja potrošača. Zakonom nisu uređeni kriteriji za određivanje razdoblja provjere ponašanja pa će sudovi u svakom pojedinom slučaju utvrđivati koje će razdoblje provjere ponašanja odrediti pojedinom potrošaču. U takvom slučaju trebalo bi se voditi računa da dužina razdoblja provjere ponašanja potrošača treba zavisiti od toga ima li potrošač imovine i koliki su njegovi dugovi. Na ovaj zaključak upućuje i zakonsko rješenje prema kojem se potrošaču koji nema imovine ili je ona neznatne vrijednosti određuje razdoblje provjere ponašanja od pet godina (58/1. ZSP).

Sadržaj rješenja o zaključenju postupka stečaja potrošača neće biti i određivanje razdoblja provjere ponašanja potrošača samo u slučaju (1) da potrošač do zaključenja postupka izjavi da ne želi oslobođenje od preostalih obveza ili (2) ako je potrošač u posljednjih deset godina koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje postupka stečaja potrošača oslobođen od preostalih obveza ili mu je oslobođenje uskraćeno.

CJELINA IV. Razdoblje provjere ponašanja i oslobođenja od preostalih obveza

1. Uvod

Razdoblje provjere ponašanja prethodi oslobođenju od preostalih obveza. U tom razdoblju od ponašanja potrošača zavisi hoće li ga sud osloboditi od preostalih obveza ili neće. ZSP-a pruža mogućnost samo poštenom potrošaču da se oslobodi od preostalih obveza (2. ZSP) pa su uređena pravila ponašanja potrošača, njegove obaveze i ograničenja u razdoblju koje prethodi odluci o oslobođenju od preostalih

obveza. Tijekom tog razdoblja sud može uskratiti oslobođenje od preostali obveza što dovodi do toga da potrošač svojim vjerovnicima odgovara do punog iznosa njihovih utvrđenih tražbina. Isto tako, predviđeno je da se opozive već određeno oslobođenje od preostalih obveza ako se za to steknu zakonom propisani uvjeti.

2. Razdoblje provjere ponašanja (nakana oslobođenja od preostalih obveza)

Općenito

Razdoblje provjere ponašanja potrošača počinje teći nakon pravomoćnosti rješenja o zaključenju postupka stečaja potrošača. Za vrijeme provjere ponašanja tijela postupka stečaja nastavljaju s radom. Povjerenik nadzire potrošača, a sud donosi odgovarajuće odluke.

Obveze i prava povjerenika u razdoblju provjere ponašanja

Povjerenik u razdoblju provjere ponašanja raspolaže s potrošačevim primanjima, unovčava imovinu koju potrošač stekne i vrši raspodjelu unovčene imovine vjerovnicima.

Potrošač prenosi na povjerenika pravo raspolaganja imovinskim pravima izjavom o ustupu koju je dužan dati na zapisnik pred sudom. U toj izjavi potrošač je dužan navesti koja imovinska prava prelaze na povjerenika (71. ZSP, primanja, naknade, darovi, nasljeđe). Uz suglasnost potrošača sva primanja, naknade i darovi koji nisu izuzeti iz ovrhe isplaćuju se na poseban transakcijski račun povjerenika.

Ako potrošač u razdoblju provjere ponašanja stekne imovinu koja ulazi u stečajnu masu, obveza je povjerenika imovinu unovčiti i ostvarena gotovinska sredstva raspodijeliti vjerovnicima.

Povjerenik raspodjelu ostvarenih gotovinskih sredstava obavlja prema završnom diobenom popisu čim se ta sredstva osiguraju.

Ako povjerenik do isteka razdoblja provjere ponašanja ne uspije unovčiti imovinu potrošača, ta imovina ostaje potrošaču jer se smatra neunovčenim predmetima stečajne mase (70/2. ZSP).

Tijekom trajanja ustupa (razdoblja provjere ponašanja) nad imovinom potrošača kojom upravlja povjerenik u ime i za račun potrošača, nije dopuštena ovrha u korist pojedinih vjerovnika. Ako bi potrošač s drugom osobom ili vjerovnikom zaključio sporazum na temelju kojeg bi ta osoba stekla posebnu prednost u namirenju tražbine, takav sporazum bi se smatrao ništetnim (72/2. ZSP).

Obveze potrošača u razdoblju provjere ponašanja

Prava potrošača u odnosu na imovinu koja ulazi u stečajnu masu, ograničena su tijekom razdoblja provjere ponašanja, a ako sud smatra potrebnim može uputiti potrošača u odgovarajuće savjetovalište radi poduke o financijski racionalnom ponašanju (73/4. ZSP).

Potrošač je dužan pred sudom dati izjavu o ustupu svojih budućih primanja, naknada, darova, nasljeđa ako ih stekne te izjaviti je li tim imovinskim pravima već raspolagao (71/2. ZSP).

Za vrijeme razdoblja provjere ponašanja potrošač ne može sklapati ugovore i obavljati druge pravne poslove ili radnje koje se odnose na raspolaganje njegovom imovinom koja ulazi u stečajnu masu. Izuzetak je potrošač koji obavlja samostalnu djelatnost, a sud je dopustio da on tu djelatnost obavlja u razdoblju provjere ponašanja. U tom slučaju primjenjuje se odredba članka 66. ZSP-a.

Pored navedenih ograničenja potrošač je dužan u razdoblju provjere ponašanja, sudu i povjereniku davati obavijesti o svom poslu ili svojim nastojanjima da nađe posao te prijaviti povjereniku svaku promjenu mjesta stanovanja ili mjesta zaposlenja.

Uskrata oslobođenja od preostalih obveza

Tijekom razdoblja provjere ponašanja, sud može na prijedlog vjerovnika uskratiti potrošaču oslobođenje od preostalih obveza. Vjerovnik takav prijedlog može podnijeti najkasnije na ročištu na kojem sud konačno odlučuje o oslobođenju od preostalih obveza (74/2. ZSP). Pri tome je vjerovnik dužan navesti iz kojeg zakonom propisanog razloga predlaže da se potrošaču uskrati oslobođenje od preostalih obveza.

Sud bi mogao uskratiti potrošaču oslobođenje od preostalih obveza ako je potrošač: 1. pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, 2. u posljednje tri godine koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje postupka stečaja potrošača ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje dao netočne ili nepotpune podatke o svojim imovinskim prilikama, kako bi dobio kredit, primio plaćanja iz javnih sredstava ili izbjegao plaćanje poreza ili drugih javnih obveza, 3. u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje postupka stečaja ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje onemogućio namirenje vjerovnika time što je preuzimao neprimjerene obveze, nesavjesno i nepošteno umanjivao vrijednost svoje imovine ili bez izgleda za poboljšanje financijskog položaja odgađao otvaranje postupka stečaja, 4. tijekom postupka namjerno ili iz krajnje nepažnje povrijedio svoje dužnosti

izvješćivanja i suradnje prema ovom Zakonu ili 5. namjerno ili krajnjom nepažnjom naveo nepotpune i netočne podatke u popisu imovine i obveza (75. ZSP).

3. Oslobođenje od preostalih obveza

Oslobođenja od preostalih obveza i učinci oslobođenja od preostalih obveza

Sud donosi rješenje o oslobođenju od preostalih obveza (1) kada protekne razdoblje provjere ponašanja i (2) ako potrošaču nije uskraćeno oslobođenje od preostalih obveza.

Prije donošenja rješenja o oslobođenju od preostalih obveza sud je dužan zakazati ročište na kojem je dužan pribaviti mišljenje vjerovnika, povjerenika i potrošača (74/2. ZSP). Iz navedenog proizlazi da je sud dužan na ročište pozvati sve vjerovnike čije tražbine su sadržane u završnom diobenom pozivu. Vjerovnici mogu na tom ročištu predložiti da se potrošači uskrati oslobođenje od preostalih obveza. Ako je sud za vrijeme postupka stečaja odlučio da se nekretnina koja je jedino mjesto stanovanja potrošača ne prodaje, na ovom ročištu je dužan ocijeniti svrsishodnost prodaje nekretnine te nekretnine, vodeći računa o opsegu namirenja svih vjerovnika koji bi se namirili iz prodajne cijene nekretnine. To bi moglo značiti da bi prodaja nekretnine koja je jedino mjesto stanovanja potrošača zavisila od toga koliko je potrošač u razdoblju provjere ponašanja uspio namiriti svoje vjerovnike. Ako nije uspio niti djelomično namiriti vjerovnike, bilo bi svrsishodno odlučiti da se ta nekretnina proda i barem djelomično namire vjerovnici.

Oslobođenje od preostalih obveza ima pravni učinak u odnosu na sve vjerovnike, uključujući i vjerovnike koji tražbinu nisu prijavili u postupku stečaja potrošača (76/2. ZSP). To znači da vjerovnici nakon pravomoćnosti rješenja o oslobođenju od preostalih obveza više ne mogu protiv potrošača ostvarivati tražbinu ili preostalu nenamirenu tražbinu nastalu prije otvaranja postupka stečaja potrošača.

Pravomoćnošću rješenja o oslobođenju od preostalih obveza prestaju važiti izjave o ustupu, služba povjerenika i ograničenja prava potrošača (76/3. ZSP). Potrošaču se nakon postupka stečaja i razdoblja provjere ponašanja omogućava novi financijski početak, ali je nakon toga dužan voditi računa o tome da ne može ponovo biti oslobođen od preostalih obveza dok ne protekne deset godine od podnošenja ranijeg prijedloga za otvaranje postupka stečaja (69/1. ZSP).

Obveze izuzete od oslobođenja

Zakonom je predviđeno da se potrošač nekih obveza ne može osloboditi unatoč donošenju rješenja o oslobođenju od preostalih obveza. Tako predmet oslobođenja ne mogu biti: 1. zakonske obveze na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je potrošač po zakonu dužan uzdržavati, 2. vraćanje imovinske

koristi ostvarene kaznenim djelom ili prekršajem, 3. naknade štete nastale kaznenim djelom ili prekršajem, 4. naknade štete zbog smrti ili teže tjelesne ozljede (77. ZSP).
Opoziv oslobođenja od preostalih obveza

Pravomoćno rješenje o oslobođenju od preostalih obveza može se ipak opozvati uz zakonom propisane pretpostavke. Tako se oslobođenje od preostalih obveza može opozvati (1) ako to predloži vjerovnik i (2) ako prijedlog podnese u roku od godine dana od pravomoćnosti odluke o oslobođenju potrošača od preostalih obveza.

Kao razlog za opoziv oslobođenja od preostalih obveza predviđeno je naknadno saznanje da je potrošač za vrijeme razdoblja provjere ponašanja namjerno povrijedio koju od svojih dužnosti ili povredom dužnosti znatno onemogućio namirenje vjerovnika. Ove razloge vjerovnik mora učiniti vjerojatnim s time da mora dokazati da je za te razloge saznao nakon pravomoćnosti rješenja o oslobođenju od preostalih obveza (78. ZSP).

Prije donošenja odluke o prijedlogu za opoziv oslobođenja od preostalih obveza, sud je dužan saslušati potrošača i povjerenika. Protiv rješenja suda podnositelj prijedloga (vjerovnik) i potrošač imaju pravo žalbe (79. ZSP).

VJEŽBE

Vježba 1.

Obrazložite odgovore

Grupa 1.

Pitanje 1.

Potrošač je 15. srpnja 2016. podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača. Uz prijedlog je podnio potvrdu savjetovaništa od 13. travnja 2016. iz koje proizlazi da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio.

Kakvu će odluku donijeti sud?

Pitanje 2.

Potrošač je podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja. Iz popisa imovine i obveza proizlazi da potrošač ima automobil i stan opterećen razlučnim pravom (hipoteka). Iz priloženih isprava proizlazi da bi se postupak stečaja mogao provesti. Koju odluku u tom slučaju najprije treba donijeti sud?

Pitanje 3

Ulazi li u stečajnu masu nekretnina u kojoj stanuje potrošač?

Pitanje 4.

Vjerovnik je po odvjetniku kao punomoćniku podnio zahtjev da mu se iz stečajne mase namire troškovi sastava prijave tražbine u iznosu od 3.000,00 kn.

Kakvu će odluku o zahtjevu donijeti sud?

Pitanje 5.

Na koji način se u postupku stečaja potrošača unovčava imovina potrošača na kojoj postoji razlučno pravo?

Grupa 2.

Pitanje 1.

Obrtnik je podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača. Uz prijedlog je dostavio popis imovina i obveza iz kojeg proizlazi da ima obveza prema ranijim radnicima s osnova bruto plaće.

Smatra li se takav obrtnik potrošačem nad kojim se može provesti postupak stečaja potrošača?

Pitanje 2.

Koje su pretpostavke da sud zastane sa stečajem potrošača nakon što je podnesen prijedlog za otvaranje tog postupka?

Pitanje 3.

Ulazi li u stečajnu masu nekretnina u kojoj stanuje obrtnik?

Pitanje 4.

Koja pravna sredstva za pobijanje pravnih radnji potrošača stoje na raspolaganju i tko su stranke u mogućoj parnici?

Pitanje 5.

Koliko se diobenih popisa i dioba može obaviti u postupku stečaja potrošača?

Grupa 3.

Pitanje 1.

Obrtnik je podnio prijedlog za otvaranje stečaja potrošača i uz prijedlog je podnio sve potrebne isprave. Sud nije proveo pripremo ročište već je rješenjem otvorio postupak stečaja potrošača. Nakon donošenja rješenja, sud je utvrdio da je prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečaja potrošača nad obrtnikom podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka prema odredbama SZ-a. Kako bi trebao postupiti općinski sud?

Pitanje 2.

Zastoj postupka stečaja potrošača mogu zatražiti potrošač i vjerovnici. Znači li to da suglasnost trebaju dati svi potrošačevi vjerovnici?

Pitanje 3.

Imaju li vjerovnici svoje tijelo u postupku stečaja potrošača?

Pitanje 4.

Pokušajte obrazložiti što bi odredbe članka 58. ZSP-a po vašem mišljenju značile:

1.) Ako sud na temelju isprava koje se nalaze u sudskom spisu stekne uvjerenje da imovina potrošača koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova postupka ili je neznatne vrijednosti, donijet će odluku o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača te istodobno imenovati povjerenika i odrediti razdoblje provjere ponašanja u trajanju od pet godina.

2) Povjerenik će nakon zaključenja postupka, u razdoblju provjere ponašanja, u ime i za račun potrošača unovčavati imovinu potrošača i prikupljenim sredstvima namiriti nastale troškove postupka. O obavljenim radnjama povjerenik je dužan podnositi izvješća sudu.

3) Ako potrošač u razdoblju provjere ponašanja stekne imovinu iz koje se mogu namiriti vjerovnici, na odgovarajući će se način primijeniti odredbe Stečajnog zakona o nastavljanju postupka radi naknadne diobe u slučajevima u kojima se otvoreni stečajni postupak ne provodi.

Što će biti s oslobođenjem od preostalih obveza ako se dogodi situacija iz stavka 3. ovog članka?

Pitanje 5.

Koju izjavu potrošač mora dati nakon određivanja oslobođenja od preostalih obveza?

Grupa 4.

Pitanje 1.

Potrošač je podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja. Uz prijedlog je podnio samo potvrdu Financijske agencije da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio. Kako će postupiti sud?

Pitanje 2.

U kojim slučajevima sud može svojom odlukom nadomjestiti nepostojeći pristanak vjerovnika na plan ispunjenja obveza na pripremnom ročištu?

Pitanje 3.

Je su li stečajni vjerovnici potrošača razvrstani u isplatne redove?

Pitanje 4.

Mora li potrošač podnijeti prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza?

Pitanje 5.

Je li ispravna tvrdnja da se potrošač ne može osloboditi svih obveza?

Grupa 5.

Pitanje 1.

Potrošač je podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja. Iz isprava koje je priložio proizlazi da nema imovine za namirenje vjerovnika. Koju će odluku donijeti sud?

Pitanje 2.

Ulazi li nasljedstvo stečeno prije otvaranja postupka stečaja ili tijekom postupka stečaja u stečajnu masu?

Pitanje 3.

Ako je potrošač u braku, udio bračnog druga ne ulazi u stečajnu masu. Kakav status ima u postupku stečaja potrošača drugi bračni drug?

Pitanje 4.

Je li svaka činidba ispunjenja potrošaču (umjesto povjereniku) nakon otvaranja postupka stečaja potrošača bez pravnog učinka?

Pitanje 5.

U kojem slučaju sud može odlučiti da se ne prodaje nekretnina koja je potrebna za stanovanje potrošača?

Grupa 6.

Pitanje 1.

Potrošač je podnio prijedlog za otvaranje postupka stečaja. Iz popisa imovine i obveza proizlazi da potrošač ima novčanu tražbinu prema trećoj osobi u iznosu od 1.000,00 kn. Smatra li se da potrošač ima imovinu znatnije vrijednosti da bi se otvorio i provodio stečaj?

Pitanje 2.

Ulazi li u stečajnu masu udio bračnog druga ako je bračni drug podnio prijedlog za otvaranje stečaja potrošača?

Pitanje 3.

Potrošač je kao jamac trećoj osobi (dužniku) založio svoju nekretninu dužnikovom vjerovniku. Može li takav založni vjerovnik u postupku stečaja prijaviti i tražbinu kao stečajni vjerovnik ako procijeni da se neće moći u cijelosti namiriti iz založene nekretnine?

Pitanje 4.

Potrošač je kao prodavatelj zaključio ugovor o prodaji s klauzulom pridržaja prava vlasništva 31. svibnja 2016. te pokretninu koja je predmet kupoprodaje predao kupcu u posjed. Dogovoreno je da će kupac isplatiti cijenu 30. lipnja 2016. Stečajni postupak nad potrošačem kao prodavateljem otvoren je 10. lipnja 2016. Može li povjerenik raskinuti taj ugovor?

Pitanje 5.

Kako sud određuje potrošaču mjesečni iznos dovoljan za primjerene životne potrebe/primjereni životni standard?

Vježba 2.

Popunite sudska rješenja prema predloženim obrascima s navođenjem materijalnog prava na kojem se odluka temelji.

1. Rješenje o odbačaju prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača

Potrošač NN, OIB 444444444444 iz Zagreba, Ilica 4, podnio je prijedlog za otvaranje postupka potrošača, ali nije dostavio isprave koje je po ZSP-a dužan dostaviti. Sastavite rješenje o odbačaju prijedloga prema predloženom obrascu.

R J E Š E N J E

Općinski sud

riješio je

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

2. Rješenje o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača

Potrošač VV, OIB 444444442222 iz Zagreba, Ilica 4, podnio je prijedlog za otvaranje postupka potrošača. Iz popisa imovine i obveza proizlazi da potrošač nema imovine. Sastavite rješenje o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača.

R J E Š E N J E

Općinski sud

riješio je

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

3. Rješenje o nastavku stečaja potrošača

Nakon što je nad potrošačem VV, OIB 44444444222 iz Zagreba, Ilica 4, otvoren i zaključen postupak stečaja zbog nedostatka imovine koja bi ušla u stečajnu masu, potrošač NN je za vrijeme razdoblja provjere ponašanja stekao nasljedstvo (nekretnine). Sastavite rješenje o nastavku stečaja potrošača.

R J E Š E N J E

Općinski sud

r i j e š i o j e

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

4. Rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača

Potrošač BB, OIB 44444447777 iz Zagreba, Ilica 4 ispunjava uvjete za otvaranje stečaja jer je nesposoban za plaćanje. Iz popisa imovine i obveza proizlazi da ima nekretninu opterećenu razlučnim pravom i automobil. Sastavite rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača.

R J E Š E N J E

Općinski sud

riješio je

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

5. Rješenje o odbačaju prijave tražbine

Vjerovnik NN, OIB 44444444433 iz Zagreba, Petrova 6, podnio je prijavu tražbine 19. svibnja 2016. Rješenje o otvaranju postupka stečaja objavljeno je na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova 1. ožujka 2016. Sastavite rješenje o odbačaju prijave tražbine.

R J E Š E N J E

Općinski sud

riješio je

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

6. Rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama

Ispitno ročište održano je 1. srpnja 2016. Vjerovniku NN, OIB 4444444411 iz Zagreba, Teslina 5. utvrđena je tražbina u iznosu od 50.000,00 kn, vjerovniku MM, OIB 44444444555 iz Rijeke, Teslina 5. utvrđena je tražbina u iznosu od 10.000,00 kn. Vjerovniku BB, OIB 44444444666 iz Zagreba, Gajeva7, povjerenik je osporio tražbinu u iznosu od 5.000,00 kn. Tražbina se odnosi na obračun zatezних kamata koje proizlaze iz ovršne isprave. Vjerovniku SS, OIB 44444444222 iz Siska, Petrova 2, stečajni vjerovnik BB, OIB 44444444666 iz Zagreba, Gajeva7, osporio je tražbinu u iznosu od 2.000,00 kn koja se zasniva na računu o prodaji namještaja. Sastavite rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama.

R J E Š E N J E

Općinski sud

r i j e š i o j e

Obrazloženje

Pouka o pravnom lijeku

DNA

Sudska praksa
Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske

Rješenje o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka

75. Pž-4618/15-4

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Kamelije Parać, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, sutkinje izvjestiteljice i Gorane Aralice Martinović, članice vijeća, u stečajnom postupku nad imovinom dužnika pojedinca JADRANKE ČUNČIĆ, OIB 83102831273, vlasnice obrta za prevođenje LINGVISTIKA, Zagreb, Kneza Ljudevita Posavskog 36a, odlučujući o dužnikovoj žalbi protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-1383/13 od 13. svibnja 2015., u sjednici vijeća održanoj 24. lipnja 2015.

r i j e š i o j e

Odbija se žalba dužnika pojedinca JADRANKE ČUNČIĆ iz Zagreba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-1383/13 od 13. svibnja 2015.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-1383/13 od 13. svibnja 2015. u točki I. njegove izreke otvoren je 13. svibnja 2015. u 12,00 sati stečajni postupak nad imovinom dužnika pojedinca Jadranke Čunčić, OIB 83102831273, vlasnice obrta za prevođenje Lingvistika, Zagreb, Kneza Ljudevita Posavskog 36a. Točkom II. izreke imenovan je Stjepan Rakarec stečajnim upraviteljem imovine dužnika pojedinca. Točkom III. izreke zaključen je stečajni postupak. Točkom IV. izreke određeno je da će se nastali troškovi podmiriti iz položenog predujma za pokriće troškova stečajnog postupka koji se ne mogu namiriti iz imovine dužnika, a točkom V. izreke određeno je da će se to rješenje objaviti u „Narodnim novinama“ i dostaviti Obrtnom registru radi brisanja dužnika iz registra.

U obrazloženju rješenja prvostupanjski sud je naveo kako su se stekli uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca, budući da je dužnik nesposoban za plaćanje u smislu odredbe čl. 4. st. 6. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12; dalje: SZ). Sud je utvrdio da dužnikova nesposobnost proizlazi iz potvrde Financijske agencije (dalje: FINA) od 13. svibnja 2013. koju je potvrdu FINA, kao podnositelj prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, dostavila uz prijedlog.

Protiv označenog rješenja dužnik pojedinac je podnio žalbu u kojoj navodi da je odmah nakon blokade žiro-računa od 21. siječnja 2013. pokrenut postupak predstečajne nagodbe u kojem postupku je podnesen plan financijskog restrukturiranja s poreznom upravom i zahtjev za plaćanje poreznog duga, ali da na te zahtjeve nije dobiven odgovor. Predlaže da ovaj sud ukine pobijano rješenje i dužniku produži rok za namirenje kompletnog dugovanja.

Žalba nije osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje na temelju odredbe čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13; dalje: ZPP) u vezi s čl. 6. SZ-a, u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je pobijano rješenje pravilno i osnovano na zakonu.

Iz spisa je razvidno da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnijela FINA na temelju ovlaštenja iz odredbe čl. 49. st. 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“ broj 108/12, 144/12, 81/13 i 113/13; dalje: ZFPPN) nakon što je odbačen dužnikov prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe. Rješenjem istog suda poslovni broj St-1383/13 od 16. prosinca 2014. pokrenut je postupak radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca te održana ročišta radi izjašnjenja o prijedlogu od 19. veljače 2015. i 14. travnja 2015. na koja dužnik pojedinac nije pristupio iako je uredno primio poziv. Tijekom prethodnog postupka dužnik pojedinac je sudu dostavio neovjereni prokazni popis imovine iz kojeg proizlazi da nema imovine pa je prvostupanjski sud rješenjem poslovni broj St-1383/13 od 14. travnja 2015. objavljenog u „Narodnim novinama“ broj 44/15 od 22. travnja 2015. pozvao dužnikove vjerovnike u roku od 15 dana uplatiti predujam u iznosu od 50.000,00 kn za pokriće troškova prethodnog i stečajnog postupka. Predujam nije uplaćen pa je sud donio pobijano rješenje.

Po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je pravilno zaključio kako su se u konkretnom slučaju stekli uvjeti za otvaranje i istovremeno zaključenje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca pa žalbeni navodi ne utječu na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.

Naime, postupak predstečajne nagodbe koji je pokrenut po prijedlog samog dužnika pojedinca završen je donošenjem rješenja o odbačaju prijedloga u kojem slučaju FINA podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka u smislu odredbe čl. 49. st. 2. ZFPPN-a. FINA je uz prijedlog dostavila Potvrdu od 13. svibnja 2013. iz koje proizlazi da dužnik pojedinac u razdoblju dužem od 60 dana ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje.

Prema odredbi čl. 4. st. 1. SZ-a stečaj se može otvoriti samo ako se utvrdi postojanje kojega od zakonom predviđenih stečajnih razloga pa kako je prvostupanjski sud utvrdio da je dužnik pojedinac nesposoban za plaćanje u smislu odredbe čl. 4. st. 6. SZ-a pravilno je ocijenio da su se stekli uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca.

Odredbom čl. 63. st. 1. SZ-a propisano je da se stečajni postupak neće provoditi nakon otvaranja ako se tijekom prethodnog postupka utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti pa je sud pravilno donio pobijano rješenje.

Žalbeni navod kako dužnik pojedinac nije pristupio na ročišta pred sudom jer je bio bolestan ne utječe na pravilnost pobijanog rješenja iz razloga što je dužnik uredno primio poziv, a izostanak nije opravdao. Osim toga, prema odredbi čl. 53. st. 9. SZ-a stečajni postupak se može obustaviti samo ako je dužnik do završetka prethodnoga postupka postao sposoban za plaćanje, što ovdje nije slučaj. Upravo suprotno iz žalbe proizlazi kako dužnik pojedinac se spori postojanje nesposobnosti za plaćanje, ali zahtijeva produljenje roka za namirenje duga što u konkretnom slučaju nije moguće jer mu sud nije odredio rok (niti to može) radi namirenja kompletnog duga.

U Zagrebu 24. lipnja 2015.

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka

PŽ-1974/16-3

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Alice Pelicarić, predsjednika vijeća, Maje Bilandžić, suca izvjestitelja i dr.sc. Srđana Šimca, člana vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom FUZUL INTERNATIONAL d.o.o., OIB 40314449316, Zadar, Andrije Hebranga 7, kojeg zastupa punomoćnik Gordan Vuletić, odvjetnik u Zagrebu, odlučujući o žalbi ranijeg dužnikovog zastupnika po zakonu protiv rješenja Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj St-23/15-27 od 26. veljače 2016., u sjednici vijeća održanoj 20. travnja 2016.

riješio je

Odbija se žalba zastupnika po zakonu dužnika FUZUL INTERNATIONAL d.o.o.koji je to bio do otvaranja stečajnog postupka kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj St-23/15-27 od 26. veljače 2016.

Obrazloženje

Rješenjem označenim u izreci otvoren je stečajni postupak nad dužnikom FUZUL INTERNATIONAL d.o.o., OIB 40314449316, Zadar, Andrije Hebranga 7, za stečajnog upravitelja imenovan je Antun Kovačević iz Zadra, pozvani su vjerovnici da u roku od 60 dana od dana objave rješenja o otvaranju stečajnog postupka na e-oglasnoj ploči suda prijave svoje tražbine stečajnom upravitelju, kao i razlučni i izlučni vjerovnici da u istom roku obavijeste stečajnog upravitelja o svojim pravima, a dužnikovi dužnici pozvani su na ispunjenje svojih obveza, određen je upis zabilježbe otvaranja stečajnog postupka u sudski registar, određeno je ispitno i izvještajno ročište za 14. lipnja 2016. i upis zabilježbe otvaranja stečajnog postupka u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u Zadru, zk.ul.13517, kčbr. 3731/2 k.o. Zadar.

U obrazloženju se navodi da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnio dužnik, da je rješenjem pokrenut postupak radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka, da je proveden prethodni postupak te da je iz izvješća privremenog stečajnog upravitelja utvrđeno da je stečajni dužnik trajno nesposoban za plaćanje te da ima imovinu i nekretnine te potraživanja iz vrijednosti kojih je moguće podmiriti troškove postupka, a dijelom i vjerovnike. Utvrđuje da postoje stečajni razlozi u smislu čl. 4., 6. i 11. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12, dalje: SZ) te na temelju odredbe čl. 53., čl. 54., čl. 55. i čl. 82. SZ-a donosi pobijano rješenje.

Zastupnik po zakonu dužnika do otvaranja stečajnog postupka je protiv navedenog rješenja podnio žalbu iz svih žalbenih razloga s prijedlogom ovom sud da pobijano rješenje ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje. U žalbi u bitnom navodi da je prvostupanjski sud trebao otvoriti i zaključiti stečajni postupak jer dugovanje dužnika iznosi 15.000,000,00 kn, a dužnik u vlasništvu ima jednu nekretninu i to poslovni prostor te pokretnine u vrijednosti od 30.000,00 kn koja imovina je pod hipotekom Sberbank d.d. Zagreb i provodi se ovršni postupak radi namirenja duga, imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna za namirenje troškova stečajnog postupka niti za namirenje vjerovnika. Stoga ukazuje da činjenično stanje nije pravilo utvrđeno te da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Žalba nije osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je primjenom odredbe čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07-Odluka USRH, 84/08, 96/08, 123/08-ispravak, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst i 25/13; dalje: ZPP) u vezi s čl. 6. SZ-a, u granicama razloga navedenih u žalbi te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava.

Ovaj sud nalazi da u prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi o službenoj dužnosti.

Žalitelj i ne osporava donesenu odluku kojom je stečaj nad dužnikom otvoren, nego ukazuje da je prvostupanjski sud stečaj, primjenom odredbe čl. 63. st. 1. SZ-a, trebao odmah i zaključiti.

Odredbom čl. 63. st. 1. SZ-a propisano je da će sud donijeti odluku o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka, ako tijekom prethodnoga postupka utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti.

U tijeku prethodnog postupka sud nije utvrdio da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna za namirenje troškova tog postupka ili da je neznatne vrijednosti. Upravo suprotno, utvrdio je da dužnik ima imovinu i nekretnine te potraživanja iz vrijednosti kojih je moguće podmiriti troškove postupka, a dijelom i vjerovnike.

Stoga prvostupanjski sud nije pogrešno primijenio materijalno pravo ne primijenivši i odredbu čl. 63. SZ-a i ne donijevši odmah odluku o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka. Ukoliko u tijeku postupka doista bude utvrđeno da stečajna masa nije dostatna ni za pokriće troškova stečajnog postupka, tada će se stečajni postupak obustaviti i zaključiti sukladno odredbi čl. 293. SZ-a („Narodne novine“ broj 71/15) u vezi s čl. 441. st. 2. SZ-a.

Stoga je pravilno prvostupanjski sud, u skladu s odredbom čl. 4. st. 2. SZ-a otvorio stečajni postupak nad dužnikom i u skladu s odredbom čl. 53., čl. 54. i čl. 55. SZ-a donio pobijano rješenje.

Slijedom svega navedenog, na temelju odredbe čl. 380. t. 2. ZPP-a u vezi s čl. 6. SZ-a, žalba je odbijena kao neosnovana i pobijano rješenje potvrđeno.

Zahtjev za ispravak tablica

75. Pž-190/12-5

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, suca izvjestitelja i Branke Vučaj, članice vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom CROATIA BUS d.d. u stečaju, Zagreb, Heinzelova 61, odlučujući o žalbi ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Sesvete, Slavenska avenija 63, kojeg zastupa punomoćnik Neno Rstić, odvjetnik u Zagrebu, Blankinijeva 9, protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-25/09 od 15. prosinca 2011., u sjednici vijeća održanoj 21. veljače 2012.

riješio je

I. Odbija se žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-25/09 od 15. prosinca 2011. u dijelu kojim je odbijen zahtjev vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o. za ispravak tablica stečajnog suca.

II. Odbacuje se žalba podnesena protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-25/09 od 15. prosinca 2011. u dijelu kojim je odbijen zahtjev vjerovnika Republike Hrvatske, Ministarstva Financija, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb za ispravak tablica stečajnog suca, kao nedopuštena.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Trgovački sud u Zagrebu odbio je zahtjev vjerovnika Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Zagreb i vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Sesevete, za ispravak tablica stečajnog suca.

U obrazloženju prvostupanjskog rješenja se navodi kako je ispravak tablice iz odredbe članka 177. stavka 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06 i 116/10; dalje: SZ) uređen odredbom članka 181. SZ-a i to na način da ispravak tablice može tražiti osoba koja uspije u parnici radi utvrđenja osnovanosti osporene tražbine, odnosno vjerovnik tražbine glede koje je osporavanje otklonjeno. Budući da je tražbina ranijeg vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o. utvrđena na posebnom ispitnom ročištu to nije ispunjen uvjet za ispravak tablice. Prvostupanjski sud je zaključio kako promjene nositelja tražbine nisu uvjet za izmjenu tablica stečajnog suca, već će biti od važnosti tek prilikom izrade diobenog popisa.

Protiv pobijanog rješenja žalbu je podnio vjerovnik ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Sesevete, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, bitne povrede postupovnih odredbi i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud preinači pobijano rješenje, podredno da ukine pobijano rješenje i predmet vrati na ponovan postupak. U žalbi u bitnom navodi kako je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavak 2. točka 11. Zakona o parničnom postupku jer o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima rješenja navodi o sadržaju zahtjeva odnosno isprava i samih tih zahtjeva odnosno isprava. Navedenu povredu obrazlaže navodeći da je stečajni sudac na posebnoj sjednici skupštine vjerovnika održane 24. listopada 2011. obavijestio nazočne vjerovnike da je Republika Hrvatska, Ministarstvo Financija, Područni ured Zagreb, zatražio ispravak tablica s obzirom na to da je stupio u pravni položaj ranijeg stečajnog vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o.,

Sesevete, i budući da mu je stečajni sudac priznao pravo glasa na predmetnoj skupštini. Na predmetnoj skupštini vjerovnika stečajni sudac je prihvatio prijedlog za ispravak tablice stečajnog suca po prijedlogu Republike Hrvatske, Ministarstva

Financija, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb, da stupi u pravni položaj vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Sesvete, za utvrđeni iznos tražbine od 3,867.995,47 kn pa izreka pobijanog rješenja proturječi zapisniku s predmetne skupštine.

Žalba je djelomično neosnovana, a djelomično nedopuštena.

Ispitavši pobijano rješenje na temelju odredbe članka 365. stavak 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08 i 57/11; dalje: ZPP) u vezi s člankom 6. SZ-a, u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavak 2. točke 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno odlučio o zahtjevu, iako je pogrešno primijenio materijalno pravo. Međutim i pravilnom primjenom materijalnog prava treba jednako odlučiti o zahtjevu za ispravak tablice stečajnog suca.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi kako je Republika Hrvatska, Ministarstvo Financija, Porezna uprava, Područni ured Zagreb, stupila u položaj stečajnog vjerovnika ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Sesvete, za utvrđenu tražbinu u iznosu od 3,867.995,47 kn na temelju pravomoćnog poreznog rješenja o ovrsi po osnovi poreznog duga. Iz zapisnika sa posebne sjednice vjerovnika razvidno je kako je stečajni sudac utvrdio da je predmetna tražbina prenesena na novog vjerovnika Republika Hrvatska, Ministarstvo Financija, Porezna uprava, Područni ured Zagreb (list 19. spisa).

Stečajni zakon uređuje dragovoljni prijenos, a ne prisilni prijenos tražbine pa tako prema odredbi članka 78.a SZ-a stečajni vjerovnik može otuđiti svoju tražbinu koju nije prijavio u stečajnom postupku i onu koju je prijavio u stečajnom postupku. Pri tome se prijenos tražbine koja je prijavljena u stečajnom postupku, na novog vjerovnika, dokazuje samo javnom ili javnoovjerenom ispravom ili ako stečajni vjerovnik koji je bio nositelj tražbine, taj prijenos potvrdi svojom izjavom danom pred stečajnim sucem.

U konkretnom slučaju stečajni vjerovnik ZOVKO-ZAGREB d.o.o. nije otuđio svoju tražbinu prijavljenu u stečajnom postupku nego je do prijenosa tražbine došlo na temelju pravomoćnog rješenja o ovrsi klasa UP/I-415-02/2010-001/2363, ur. broj 513-07-01-11-49 od 23. svibnja 2011. Navedenim rješenjem je naloženo stečajnom dužniku prilikom namirenja vjerovnika, tražbinu u iznosu od 3,867.995,47 kn umjesto stečajnom vjerovniku ZOVKO-ZAGREB d.o.o., platiti Republici Hrvatskoj, Ministarstvu Financija, Poreznoj upravi.

Prvostupanjski sud je prihvatio da je do prijenosa tražbine došlo na temelju ovršnog poreznog rješenja koje je javna isprava u smislu odredbe članka 78.a SZ-a.

Ovakav zaključak prvostupanjskog suda nije pravilan jer se u konkretnom slučaju ne primjenjuje odredba članka 78.a SZ-a već odredbe Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 147/08 i 18/11; dalje: OPZ) i Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08; dalje: OZ).

Naime, predmetnim poreznim rješenjem naloženo je ovršenikovom dužniku, ovdje stečajnom dužniku, tražbinu u iznosu od 3,867.995,47 kn po dospelosti, platiti umjesto ovršeniku, ovdje stečajnom vjerovniku ZOVKO-ZAGREB d.o.o., Republici Hrvatskoj, Ministarstvu financija, Poreznoj upravi. Tražbina stečajnih vjerovnika utvrđuje se na ispitnom ročištu prema odredbi članka 177. SZ-a i svrstava u određeni red prvenstva (isplatni red) radi njenog namirenja. Stjecanjem položaja u određenom isplatnom redu, stečajni vjerovnik, stječe pravo namirenja svoje tražbine kada se steknu uvjeti za njeno namirenje. Uvjeti za namirenje tražbine u stečajnom postupku stječu se nakon pritjecanja gotovinskih sredstava (članak 183. stavak 2. SZ-a), a namirenje se vrši diobama. Prije svake diobe stečajni upravitelj sastavlja popis tražbina koje se uzimaju u obzir pri diobi (članak 184. stavak 1. SZ-a). Nakon pravomoćnosti diobenog popisa (djelomičnog, završnog) vrši se dioba na način da se na žiro-račun vjerovnika koji se namiruje prilikom diobe isplaćuje pripadajući iznos tražbine koja je uzeta u obzir pri diobi. Tek prilikom diobe stečajni upravitelj ima obvezu u ime stečajnog dužnika, kao ovršenikovog dužnika, tražbinu umjesto stečajnom vjerovniku ZOVKO-ZAGREB d.o.o., isplatiti Republici Hrvatskoj.

Prema odredbi članka 162. OZ-a koji se primjenjuje i u postupku porezne ovrhe sukladno odredbi članka 138. OPZ-a, prijenos tražbine je proveden dostavom ovršenikovom dužniku, ovdje stečajnom dužniku, predmetnog poreznog rješenja kojim je prijenos određen.

Nakon tako izvršenog prijenosa tražbine nije potrebno raditi ispravak tablice stečajnog suca, jer se ispravak te tablice, vrši samo u slučaju osporenih tražbina, a nakon što se razlozi osporavanja otklone u parničnom postupku (članak 181. SZ-a). Tom prilikom se osporena tražbina stečajnog vjerovnika razvrstava u utvrđene tražbine pripadajućeg isplatnog reda.

Stoga je prvostupanjski sud pravilno odbio zahtjev za donošenje rješenja o ispravku tablice stečajnog suca, iako je pogrešno primijenio materijalno pravo. Međutim, kako je posljedica za žalitelja ista, nje bilo razloga ukidati pobijano rješenje.

Pri tome žalbeni navodi kako je prvostupanjski sud u zapisniku na skupštini vjerovnika konstatirao da prihvaća ispravak tablica stečajnog suca, a u pisanom otporku rješenja odbio taj zahtjev, nemaju utjecaja na pravilnost pobijanog rješenja, jer sud u tom dijelu nije donio nikakvu odluku.

Slijedom navedenog, valjalo je riješiti kao u točki I. ovog rješenja prema odredbi članka 380. stavak 2. ZPP-a u vezi s odredbom članka 6. SZ-a.

Kako je žalitelj podnio žalbu i protiv dijela rješenja kojim je odbijen zahtjev Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave to je u tom dijelu trebalo žalbu odbaciti kao nedopuštenu u smislu odredbe članka 358. ZPP-a, budući da žalitelj nije ovlašten podnositi žalbu na dio rješenja kojim je odbijen zahtjev drugog vjerovnika.

U Zagrebu 21. veljače 2012.

Rješenje o odbačaju prijedloga za otvaranje stečaja

75. PŽ-2876/12-3

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, suca izvjestitelja i Branke Vučaj, člana vijeća, u postupku povodom prijedloga dužnika MONTI - KNJIGA d.o.o., Zagreb, Ksaver 78, za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, odlučujući o dužnikovoj žalbi protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-1510/11 od 20. ožujka 2012., u sjednici vijeća održanoj 8. svibnja 2012.

riješio je

Odbija se žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-1510/11 od 20. ožujka 2012.

Obrazloženje

Rješenjem poslovni broj St-1510/11 od 20. ožujka 2012. Trgovački sud u Zagrebu je odbacio dužnikov prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad njim.

U obrazloženju je navedeno da je dužnik kao predlagatelj na osnovi odredbe članka 41. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08, 116/10 i 25/12; dalje: SZ) zaključkom od 28. studenoga 2011., pozvan u roku od 15 dana predujmiti iznos od 13.000,00 kn na ime predujma za pokriće troškova prethodnog postupka. Sud smatra predujam potrebnim stoga što bi se u ovom slučaju trebao provesti prethodni postupak u kojem bi bili stvoreni troškovi (za rad stečajnog upravitelja te oglašavanje u „Narodnim novinama“). Navedeno je i to da nije bilo uvjeta za oslobođenje dužnika od uplate predujma u skladu s odredbom članka 41. stavka 4. SZ-a, jer dužnik nije uz prijedlog dostavio ovjerovljeni prokazni popis imovine kojim bi dokazao da ima dovoljno imovine za pokriće troškova prethodnog postupka.

Protiv navedenog rješenja dužnik je podnio žalbu u kojoj je naveo da je u društvu dužnika jedino zaposlen direktor Milivoj Pejnović te da društvo nema sredstava za uplatu predujma za pokriće troškova postupka niti ima imovine. Zbog toga smatra da nije bilo niti potrebe dostavljati prokazni popis imovine.

Žalba nije osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje na temelju odredbe članka 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08 i 57/11; dalje: ZPP) u vezi s člankom 6. SZ-a u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnoga prava, ovaj je sud utvrdio da je pobijano rješenje pravilno i zakonito.

Iz predmetnog je spisa razvidno da je prvostupanjski sud zaključkom od 28. studenoga 2011. pozvao dužnika u roku od 15 dana uplatiti predujam u iznosu od 13.000,00 kn za pokriće troškova prethodnog postupka, koji troškovi su potrebni radi isplate naknade stečajnom upravitelju i radi plaćanja troškova oglašavanja. Sud je upozorio dužnika na posljedicu nepostupanja po nalogu suda u smislu odredbe članka 41. stavak 2. SZ-a. Dužnik je zaključak primio 2. siječnja 2012., pa kako po zaključku nije postupio, prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje.

Po ocjeni ovog suda, dužnik je pravilno pozvan uplatiti predujam na koji je pozvan. Stečajni zakon ne sadrži izričitu odredbu o obvezi stečajnog dužnika na uplatu predujma za pokriće troškova prethodnog postupka, kao što je to slučaj s obvezom vjerovnika koji podnosi prijedlog. No, iz cjelokupne odredbe članka 41. SZ-a ipak proizlazi dužnikova obveza postupiti po članku 41. stavku 1. SZ-a. Naime, stečajni vjerovnik, kao predlagatelj, dužan je uplatiti predujam za pokriće troškova prethodnog postupka u iznosu koji zaključkom odredi stečajni sudac. Ako vjerovnik ne uplati predujam u roku od 15 dana, stečajni će sudac rješenjem odbaciti prijedlog (članak 41. stavak 1. i 2. SZ-a). Zakonom je nadalje propisana iznimka po kojoj sud može rješenjem osloboditi uplate predujma stečajnog dužnika koji je predložio otvaranje stečajnog postupka, ako on dokaže dostavljanjem javnobilježnički ovjerenog prokaznog popisa imovine da ima dovoljno imovine za pokriće troškova prethodnog postupka (članak 41. stavak 4. SZ-a). Iz izloženog dakle proizlazi da sud iznimno može osloboditi dužnika plaćanja predujma, a ne i da to mora učiniti. Sud će u svakom konkretnom slučaju procijeniti hoće li odstupati od općeg pravila i primijeniti iznimku. Međutim, u konkretnom slučaju dužnik nije uz prijedlog dostavio prokazni popis imovine iz koje bi proizašlo da ima dovoljno sredstava za pokriće troškova stečajnog postupka. U zaključku i u pobijanom rješenju sud je valjano obrazložio zašto je dužnika pozvao na uplatu predujma u iznosu od 13.000,00 kn.

S obzirom na navedeno, valjalo je na osnovi odredbe članka 380. točka 2. ZPP-a u vezi s člankom 6. SZ-a odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi pobijano rješenje, uz napomenu da je dužnik ovlašten ponovo podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

U Zagrebu 8. svibnja 2012.

Završni diobeni popis – prigovor

75. PŽ-8372/13-3

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, suca izvjestitelja i Branke Vučaj, članice vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom TEKSTIL UZOR d.o.o. u stečaju, OIB 15848281183, Split, Poljička cesta 32, odlučujući o žalbi stečajne vjerovnice DIJANE UVODIĆ iz Solina, Gašpina mlinica 79, protiv rješenja Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-109/11 od 24. rujna 2013., u sjednici vijeća održanoj 22. listopada 2013.

r i j e š i o j e

Odbija se žalba stečajne vjerovnice DIJANE UVODIĆ iz Solina, Gašpina mlinica 79, kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-109/11 od 24. rujna 2013.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-109/11 od 24. rujna 2013. odbijen je prigovor stečajne vjerovnice Dijane Uvodić na završni diobeni popis, jer stečajna vjerovnica nije dostavila sudu dokaz o tome da je pokrenula parnicu radi utvrđenja osporene tražbine, odnosno odluku iz koje bi proizlazilo da je u međuvremenu u parničnom postupku njena tražbina utvrđena.

Protiv označenog rješenja žalbu je podnijela stečajna vjerovnica Dijana Uvodić navodeći da je pobijano rješenje paušalno i nije utemeljeno na ispravama koje su priložene u spis. Nadalje, navodi da je prigovor na završni diobeni popis stavljen iz razloga pobijanja nezakonitih radnji kojima je došlo do nezakonitog utvrđenja i umanjenja stečajne mase u drugom poveznom društvu koje se također nalazi u stečajnom postupku. Predlaže da ovaj sud prihvati žalbu i ukine pobijano rješenje.

Žalba nije osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje na temelju čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13; dalje: ZPP), u vezi s čl. 381. ZPP-a, te čl. 6. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ) u granicama žalbenih razloga i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka i pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je prvostupanjsko rješenje pravilno i osnovano na zakonu.

Iz spisa je razvidno da je u stečajnom postupku nad dužnikom Tekstil uzor d.o.o. u stečaju, Split, rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-109/11 od 21. srpnja 2011. osporena tražbina stečajne vjerovnice Dijane Uvodić u prvom višem isplatnom redu u iznosu od 65.303,28 kn i da je stečajna vjerovnica upućena u roku od osam dana od primitka rješenja pokrenuti parnicu. Iz obrazloženja navedenog rješenja proizlazi da je stečajnoj vjerovnici osporena tražbina jer nije bila u radnom odnosu kod stečajnog dužnika Tekstil uzor d.o.o. u stečaju, već kod stečajnog dužnika Uzor d.d. u stečaju.

Iz izvješća stečajne upraviteljice za završno ročište od 7. lipnja 2013. proizlazi da je 76 radnika dužnika Uzor d.d. u stečaju prijavilo tražbinu u stečajnom postupku nad dužnikom Tekstil uzor d.o.o. u stečaju, da je 56 radnika kojima je tražbina osporena u stečajnom postupku Tekstil uzor d.o.o. u stečaju pokrenulo parnice pred Općinskim sudom u Splitu, da je od tog broja 48 radnika povuklo tužbe pred Općinskim sudom u Splitu. Iz navedenog izvješća ne proizlazi da je stečajna vjerovnica Dijana Uvodić pokrenula parnicu radi utvrđenja osporene tražbine kako je upućena rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-109/11 od 21. srpnja 2011.

Iz zapisnika sa završnog ročišta održanog 2. rujna 2013. proizlazi da je stečajna vjerovnica Dijana Uvodić na ročištu izjavila prigovor na završni diobeni popis smatrajući da je njena tražbina trebala biti obuhvaćena završnim diobenim popisom s obzirom na to da je dugogodišnja radnica društva Uzor d.d.

Po ocjeni ovog suda, a na temelju navedenog stanja spisa, prvostupanjski sud je pravilno primijenio odredbu čl. 190. i 193. SZ-a kada je odbio prigovor stečajne vjerovnice na završni diobeni popis.

Prema odredbi čl. 193. st. 1. t. 2. SZ-a na završnom se ročištu podnose prigovori na završni popis. Završni (diobeni) popis predstavlja listu svih tražbina s naznakom njihovih vjerovnika koje će se pri završnoj diobi uzeti u obzir te je popraćen prijedlogom stečajnog upravitelja za podjelu iznosa stečajne mase, koji će preostati po ispunjenju obveza stečajne mase radi namirenja ukupne sume prema tabeli utvrđenih tražbina u stečajnoj kvoti (postotku).

Završni diobeni popis mora se po suglasnosti stečajnog suca za završnu diobu izložiti u pisarnici stečajnog suda na uvid sudionicima te se mora zbroj tražbina iz popisa kao i raspoloživi iznos stečajne mase koji će se raspodijeliti vjerovnicima javno objaviti (čl. 184. st. 2. SZ-a). Te dvije odredbe omogućavaju vjerovnicima da se upoznaju s planiranom završnom diobom te da utvrde ima li razloga za podnošenje prigovora na izrađeni završni popis.

Kao i kod djelomične diobe i pri završnoj diobi primjenjuje se pravilo prema kojem stečajni vjerovnik koji je upućen u parnicu radi utvrđenja svoje osporene tražbine, mora u roku od 15 dana od javne objave zbroja tražbina i raspoloživog iznosa stečajne mase za isplatu, podnijeti dokaz stečajnom upravitelju da je podnio tužbu radi utvrđenja te tražbine, odnosno da je preuzeo ranije pokrenutu parnicu, ako želi da iznos koji bi on dobio da njegova tražbina nije osporena, bude izdvojen dok se parnica pravomoćno ne završi (čl. 185. st. 1. i 2. SZ-a). U skladu s odredbom čl. 194. SZ-a, budući da je riječ o završnoj diobi, taj će izdvojeni iznos stečajni upravitelj uz suglasnost stečajnog suca, položiti kod suda ili javnog bilježnika. Ako vjerovnik ne podnese pravodobno navedeni dokaz, njegova se tražbina pri završnoj diobi neće uzeti u obzir (čl. 185. st. 3. SZ-a).

U konkretnom slučaju stečajni sudac je rješenjem poslovni broj St-109/11 od 2. srpnja 2013. pri davanju suglasnosti na završni diobeni popis postupio prema odredbi čl. 184. st. 2. SZ-a.

Stečajna vjerovnica nije izvijestila stečajnog upravitelja da je podnijela tužbu nakon što je rješenjem istog suda poslovni broj St-109/11 od 21. srpnja 2011. upućena na parnicu niti je dostavila dokaz da je podnijela tužbu.

Stečajna vjerovnica niti na završnom ročištu niti u žalbi ne tvrdi da je tužbu podnijela i da je o podnesenoj tužbi pravodobno izvijestila stečajnog upravitelja, pa je prvostupanjski sud pravilno odbio njen prigovor na završni diobeni popis, kao neosnovan, primjenom odredbe čl. 190. i 193. st. 3. SZ-a.

Žalbeni navodi koji se odnose na ukazivanje žaliteljice na nezakonitost utvrđenja i umanjenja stečajne mase u drugom poveznom društvu, nemaju utjecaja na valjanost i pravilnost pobijanog rješenja, jer predmet prigovora na završni diobeni popis može biti: da neka tražbina nije unesena u završni popis, a trebala bi biti, ili da je unesena, a nije smjela biti unesena ili pak da je smjela biti unesena, ali je neispravno unesena.

Slijedom navedenog valjalo je žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje prema odredbi čl. 368. st. 1. ZPP-a u vezi s odredbom čl. 6. SZ-a kako je riješeno u izreci ovog rješenja.

U Zagrebu 22. listopada 2013.

Osporena tražbina – upućivanje na parnicu

25. Pž-5275/13-3

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Draženke Deladio, predsjednika vijeća, Lidije Tomljenović, suca izvjestitelja i Kristine Saganić, člana vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom ORTIS COMMERCE d.o.o. u stečaju, OIB 27408374267, Grobnik (Općina Čavle), Kikovica b.b., odlučujući o žalbi stečajnog vjerovnika PAOLA BLAŽEVIĆA vl. obrta ROV, Buje, Kaldanija 30, protiv rješenja Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-91/12 od 9. svibnja 2013., u sjednici vijeća održanoj 16. srpnja 2013.

riješio je

I. Djelomično se odbija žalba stečajnog vjerovnika PAOLA BLAŽEVIĆA vl. obrta ROV, Buje, kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-91/12 od 9. svibnja 2013. u pobijanom dijelu izreke u kojem je tom stečajnom vjerovniku osporena tražbina u drugom višem isplatnom redu pod rednim brojem 49. u iznosu od 180.000,00 kn.

II. Djelomično se ukida rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-91/12 od 9. svibnja 2013. u pobijanom dijelu u kojem je pod rednim brojem 53. stečajni vjerovnik PAOLO BLAŽEVIĆ vl. obrta ROV, Buje, upućen na „nastavak parnice radi utvrđivanja osnovanosti njegove tražbine drugog višeg isplatnog reda u iznosu od 180.000,00 kn u roku od osam dana od dana dostave izvotka rješenja, inače će se smatrati da je odustao od prava na vođenje parnice“ i u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-91/12 od 9. svibnja 2013. osporena je među ostalim tražbina stečajnog vjerovnika PAOLA BLAŽEVIĆA vl. obrta ROV, Buje, kao tražbina drugog višeg isplatnog reda, pod rednim brojem 49. u iznosu od 180.000,00 kn. Istim rješenjem u dijelu izreke pod rednim brojem 53. taj vjerovnik PAOLO BLAŽEVIĆ vl. obrta ROV, Buje, upućen je na nastavak parnice radi utvrđivanja osnovanosti njegove tražbine drugog višeg isplatnog reda u iznosu od 180.000,00 kn u roku od osam dana od dana dostave izvotka rješenja, uz upozorenje da će se u protivnom smatrati da je odustao od prava na vođenje parnice.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je stečajni upravitelj na ispitnom ročištu održanom 9. travnja 2013. među ostalim osporio žaliteljevu tražbinu kao stečajnog vjerovnika u iznosu od 180.000,00 kn uz obrazloženje da je „parnica u tijeku“.

Stečajni vjerovnik PAOLO BLAŽEVIĆ vl. obrta ROV, Buje, podnio je žalbu protiv dijela navedenog rješenja koji se odnosi na njega. U žalbi navodi da među strankama nije u tijeku parnični postupak, jer je u predmetu poslovni broj P-118/12 parnični sud 13. rujna 2012. donio rješenje kojim utvrđuje da je tužba povučena, što znači da je taj predmet okončan prije nego što je žalitelj podnio prijavu tražbine u stečajnom postupku. Kako nijedan parnični postupak nije bio u tijeku, sud je pogrešno uputio žalitelja na nastavak parnice. Stoga predlaže da se pobijano rješenje ukine ili preinači.

Žalba je djelomično osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je sukladno odredbama čl. 365. st. 1. i 2. i čl. 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine„ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13: dalje ZPP), a u vezi s odredbom članka 6. Stečajnog zakona („Narodne novine broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12: dalje: SZ) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka propisane odredbom čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Iz spisa je razvidno da je rješenjem istog suda poslovni broj St- 91/12 od 23. siječnja 2013. otvoren stečajni postupak nad dužnikom ORTIS COMMERCE d.d. Grobnik (Općina Čavle), Kikovica b.b., te su pozvani vjerovnici prijaviti tražbine u roku od 30 dana od isteka osmog dana od objave oglasa o otvaranju stečajnog postupka. Stečajni vjerovnik PAOLO BLAŽEVIĆ vl. obrta ROV, Buje, podnio je prijavu tražbine u iznosu od 180.000,00 kn.

Iz zapisnika s ispitnog ročišta održanog 9. travnja 2013. razvidno je da je žaliteljeva tražbina ispitivana i da je stečajni upravitelj osporio tražbinu u cijelosti u iznosu od 180.000,00 kn s osnove naknade štete uz obrazloženje da je „parnica u tijeku pred Trgovačkim sudom u Rijeci“.

Prema odredbi čl. 175. st. 1. SZ-a stečajni upravitelj je dužan određeno se izjasniti priznaje li ili osporava svaku prijavljenu tražbinu.

Na temelju izjašnjenja stečajnog upravitelja stečajni sudac sastavlja posebnu tablicu ispitanih tražbina, a zatim na temelju odredbe čl. 177. st. 3. SZ-a donosi rješenje kojim odlučuje o tome u kojem su iznosu i u kojem isplatnom redu utvrđene, odnosno osporene pojedine tražbine. Tim rješenjem stečajni sudac odlučuje i o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja, odnosno osporavanja tražbine. Dakle, ovisno

o izjašnjenju stečajnog upravitelja o razlozima osporavanja stečajni sudac donosi rješenje o upućivanju u parnicu ili nastavak parnice.

Žalitelj ne osporava da je stečajni upravitelj osporio njegovu tražbinu na općem ispitnom ročištu zasnovanu na tvrdnji da je „parnica u tijeku“.

Stoga je pobijano rješenje, u skladu s odredbom čl. 177. st. 3. SZ-a, u dijelu u kojem je utvrđeno da je osporena žaliteljeva tražbina u iznosu od 180.000,00 kn.

Žalitelj u parnici na koju bude upućen rješenjem stečajnog suda može dokazivati osnovanost svoje tražbine sukladno odredbi članka 180. SZ-a.

Međutim, stečajni vjerovnik je pogrešno upućen na „nastavak parnice“.

U konkretnom slučaju zbog paušalnog, nepotpunog i konačno pogrešnog izjašnjenja stečajnog upravitelja da se tražbina žalitelja osporava jer je „parnica u tijeku“, stečajni sudac je donio pogrešnu odluku o upućivanju žalitelja na nastavak parnice.

Naime, stečajni upravitelj osporio je žaliteljevu tražbinu paušalno navodeći da je „parnica u tijeku“ bez navođenja razloga osporavanja. Stečajni upravitelj nije naznačio ni broj te „parnice u tijeku“.

Parnica koja se vodila među strankama glede prijavljene tražbine nije razlog za osporavanje tražbine, nego je i tu prijavljenu tražbinu stečajni upravitelj bio dužan ispitati navodeći pravi razlog osporavanja. U slučaju priznanja tražbine nema razloga za daljnje vođenje parnice, te se u slučaju osnovanosti tražbine ne stvaraju nepotrebni troškovi stečaja i ne odugovlači postupak.

Osim toga, ako se glede prijavljene tražbine i vodila parnica prije otvaranja stečajnog postupka s danom otvaranja stečajnog postupka se svi postupci prekidaju po samom zakonu (čl. 212. t. 5. ZPP-a), pa u vrijeme ispitivanja tražbine ni teoretski parnica ne može biti „u tijeku“. Postupak se može nastaviti tek ako stečajni upravitelj ospori tražbinu i stečajni vjerovnik bude upućena da parnicu nastavi. U slučaju upućivanja da se „parnica nastavi“ mora biti određeno naznačen broj parnice (predmeta) za koji je vjerovnik upućen nastaviti postupak.

Iz tablice stečajnog upravitelja razvidno je samo da se u konkretnom slučaju radi u tražbini s osnove naknade štete. Nije vidljiv broj predmeta parnice u tijeku da bi se vjerovnik mogao uputiti na nastavak određene parnice.

Iz rješenja Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-118/12 koje je žalitelj priložio uz žalbu razvidno je da je taj postupak dovršen rješenjem od 13. rujna 2012. utvrđenjem da je tužitelj povukao tužbu, a iz obrazloženja je razvidno da je tužitelj

povukao tužbu podneskom od 4. rujna 2012. prije tuženikovog upuštanja u raspravljanje.

Stoga je prvostupanjsko rješenje, na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a potvrđeno u dijelu u kojem je utvrđeno da je osporena žaliteljeva tražbina u iznosu od 180.000,00 kn.

Na temelju odredbe čl. 370. ZPP-a prvostupanjsko rješenje je ukinuto u dijelu u kojem je žalitelj upućen na „nastavak parnice“ glede osporene žaliteljeva tražbina u iznosu od 180.000,00 kn.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će otkloniti ukazane nedostatke na način da će valjano uputiti žalitelja na parnicu radi utvrđenja osnovanosti tražbine koja je prijavljena i ispitana na općem ispitnom ročištu sukladno odredbi čl. 177. st. 3. SZ-a ili na nastavak određene parnice sukladno odredbi čl. 179. SZ-a.

U Zagrebu 16. srpnja 2013.

Osporena tražbina- upućivanje na parnicu

12. Pž-1248/16-3

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Alice Pelicarić, predsjednika vijeća, Maje Bilandžić, suca izvjestitelja, i dr. sc. Srđana Šimca, člana vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom MESOPROMET LASIĆ d.o.o. u stečaju, OIB 66692066072, Sveti Križ Začretje, Donja Pačetina 64, odlučujući o žalbi stečajnog vjerovnika STOČAR d.o.o., OIB 59568841532, Varaždin, Trg Ivana Perkovca 24, kojeg zastupa punomoćnik Dragan Ergarac, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Uskoković & partneri, Varaždin, protiv dijela rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-567/15 od 26. siječnja 2016., u sjednici vijeća održanoj 30. ožujka 2016.

riješio je

Preinačuje se rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-567/15 od 26. siječnja 2016. u dijelu točke II. osporenih tražbina viših isplatnih redova u kojem se stečajni vjerovnik STOČAR d.o.o., OIB 59568841532, Varaždin, Trg Ivana Perkovca 24, upućuje na parnicu radi utvrđenja osporene tražbine i rješava:

Upućuje se stečajni vjerovnik STOČAR d.o.o. da radi utvrđenja osporene tražbine u roku od osam dana od dana primitka ovog rješenja predloži nastavak parničnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Zlataru, Stalnom službom u Zaboku pod poslovnim brojem P-586/12, jer će se inače smatrati da je odustao od prava na vođenje parnice.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem prvostupanjski je sud u pobijanom dijelu točke II. izreke osporio tražbinu navedenog vjerovnika kao tražbinu drugog više isplatnog reda u iznosu od 50.512,50 kn, a vjerovnik je rješenjem u pobijanom dijelu upućen u roku od osam dana od primitka rješenja pokrenuti parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine.

Takvo je rješenje prvostupanjski sud donio na temelju odredbe čl. 178. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ), jer je stečajni upravitelj stečajnog dužnika osporio prijavljenu tražbinu tog stečajnog vjerovnika u navedenom iznosu, a kao razlog naveo je da je u tijeku parnični postupak.

Protiv dijela tog rješenja kojim je stečajni vjerovnik upućen u parnicu radi utvrđenja osporene tražbine žalbu je izjavio stečajni vjerovnik iz svih zakonskih razloga te predlaže ovome sudu preinačiti rješenje u pobijanom dijelu. Navodi kako je u pogledu osporene tražbine u tijeku parnica, prijavljena tražbina odnosi se na troškove parničnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Zlataru, Stalnom službom u Zaboku pod poslovnim brojem P-586/12 radi pobijanja pravnih radnji dužnika, po tužbi stečajnog vjerovnika protiv Jadranke Lasić, koja je te radnje poduzela u korist stečajnog dužnika. Troškovi koji su prijavljeni kao tražbina u ovom stečajnom postupku nastali su do prekida navedenog parničnog postupka, pa žalitelj predlaže primjenu čl. 95. st. 3. i čl. 179. SZ-a i upućivanje stečajnog vjerovnika na predlaganje nastavka parničnog postupka.

Žalba je osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje na temelju odredaba čl. 365. st. 1. i 2. i čl. 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11–pročišćeni tekst i 25/13; dalje: ZPP), u vezi s odredbom čl. 6. SZ-a, u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka propisane čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud utvrđuje da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo.

Iz podataka u spisu utvrđuje se da je prvostupanjski sud održao ispitno ročište 26. siječnja 2016., kada su ispitane prijavljene tražbine pa tako i predmetna. Predmetna tražbina odnosi se na troškove parničnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Zlataru, Stalnom službom u Zaboku pod poslovnim brojem P-586/12 radi pobijanja pravnih radnji dužnika, nastale do prekida postupka. Stečajni upravitelj stečajnog dužnika osporio je navedenu prijavljenu tražbinu, kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda, a kao razlog naveo je da je u tijeku parnični postupak.

Prvostupanjski sud je primijenio odredbu čl. 178. st. 1. SZ-a kojom je jasno propisano da u slučaju ako je stečajni upravitelj ili koji od stečajnih vjerovnika osporio tražbinu, stečajni sudac upućuje u parnicu stečajnog vjerovnika radi utvrđivanja osporene tražbine. Međutim, odredbom čl. 179. SZ-a propisano je da ako je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka tekla parnica o tražbini, postupak radi utvrđivanja nastavit će se preuzimanjem te parnice, a prijedlog za nastavak parnice može staviti vjerovnik čija je tražbina osporena ili osporavatelj.

Iz sadržaja spisa proizlazi da je stečajni vjerovnik u prijavi tražbine sukladno odredbi čl. 173. st. 3. SZ-a naveo da se o prijavljenoj tražbini koja se odnosi na troškove parničnog postupka nastale do prekida postupka, vodi parnični postupak pred Općinskim sudom u Zlataru, Stalnom službom u Zaboku pod poslovnim brojem P-586/12 radi pobijanja pravnih radnji dužnika, po tužbi stečajnog vjerovnika protiv Jadranke Lasić, koja je te radnje poduzela u korist stečajnog dužnika. Prvostupanjski sud je propustio voditi računa pri donošenju odluke o upućivanju u parnicu, da je iz prijave tražbine vidljivo da se o osporenoj tražbini već vodi parnica, da su navedeni podaci o sudu pred kojim se vodi te naznačen broj predmeta, te uputiti na nastavak tog parničnog postupka, primjenom odredbe čl. 179. st. 1. SZ-a, a ne na pokretanje novog parničnog postupka.

Slijedom navedenog, valjalo je, na temelju odredbe čl. 380. t. 3. ZPP-a u vezi s odredbom čl. 6. SZ-a, žalbu uvažiti i rješenje preinačiti na način kako je to odlučeno u izreci ovog rješenja.

U Zagrebu 30. ožujka 2016.

Rješenje o oslobođenju od preostalih obveza

X Pž-1353/04-3

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Kamelije Parać, predsjednika vijeća, te Zdravka Junačka i mr. sc. Borislava Blaževića, članova vijeća, u stečajnom postupku nad imovinom dužnika pojedinca SVENA NEDOKLANA, JMBG 260894680038 iz Splita, Cesta Mira 8, zubara u stomatološkoj ordinaciji u Splitu, Fra Bonina 6, koga zastupa stečajna upraviteljica Anči Bašić, odlučujući o žalbi stečajnog vjerovnika ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK d.d. Rijeka, Jadranski trg 3a, protiv rješenja Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-118/02 od 14. siječnja 2004., u sjednici vijeća održanoj 6. veljače 2007. godine

r i j e š i o j e

Odbija se žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-118/02 od 14. siječnja 2004. godine.

Obrazloženje

Trgovački sud u Splitu rješenjem poslovni broj St-118/02 od 14. siječnja 2004. godine pod A/ riješio je da će se dužnik pojedinac SVEN NEDOKLAN, zubar u stomatološkoj ordinaciji u Splitu, Fra Bonina 6, osloboditi svojih preostalih obveza prema stečajnim vjerovnicima pod uvjetima:

1) ako u roku od sedam godina isplati stečajnim vjerovnicima prvoga i drugoga višeg isplatnog reda 20% u ovome stečajnom postupku priznatih i utvrđenih tražbina.

Pod točkom I. navedene su tražbine prvog višeg isplatnog reda.

Pod točkom II. navedene su tražbine drugog višeg isplatnog reda – opći isplatni red.

2) ako na ime isplate naprijed navedenih 20% od utvrđenih tražbina svih stečajnih vjerovnika svakoga mjeseca bude uplaćivao povjereniku na poseban račun iznos od 1.943,77 kn,

3) ako u roku od šest mjeseci isplati dosadašnji trošak stečajne upraviteljice na ime nagrade i naknade troškova u ukupnom iznosu 3.614,00 kuna,

4) ako bude plaćao povjereniku mjesečnu nagradu u iznosu od 1.000,00 kn brutto,

5) Plaćanja treba vršiti najkasnije do desetog u mjesecu za prethodni mjesec.

Pod točkom B) navedene su dužnosti dužnika pojedinca Svena Nedoklana.

Pod točkom C) povjerenikom je imenovana Anči Bašić, stečajna upraviteljica.

Pod točkom D) navedene su dužnosti stečajnog povjerenika Anči Bašić.

Pod točkom E) riješeno je da rokovi počinju teći od 1. travnja 2004. godine.

Pod točkom F) navedeno je pod kojim će uvjetima sud dužniku pojedincu uskratiti oslobođenje od preostalih obveza.

Prema obrazloženju pobijanog rješenja odlučujući o prijedlogu dužnika za oslobođenjem sud je isti odlučio prihvatiti.

Na Skupštini vjerovnika održanoj 13. siječnja 2004. četvorica prisutnih vjerovnika bila su protiv prijedloga dužnika za oslobođenjem od preostalih obveza. Nitko od vjerovnika koji su bili protiv prijedloga dužnika nije učinio vjerojatnim postojanja kojeg od osnova za odbijanje prijedloga dužnika za oslobođenjem od preostalih obveza, kako to protivljenje uvjetuje odredba članka 286. stavak 2. Stečajnog zakona. Stoga to protivljenje sud ocjenjuje kao nedopušteno. Stoga ne postoje razlozi za odbijanje prijedloga dužnika za oslobođenjem od preostalih obveza.

Protiv citiranog rješenja žalbu je podnio:

Stečajni vjerovnik ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK d.d. Rijeka zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanje, te zbog bitne povrede odredaba postupka.

Predložio je da se pobijano rješenje preinači u smislu žalbenih navoda, podredno da se isto ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovan postupak.

Žalba nije osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je na temelju odredbe članka 365. stavak 1. u vezi članka 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03) u vezi s člankom 6. Stečajnog zakona („Narodne novine“ br. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03 i 82/06), ovaj sud nalazi da je pobijano rješenje pravilno i zakonito.

Odbijanje prijedloga za oslobođenje dužnika za oslobođenjem od preostalih obveza uređeno je odredbom članka 286. Stečajnog zakona. Dužnik pojedinac može podnijeti prijedlog stečajnom sucu za oslobođenje od preostalih obveza.

Stečajni sudac je ovlašten rješenjem odbiti prijedlog dužnika za oslobođenjem od preostalih obveza, ako je to na završnom ročištu predložio koji od stečajnih vjerovnika, i ako je to učinio vjerojatnim koje od okolnosti navedenih u članku 286. stavku 1. do 5. Stečajnog zakona.

Te okolnosti su:

1) ako je dužnik pravomoćno osuđen zbog kaznenih djela protiv gospodarstva – prouzročenja stečaja i oštećenja vjerovnika,

2) ako je dužnik u posljednje tri godine koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje pismeno otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga dužnik oslobođen preostalih obveza ili mu je oslobođenje uskraćeno,

3) ako je dužnik u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje onemogućio namirenje stečajnih vjerovnika...

4) ako je dužnik tijekom stečajnog postupka namjerno ili iz krajnje nepažnje povrijedio svoje dužnosti izvješćivanja i suradnje prema ovom Zakonu.

Budući žalitelj – stečajni vjerovnik nije učinio vjerojatnim postojanje niti jedne od osnova za odbijanje prijedloga dužnika, to je stečajni sudac zakonito postupio kada je prihvatio prijedlog dužnika.

Zbog izloženih razloga nalazeći žalbu stečajnog vjerovnika neosnovanom, valjalo je riješiti kao u izreci na temelju odredbe članka 380. točke 2. Zakona o parničnom postupku u u vezi s člankom 6. Stečajnog zakona.

U Zagrebu, 6. veljače 2007. godine

LITERATURA

1. Priručniku Pravosudne akademije iz veljače 2016. „Europsko insolventijsko i ovršno pravo“ autorica prof.dr.sc. Jasnice Garašić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Nevenke Marković, sutkinje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske
2. Nevenka Baran:“Pravo Europske unije u svjetlu početnih hrvatskih iskustava u članstvu Unije“ rad objavljen na web stranicama Fondacije centra za javno pravo (CJP) u rujnu 2015. https://www.google.hr/search?hl=hr&source=hp&biw=&bih=&q=2.%09Nevenka+Baran%3A%E2%80%9CPravo+Europske+unije+u+svjetlu+po%C4%8Detnih+hrvatskih+iskustava+u+%C4%8Dlanstvu+Unije%E2%80%9C+rad+objavljen+na+web+stranicama+Fondacije+centra+za+javno+pravo+%28CJP%29+u+rujnu+2015.&gbv=2&oq=2.%09Nevenka+Baran%3A%E2%80%9CPravo+Europske+unije+u+svjetlu+po%C4%8Detnih+hrvatskih+iskustava+u+%C4%8Dlanstvu+Unije%E2%80%9C+rad+objavljen+na+web+stranicama+Fondacije+centra+za+javno+pravo+%28CJP%29+u+rujnu+2015.&gs_l=heirloom-hp.12...1237130.1237130.0.1238937.1.1.0.0.0.0.0..0.0....0...1ac..34.heirloom-hp..1.0.0.C8tvurzejpl
3. Mr. sc. Ante Vuković, mr.sc. Dejan Bodul: Stečajno zakonodavstvo u tranziciji – komparativni osvrt ...Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 49, 3/2012.
4. Ž. Bartulović, D. Bodul, A. Vuković, Pravnopovijesni... Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 34, br. 2, 911-939 (2013)
5. mr. sc. Andrija Eraković, sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske „Učinci stečaja na parnični i ovršni postupak likvidacije trgovačkog društva“
6. D. Majstorović: Stečajna kaznena djela Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 14, broj 2/2007, str. 643-671.
7. Zakon o stečaju potrošača
8. Stečajni zakon
9. Zakon o parničnom postupku
10. Zakon o obrt
11. Ovršni zakon

12. Kazneni zakon
13. Zakon o kreditnim institucijama
14. Zakon o osiguranju
15. Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o insolventijskim postupcima
16. Uredba(EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o insolventijskim postupcima
17. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći
18. Zakon o zaštiti osobnih podataka
19. Zakon o sudskom registru
20. Zakon o sudskim pristojbama
21. Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca
22. Uredba o utvrđivanju kriterija i načina obračuna i plaćanja nagrade povjerenicima
23. Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca u stečaju potrošača
24. Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova savjetovališta i načinu rada savjetovališta
25. Pravilnik o uvjetima za dobivanje dozvole za obavljanje poslova posrednika
26. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika savjetovališta i posrednika
27. Pravilnik o registru postupaka stečaja potrošača
28. Pravilnik o utvrđivanju lista povjerenika u postupku stečaja potrošača
29. Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju povjerenika
30. Pravilnik o pretpostavkama i načinu izvora povjerenika metodom slučajnog odabira .